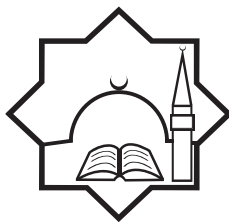

Бюлетени

ANNUAL REPORT | YILLIK BÜLTEN

• 2013

София | Sofia | Sofya | 2014

МЮСЮЛМАНСКО ИЗПОВЕДАНИЕ

Главно мюфтийство

MUSLIM DENOMINATION

Grand Mufti's Office

MÜSLÜMANLAR DİYANETİ

Başmüftülüğü

Съдържание

■ ПРЕДИСЛОВИЕ	11
■ ОФИЦИАЛНИ СРЕЩИ	17
■ МЕЖДУНАРОДНИ УЧАСТИЯ	57
■ КОНФЕРЕНЦИИ, СЕМИНАРИ И СРЕЩИ	91
■ ОБРАЗОВАНИЕ	125
■ ПОКЛОНЕНИЕТО ХАДЖ	133
■ ИРШАД – РЕЛИГИОЗНА ДЕЙНОСТ	139
■ ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ	157
■ ВАКЪФИ	167
■ СОЦИАЛНА И БЛАГОТВОРИТЕЛНА ДЕЙНОСТ	185
■ ХЕЛЯЛ СЕРТИФИЦИРАНЕ	195
■ АНТИМЮСЮЛМАНСКИ ПРОЯВИ В БЪЛГАРИЯ – 2013 г.	201
■ ДЕКЛАРАЦИИ НА МЮСЮЛМАНСКОТО ИЗПОВЕДАНИЕ	221
■ ПОЗДРАВИТЕЛНИ АДРЕСИ	231

CONTENTS

■ FOREWORD	11
■ OFFICIAL MEETINGS	17
■ INTERNATIONAL PARTICIPATIONS	57
■ CONFERENCES, WORKSHOPS AND MEETINGS	91
■ EDUCATION	125
■ HAJJ	133
■ IRSHAD – RELIGIOUS ACTIVITIES	139
■ PUBLISHING	157
■ WAQFS	167
■ SOCIAL AND CHARITABLE ACTIVITIES	185
■ HALAL CERTIFICATION	195
■ ANTI-MUSLIM ACTS IN BULGARIA – 2013	201
■ DECLARATIONS OF THE MUSLIM DENOMINATION	221
■ CONGRATULATORY MESSAGES	231

İÇİNDEKİLER

— ÖNSÖZ	11
— RESMİ GÖRÜŞMELER	17
— ULUSLARARASI KATILIMLAR	57
— KONFERANSLAR, SEMİNERLER VE TOPLANTILAR	91
— EĞİTİM	125
— HAC	133
— İRŞAD – DİNİ FAALİYETLER	139
— YAYINCILIK	157
— VAKIFLAR	167
— SOSYAL FAALİYETLER VE HAYIRSEVERLİK	185
— HELAL SERTİFİKASI	195
— BULGARİSTAN'DA İSLAM KARŞITI EYLEMLER – 2013	201
— MÜSLÜMANLAR DİYANETİ'NİN BİLDİRGELERİ	221
— TEBRİK MESAJLARI	231

Отминаха още 365 дни от живота, с който Всевишния ни е дарил. В края на календарната година трябва да направим равностетка на постигнатото досега. Никак не е лесно да се прави оценка, нито пък самооценка, но условията го налагат, защото трябва да си направим сметката преди други да са ни я направили. Изхождайки от тази максима, се опитваме да оползотворим времето, което прекарваме на този свят. Всички сме свидетели на динамичния живот, който живеем и който ни ангажира най-вече с оцеляването ни на този свят, което неминуемо води до пренебрегване на духовната страна на човешкото съществуване. Казано с други думи, материализмът е завладял света; богатите се стремят да станат по-богати, без да се интересуват от състоянието на останалите около тях, а тънещите в нищета се стремят да решат проблемите си от ден за ден.

Това е общата картина на обществото, в което живеем. Ако анализираме положението на мюсюлманите и в частност Мюсюлманското изповедание, ще видим, че положението е още по-трудно. Наблюдавайки нападките на политици, общественици и държавници, на преден план излиза хадисът на Мухаммед (а.с.): „Ще дойде време, когато народи ще се нахвърлят върху вас, както ненаситници се нахвърлят върху гозба. Сподвижниците запитаха дали това се дължи на тяхната малочисленост, в отговор на което той отговорил: „Не, вие ще сте много, но ще бъдете като пяна, носена от порой (ще бъдете без тежест и без влияние).“ (Сунен Абу Давуд: Хадис: 4297)

В този случай ще бъде много несправедливо да обвиняваме някого, освен себе си, защото промяната и силата винаги идват отвътре. Още повече, че мюсюлманите не се нуждаят от външна подкрепа, те разполагат със силата на имана (вярата) и убеждението, че Аллах Теаля няма да ги изостави. Мюсюлманите никога не са губещи, това го научаваме пак от Мухаммед (а.с.): „Стран-

но е положението на мюсюлманите, те никога не губят; ако ги навести щастие, те благодарят и с това печелят задоволството на Всевишния; ако ги сполети нещастие, търпят в името на Аллах и отново печелят задоволството Му." Това е достатъчно да пресече всякакви опити за оплакване и хленчене. Но слабата вяра, многото грехове, обичта към този преходен свят, увличане по материалното и загърбването на духовното – тези и други явления са причината за изоставането и безтегловното състояние на мюсюлманите. Колко добре е казал Джелиледдин Руми: „Нищо извън не търсете в света и всемира, всичко, което ви трябва у вас се намира.“

И въпреки всичко словото на Аллах Теаля е над всички слова и изрази, а то гласи: „И не падайте духом, и не скърбете! Вие ще надделеете, ако сте вярващи! (Али Имран, 139). Надделяването над плътските желания и страсти, надделяването над несправедливостта, надделяване над човешката слабост, надделяването над егоизма и пр. – това е целта и въжделението на мюсюлманина. Те не могат да бъдат постигнати без труд и усилия. Ето защо мюсюлманите трябва да бъдат по-активни в добрите дела и в ибадета (богослужението) към Аллах Теаля.

Несъмнено тази година бе по-динамична за работещите в сферата на Мюсюлманско изповедание. Това го налагат обстоятелствата, които са израз на по-големия интерес към Исляма от страна на обществото. Наблюдава се по-голям интерес, защото несгодите, с които се срещат хората не могат да се преодолеят без Исляма и без уповаване на Всевишния Аллах. Добрите дела са услуга на обществото и за просперитета на Исляма, но също така те са и средство за духовно извисяване и доближаване до Аллах Теаля.

Имайки предвид това, с настоящото издание целим да споделим успехите, които сме постигнали и недостатъците, които сме допуснали през изминалата година. Надяваме се на разбирането и градивната критика от страна на мюсюлманите. Аллах е даващият наградата и ние очакваме само от Него, Най-прекрасният покровител е Той и Най-прекрасният избавител.

Д-р Мустафа Хаджи, Главен мюфтия

Another 365 days, bestowed upon us by the Almighty, have passed. At the end of the calendar year we should make an assessment of the achievements so far. It is not easy to make an assessment, nor self-assessment, but the conditions require it, because we should take account of ourselves before we are brought to account. Following this maxim, we try to make use of time we spend in this world. We are all witnessing the dynamic life that we live and that usually engages us with our survival in this world, which inevitably leads to the neglect of the spiritual side of the human existence. In other words, materialism has taken over the world, the rich strive to become richer without caring about the condition of those around them, and those who live in grinding poverty strive to solve their problems from day to day.

This is a general picture of the society in which we live. If we analyze the situation of Muslims and, in particular, the Muslim denomination we will see that the situation is even more difficult. Watching the attacks of politicians, public figures and statesmen, this hadith of Muhammad (pbuh) comes to the fore: "It is expected that nations will call other nations to share against you, as the feasters call each other to eat from the food in front of them in a large wooden plate. One of the companions asked, 'O Messenger of Allah, will this be because of our small number on that day?' And the Prophet said, 'No. Your number will be great. But you will be without substance, like the foam on the face of a river.'" (Sunan Abu Dawood, 4297)

In this case it will be very unfair to blame anyone but ourselves, because the change and the power always come from within. Moreover, Muslims do not need external support; they have the power of iman (faith) and the belief that Allah will not leave them. Again, from the Messenger of Allah (pbuh) we learn that Muslims are never losers: "Strange is the affair of the Muslim, verily all his affairs are good for him. If something pleasing befalls him he thanks (Al-

lah) and it becomes better for him. And if something harmful befalls him he is patient (sabr) and it becomes better for him.”

It's enough to block any attempt to complaint and whimper. But the weak faith, many sins, love of this transient world, love of material things and ignoring the spiritual – these and other phenomena are the reason for lagging behind and state of weightlessness of Muslims. Jalaladdin Rumi said so well: “Whatever you are looking for, look in yourself not around.”

And despite everything, the word of Allah is above all words and phrases. The Almighty says in the Holy Qur'an: “So do not weaken and do not grieve, and you will be superior if you are believers.” (Ali Imran, 139). Prevailing over the carnal desires and passions, injustice, human weakness, selfishness etc. – this is the goal and aspiration of the Muslim. They can not be achieved without hard work and efforts. Therefore Muslims should be more active in good deeds and ibada (“worship”) of Allah.

Undoubtedly, this year was a busy time for those who work in the field of the Muslim denomination. It is required by the circumstances which are an expression of society's greater interest towards Islam. There is more interest because the hardships faced by the people can not be overcome without Islam and without reliance on Allah the Almighty. Good deeds are a service for the society and for the prosperity of Islam, but they are also a means of spiritual upliftment and getting closer to Allah.

With this in mind, this annual report is aimed to share our successes that we have achieved and the shortcomings that we have made over the past year. We hope for the understanding and constructive criticism from Muslims. Allah is the best Rewarder and we expect only from Him, He is the Excellent Protector, and Excellent Helper.

Dr. Mustafa Hadji, Grand Mufti

Allahu Teâlânın bize bahsettiği hayattan 365 günü daha geride bıraktık. Her takvim yılı sonunda, bugüne kadar elde edilen başarıların değerlendirmesini yapmamız gerekiyor. Değerlendirme ve öz değerlendirme yapmak kolay değil, ancak şartlar bunu gerektiriyor, çünkü biz hesaba çekilmeden önce kendimizi hesaba çekmeliyiz. Bu vecizeden yola çıkarak, bu dünyada geçirdiğimiz zamandan istifade etmeye çalışıyoruz. Yaşadığımız dinamik hayatın, bizi genellikle hayatta kalabilmemizle meşgul ettiğine ve dolayısıyla kaçınılmaz surette insan varlığının manevi tarafını ihmal etmemize yol açtığına hepimiz şahidiz. Başka bir ifadeyle, materyalizm dünyayı kaplamış; zenginler, çevrelerindeki insanların durumunu önemsemeden daha zengin olmaya, yoksulluk içinde yaşayanlar ise günden güne sorunlarını çözmeye çalışıyor.

İçinde yaşadığımız toplumun genel bir görünümü budur. Müslümanların ve özellikle Müslümanlar diyanetinin durumunu analiz ettiğimizde, durumun daha da zor olduğunu görürüz. Politikacıların, kamu görevlilerinin ve devlet adamlarının saldırılarını izlerken, Hz. Muhammed'in (sav) şu hadisi ön plana çıkıyor: "Size çullanmak üzere, yabancı kavimlerin, tıpkı sofraya çağrılan yiyciler gibi, birbirlerini çağıracakları zaman yakındır." Sahabelerden biri "O gün sayıca azlığımızdan mı?" diye sordu. Peygamber Fendimiz "Hayır," buyurdular. "Bilakis o gün siz çöksünüz. Lakin sizler bir selin getirip yığıldığı çer-çöpler gibi hiçbir ağırlığı olmayan çer-çöpler durumunda olacaksınız!" (Sünen-i Ebu Davud, 4297)

Bu durumda, kendimizden başkasını suçlamak haksızlık olur, çünkü değişim ve güç her zaman içeriden gelir. Ayrıca, Müslümanlar dış desteğe ihtiyaç duymaz, çünkü iman gücüne ve Allah'ın onları terk etmeyeceği inancına sahiptirler. Yine Peygamberimizden (sav) öğreniyoruz ki, Müslümanlar asla kaybedenler değildirlere:

"Müslümanın haline şaşarım. Onun her işi hayırdır. Sevinçli bir şey isabet ederse şükreder, onun için hayır olur. Şayet zarar isabet eder-

se sabreder, bu da onun için hayırdır.” Bu, şikâyet etme ve sızlanmayı engellemek için yeterlidir. Fakat imanın zayıf olması, günahların çokluğu, geçici dünya sevgisi, maddiyata bağlılık ve maneviyata önem vermemek gibi hadiseler, Müslümanların geride kalmalarına neden olmaktadır. Ne güzel söylemiş Mevlana Celaleddin-i Rumi: “Her ne istiyorsan, onu dışarıda değil, kendinde ara!”

Ve her şeye rağmen, Allah'ın kelâmı bütün kelimelerden ve sözlerden üstündür. Kur'an-ı Kerim'de Allah buyuruyor ki: “Gevşemeyin, üzülmeyin, eğer inanıyorsanız, mutlaka siz üstün geleceksiniz.” (Al-i İmran, 139)

Cinsel arzuları ve tutkuları, adaletsizliği, insan zaafını ve bencilliği yenmek, Müslümanın amaç ve arzusudur. Bunlar, ancak çalışma ve çabalama ile mümkündür. Bu nedenle Müslümanlar, salih amellerde ve Allah'a ibadetlerde daha aktif olmalıdır.

Kuşkusuz, bu yıl Müslümanlar Diyaneti'nde çalışanlar için yoğun geçti. Toplumun İslam'a olan ilgisinin artmasının bir ifadesi olan şartlar bunu gerektiriyor. Daha fazla ilgi var, çünkü insanların karşılaştıkları zorlukların İslam ve Allah'a tevekkül olmadan üstesinden gelmek mümkün değil. Salih ameller toplumun hizmetine ve İslam'ın gelişmesi için olmakla birlikte, manevi olarak yükselmek ve Allah'a yaklaşmak için de bir vesiledir.

Bunları nazarı itibara alarak, bu yıllık bültenle, geçen yıl elde ettiğimiz başarıları ve eksikliklerimizi paylaşmayı amaçlamaktayız. Müslümanların anlayış göstermelerini ve yapıcı eleştirilerde bulunmalarını umuyoruz. Allah mükâfat verendir, sadece ondan bekleriz. O ne güzel mev-lâ ve ne güzel yardımcıdır!

Dr. Mustafa Hacı, Bulgaristan Başmüftüsü

Официални срещи

Official meetings ● Resmi görüşmeler

Главно мюфтийство на Мюсюлманското изповедание в Република България е официална институция, представляваща над милион български граждани, изповядващи ислямската религия, пред български и чуждестранни правителствени и неправителствени институции.

В тази връзка Главно мюфтийство, ръководено от главния мюфтия на Републиката д-р Мустафа Хаджи, провежда широк спектър от протоколни и работни срещи в страната и чужбина. Целта на тази дейност е адекватно изразяване и отстояване на проблемите и интересите, касаещи представителството и организацията на религиозния живот на мюсюлманите в страната.

Бидейки институция с над стогодишна история и осмисляйки рационално съвременните условия, в които се намираме, Главно мюфтийство се стреми към прозрачност, диалогичност и висока ефективност в своята дейност. Това открива вратите и към всички желаещи да се запознаят от близо с ислямската религия и нейните религиозни лидери в една непринудена и добронамерена атмосфера.

Всъщност това е еманация на високия морал в исляма, който неведнъж ни повелява и насърчава да бъдем в добри отношения с различните представители на обществото и да отдадем достойно правото на всеки негов индивид поотделно.

В тази част от нашия ежегоден Бюлетин Ви представяме избрана част от този вид дейност.

Official meetings

Grand Mufti's Office of the Muslim denomination in the Republic of Bulgaria is an official institution representing over a million Bulgarian Muslims in front of the Bulgarian and foreign governmental and non-governmental institutions.

In this regard, the Grand Mufti's Office, led by the Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji, conducts a wide range of protocol meetings and workshops at home and abroad. The purpose of these activities is to adequately express and defend the problems and interests concerning the representation and organization of the religious life of the Muslims in the country.

As an institution with more than a hundred years of history and understanding rationally the contemporary conditions that we face, the Grand Mufti's Office seeks transparency, dialogue and efficiency in its activities. This opens doors to all who wish to get closely acquainted with Islam and its religious leaders in a casual and good natured atmosphere.

Actually it is an emanation of high morality in Islam, which teaches and encourages us to be on good terms with the various representatives of the community, and give the rights to each of its individuals.

In this part of our annual report we present selected part of these activities.

Resmi görüşmeler

Bulgaristan Cumhuriyeti'ndeki Müslümanlar Diyaneti Başmüftülüğü, ülkede bir milyondan fazla Müslümanı yerli ve yabancı resmi ve sivil toplum kurumları nezdinde temsil eden resmi bir kurumdur.

Bu bağlamda, Bulgaristan Başmüftüsü Dr. Mustafa Hacı'nın önderliğindeki Başmüftülük, yurtiçinde ve yurtdışında çeşitli protokol görüşmeleri ve seminerler organize etmektedir.

Bu çalışmalarla, ülkedeki Müslümanların dini hayatlarının temsili ve organizasyonu ile ilgili sorun ve çıkarların yeterince ifade edilmesi ve savunulması amaçlanmaktadır.

Yüz yıldan fazla tarihe sahip bir kurum olarak ve bulunduğumuz çağdaş koşulları rasyonel bir şekilde idrak ederek Başmüftülük, faaliyetlerinde şeffaflık, diyalog ve yüksek verimliliği hedeflemektedir. Bu da, iyi bir atmosfer içinde İslam dini ve dini liderlerle tanışmak isteyen herkese kapı açmaktadır.

Aslında bu, toplumun çeşitli temsilcileri ile iyi ilişkiler içinde olmamızı ve her bireyin hakkına saygı duymamızı teşvik eden İslam'ın yüksek ahlakının bir ifadesidir.

Bu faaliyetlerden seçilen bazı bölümleri yıllık bültenimizin bu bölümünde sunuyoruz.

Президентът: Мирното съжителство на религии и етноси е гордост за България

„Честит Рамазан Байрам! Позволете ми да отправя най-топли чувства към Вас и вашите семейства.“ С тези думи президентът на Републиката г-н Росен Плевнелиев започна своето слово на тържествена вечеря-ифтар в Пловдив, на която домакин бе Главно мюфтийство. Сред гостите бяха зам.-министър председателя на Турция г-н Бекир Боздаг, министри от съседните балкански страни, дипломати, депутати, общественици, политици и граждани.

Държавният глава благодари на главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи за поканата и добави, че вярва, че празниците са истински, когато ги прекарваме с нашите близки, приятели, съседи.

„Ето защо съм толкова горд да бъда тук с Вас тази вечер“, добави президентът.

По думите му, истинска гордост, е че от векове в България мирно съжителстват различни религии и етноси. Всички ние заедно посрещаме несполуките и приветстваме успехите, и заедно градим бъдещето. Президентът се върна към своето, по думите му, щастливо детство, на момче, родено на стотина метра от църква, джамия и синагога. В град, където всички са живели и живеят в мир, толерантност и разбирателство.

„Ежедневно с гостите, които идваха в къщата на моя дядо ние градяхме този модел, с който България се гордее, модел на толерантност, разбирателство и общо бъдеще“, сподели държавникът. Според него на този празник българските мюсюлмани ще дадат един изключителен пример, като отворят сърцата си за бедните, онеправданите и хората в нужда. Милосърдието, състраданието и опрощението на греховете са сред онези ценности, от които днес се нуждаем.

„Това е големият урок и мъдрост, на която вие ни учите“, сподели президентът.

„Заставам тук пред Вас с цялото си уважение към религиозната общност на всички мюсюлмани и обещавам да работя, за мира, разбирателството и просперитета на всеки един гражданин на тази държава“, заяви държавния глава.

„Тук сме, за да изпратим свещения месец Рамазан. Без съмнение ифтарът, който ни събра, е възможност всички ние да покажем обич и уважение един към друг“, каза главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи.

По думите му ифтарът е също възможност да се опознаем, без да правим разлика между етнос, религия и пол. Тази вечер е ярък пример за това как живеем заедно в мир и разбирателство. Ние вярваме, че всички сме творение на Всевишния, а това ни обединява.

„Поздравявам всички български мюсюлмани и тези по цял свят с настъпването на светлия празник Рамазан Байрам“, с тези думи започна своята реч заместник министър председателя на Република Турция г-н Бекир Боздаг. Той пожела свещения месец Рамазан да бъде повод за мир и благоденствие. „Добрите отношения между Турция и България са исторически факт, ние сме стратегически партньори, доказателство за това е активното ни сътрудничество в много сфери“, каза Боздаг. По думите му Турция изключително цени просперитета на двустранните отношения и това, че те се водят на най-високо държавно ниво. Той акцентира на това, че българските турци са естествен мост между двете страни.

President: Peaceful coexistence of religions and ethnicities is pride for Bulgaria

“Happy Eid al-Fitr! Let me express my warmest feelings to you and your families.” With these words the President of Bulgaria Mr. Rosen Plevneliev began his speech at an official dinner-iftar in Plovdiv, hosted by the Grand Mufti’s Office.

Among the guests were the Deputy Prime Minister of Turkey Mr. Bekir Bozdağ, ministers from neighboring Balkan countries, diplomats, MPs, public figures, politicians and citizens.

The President thanked the Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji for the invitation and added that he believes the holidays are real when we spend them with our loved ones, friends and neighbors.

“That is why I am so proud to be here with you tonight,” the president added.

He also said that the real pride is that different religions and ethnicities coexist peacefully in Bulgaria for centuries. We all together meet adversities and welcome successes and we build the future together. The President recalled his, in his words, “happy childhood of a boy born a hundred meters from the church, mosque and synagogue. In a city where everyone lived and live in peace, tolerance and understanding.

“Every day the guests who came to the house of my grandfather we built this model, which Bulgaria is proud with. A model of tolerance, understanding and a common future,” said

Cumhurbaşkanı: Dinlerin ve etnik grupların barış içinde bir arada yaşamaları Bulgaristan’ın gururudur

“Ramazan Bayramınız Kutlu olsun! Size ve ailelerinize en sıcak duygularımı iletiyorum.” Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev, başmüftülük tarafından Plovdiv’de organize edilen iftar yemeğindeki konuşmasına bu sözlerle başladı.

İftara Türkiye Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir Bozdağ, Balkan ülkelerinden bakanlar, diplomatlar, milletvekilleri, kamuoyunda öne çıkan kişiler, siyasetçiler ve vatandaşlar da katıldı.

Davetten dolayı Başmüftü Mustafa Hacı’ya teşekkür eden Cumhurbaşkanı Plevneliev, bayramların, sevdiklerimiz, arkadaşlarımız ve komşularımız ile geçirdiğimiz zaman gerçek bayram olduğuna inandığını söyledi.

Cumhurbaşkanı “Bundan dolayı bu akşam burada sizlerle olduğum için çok gurur duyuyorum” dedi.

Bulgaristan’da yüzyıllar boyunca farklı din ve etnik grupların barış içinde bir arada yaşamasının gerçek gurur olduğunu söyledi. “Sıkıntıları ve başarıları hep beraber karşılıyor ve geleceği birlikte inşa ediyoruz,” diyen cumhurbaşkanı, kendi sözleriyle “mutlu çocukluk” günlerini hatırlayarak kilise, cami ve sinagoga birkaç yüz metre uzaklıkta, herkesin barış, hoşgörü ve anlayış içinde yaşadığı ve yaşamakta olduğu bir şehirde doğduğunu söyledi.

Cumhurbaşkanı Plevneliev, “Her gün, dedemin evine gelen misafirlerle, Bulgaristan’ın gurur duyduğu hoşgörü, anlayış ve ortak bir

Mr. Plevneliev.

According to him in this holiday the Muslims in Bulgaria will make an outstanding example and open their hearts to the poor, the disadvantaged and those in need.

Mercy, compassion and forgiveness of sins are among those values which we need today.

"This is the big lesson and wisdom that you teach us," the President said.

"I stand here in front of you with all due respect to the religious community of all Muslims and I promise to work for peace, understanding and prosperity of every citizen of this country," the head of state added.

"We are here to send the holy month of Ramadan. Undoubtedly the Iftar that brought us together is an opportunity for all of us to show love and respect to each other," said the Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji. He added that the iftar is also an opportunity to get to know each other, without distinction between ethnicity, religion and sex. Tonight is a glaring example of how we live together in peace and understanding. We believe that we are all a creation of the Almighty, and this unites us.

"I congratulate all Bulgarian Muslims and those around the world with the advent of the holy Eid ul-Fitr." With these words the Deputy Prime Minister of the Republic of Turkey Mr. Bekir Bozdağ began his speech. He wished the holy month of Ramadan to be an occasion for peace and prosperity. "Good relations between Turkey and Bulgaria are a

gelecek modelini inşa ediyorduk" dedi. Cumhurbaşkanı, bu bayramda, Bulgaristan Müslümanlarının, yoksul, mağdur ve ihtiyacı olanlara kalplerini açarak mükemmel bir örnek oluşturacaklarını söyledi.

Bugün ihtiyaç duyduğumuz değerler arasında Merhamet, şefkat ve af bulunmaktadır.

Devlet başkanı Plevneliev, "Bize öğrettiğiniz büyük ders ve hikmet budur... Tüm Müslümanlar topluluğuna duyduğum saygıyla burada sizin huzurunuzda, barış, anlayış ve bu ülkenin her vatandaşının refahı için çalışacağıma söz veriyorum" dedi.

Başmüftü Mustafa Hacı da "Mübarek Ramazan ayını göndermek üzere burada bulunmaktayız. Kuşkusuz, bir araya gelmemize vesile olan bu iftar, birbirimize sevgi ve saygı göstermemiz için hepimize bir fırsattır," dedi. İftarın, etnik köken, din ve cinsiyet ayrımı yapmadan, birbirimizi tanımamız için de bir fırsat olduğunu belirten Hacı, bu akşamın, barış ve uzlaşma içinde birlikte yaşadığımızı açık bir örnek teşkil ettiğini söyledi. Hepimizi Allah'ın yarattığına inanıyoruz. Bu da bizi birleştirmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir Bozdağ, sözlerine "Bulgaristan ve tüm dünyadaki Müslümanların Ramazan Bayramını kutluyorum." diyerek başladı. Bozdağ, mübarek Ramazan ayının barış ve refah için bir vesile olmasını diledi. Bozdağ, "Türkiye ve Bulgaristan arasındaki iyi ilişkiler tarihi bir gerçektir. Biz, stratejik ortaklarımız ve birçok alanda aktif işbirliğimiz bunu kanıtlamaktadır" dedi.

Türkiye'nin, ikili ilişkilerinin gelişmesini ve bu

historical fact. We are strategic partners, and the proof of this is our active cooperation in many areas," said Mr. Bozdağ.

He added that Turkey highly appreciates the prosperity of bilateral relations and that they are kept on highest state level. He focused on the fact that Bulgarian Turks are a natural bridge between the two countries.

ilişkilerin en yüksek devlet düzeyinde yürütüldüğüne önem verdiğini kaydeden Bozdağ, Bulgaristan Türklerinin, iki ülke arasında doğal bir köprü olduğunu vurguladı.

1-4. Росен Плевнелиев по време на визитата си в Главно мюфтийство на 17 декември 2012 г., която е първата по рода си посещение на институцията в нейната история и е част от редовния му диалог с представителите на различните вероизповедания в България.

1-4. The President Rosen Plevneliev visited the Grand Mufti's Office on December 17, 2012. This was the first-ever visit to the institution in its history and was part of his regular dialogue with the representatives of the different religions in Bulgaria.

1-4. Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev, 17 Aralık 2012'de Başmüftülü ziyaret etti. Bu ziyaret Başmüftülük kurumunun tarihinde ilk Cumhurbaşkanı ziyaretidir ve Plevneliev'in Bulgaristan'da farklı dinlerin temsilcileriyle gerçekleştirdiği diyalogunun bir parçasıdır.

Главният мюфтия прие премиера Марин Райков

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи прие в Главно мюфтийство министър-председателя на служебния кабинет Марин Райков. След първото посещение на президента Росен Плевнелиев, Райков бе и първият премиер, посетил институцията Главно мюфтийство в нейната над 100-годишна история. Основният акцент беше върху темите за толерантността, уважението и спокойствието.

“Мюсюлманите в България са част от българската нация и търпят същите проблеми като останалите българи и няма да позволят да бъдат противопоставяни на тях”, каза на срещата главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи.

Д-р Мустафа Хаджи увери, че посланията на Главното мюфтийство са свързани с мир, спокойствие, толерантност и уважение, и благодари на премиера Райков, че с това посещение е декларираше уважението си към мюсюлманската общност в България.

Премиерът Райков акцентира върху ценностите на толерантност и уважението към различността, тъй като ислямската общност в България е съставена както от наши съграждани с турски произход, така и от българи и роми с мюсюлманско вероизповедание. Марин Райков подчерта, че мюсюлманите в България са неделима част от българската нация, независимо от техните етнически или други специфики. „Ние бихме искали те да са сигурни, че никой няма да допусне раните от миналото да бъдат експлоатирани“, заяви министър-председателят. Премиерът настоя, че никой не трябва да плаши хората, защото това, което е допуснато като грешки преди години, не е възможно да бъде повторено и всякакви манипулации на тази основа са неоснователни.

Главният мюфтия и министър-председателят се съгласиха да продължат контактите си и да поддържат въпроса за междуобщностната комуникация около ценностите на търпимостта и уважението.

Grand Mufti meets Prime Minister Marin Raykov

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji met with the interim Prime Minister Marin Raykov at the Grand Mufti's Office. After the first visit of President Rosen Plevneliev, Raykov was the first Prime Minister to visit the Grand Mufti's Office in its 100-year history. The main focus was on the subjects of tolerance, respect and peace.

“Muslims in Bulgaria are part of the Bulgarian nation and they suffer the same problems as other Bulgarians and they will not allow to be put in conflict with them,” said the Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji at the meeting. He

Başmüftü Başbakan Marin Raykov' u kabul etti

Başmüftü Mustafa Hacı, geçici Başbakan Marin Raykov' u makamında kabul etti. Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev' in ilk ziyaretinden sonra Raykov da 100 yıldan fazla tarihe sahip başmüftülük kurumu ziyaret eden ilk başbakan oldu. Hoşgörü, saygı ve barış görüşmenin ana konularını oluşturdu.

Başmüftü Hacı “Bulgar ulusunun bir parçası olarak Bulgaristan Müslümanları, diğer Bulgarlar gibi aynı sorunları yaşıyorlar ve birbirine düşürmelerine izin vermeyecekler,” dedi. Başmüftülüğün mesajlarınının barış, hoşgörü ve saygı ile ilgili olduğuna dair güvence ve

assured that the messages of the Grand Mufti's Office are related to peace, tolerance and respect, and he thanked the Prime Minister Raykov for his visit which shows his respect to the Muslim community in Bulgaria.

Prime Minister Raykov focused on the values of tolerance and respect for differences, since the Islamic community in Bulgaria is made up by our fellow citizens of Turkish origin, and the Muslim Bulgarians and Roma.

Marin Raykov stressed that Muslims in Bulgaria are an integral part of the Bulgarian nation regardless of their ethnic or other specifics. "We would like them to be sure that no one will allow wounds of the past to be exploited," the Prime Minister added.

The Prime Minister insisted that no one should scare people because the mistakes made years ago can not be repeated and any manipulation on this basis is unfounded.

The Grand Mufti and the Prime Minister agreed to continue contacts and to keep the issue of intercommunal communication about the values of tolerance and respect.

ren Hacı, Bulgaristan'daki Müslüman topluluğuna saygısının bir ifadesi olan ziyaretinden dolayı Başbakan Raykov'a teşekkür etti.

Bulgaristan'daki Müslüman topluluğunun Bulgar, Roman ve Türk kökenli vatandaşlardan oluşması nedeniyle Başbakan Raykov, farklılığa saygı ve hoşgörü değerlerini vurguladı.

Marin Raykov, Bulgaristan'daki Müslümanların, etnik veya diğer özelliklere rağmen Bulgar ulusunun ayrılmaz bir parçası olduğunu vurguladı. Başbakan, "Geçmişteki yaraların kullanılmasına hiç kimsenin müsaade etmeyeceğinden emin olmalarını istiyoruz," dedi.

Hiç kimsenin, insanları korkutmaması gerektiğini söyleyen Raykov, yıllar önce yapılan hataların tekrar edilmesinin mümkün olmadığını ve bu konuda tüm manipülasyonların asilsiz olduğunu belirtti.

Başmüftü ve Başbakan, temaslarını sürdürmeyi ve hoşgörü ve saygı değerleri çerçevesinde toplumlararası iletişim konusunu devam ettirmeyi kararlaştırdı.

1-2. Марин Райков подчерта, че мюсюлманите в България са неделима част от българската нация, независимо от техните етнически или други специфики.

1-2. Marin Raykov stressed that Muslims in Bulgaria are an integral part of the Bulgarian nation regardless of their ethnic or other specifics.

1-2. Marin Raykov, Bulgaristan'daki Müslümanların, etnik veya diğer özelliklere rağmen Bulgar ulusunun ayrılmaz bir parçası olduğunu vurguladı.

Толерантността, която възпитава ислямът, е качество, присъщо на мъдрите хора

„Приемете моите благодарности за сърдечните поздравии, благопожелания и добрите думи, които получих от Вас“, написа министър-председателят Марин Райков в отговор на поздравителния адрес, изпратен му от главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи по повод встъпването му в длъжност.

По думите му той винаги е вярвал, че в основата на едно достойно и благоденстващо общество стои взаимното уважение и разбирателство между различните вероизповедания. Етническият мир, с който страната ни е за пример в света, се дължи и на българските мюсюлмани.

„Толерантността, която възпитава ислямът, е качество, присъщо на мъдрите и щедри хора“, написа още премиерът и добави, че ни предстоят важни решения и конкретни действия в редица области, и е сигурен, че ще постигнем поставените задачи, в интерес на българските граждани. „Разбира се, разчитам на Вашето сътрудничество и разбиране. Желая Ви успех!“, написа още правителствения ръководител.

Tolerance that Islam teaches is a quality inherent in wise men

“Accept my thanks for the warm greetings, good wishes and kind words I have received from you,” said the Prime Minister Marin Raikov in response to the congratulatory message sent by the Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji on the occasion of his inauguration.

In his letter the Primer Minister said he always believed that the mutual respect and

İslam'ın öğrettiği hoşgörü, hikmet sahiplerine has bir özelliktir

Başbakan Marin Raykov, göreve başlaması nedeniyle Başmüftü Mustafa Hacı'nın kendisine gönderdiği mektuba cevaben “Sıcak selamlarınız, iyi dilek ve sözlerinizden dolayı teşekkürlerimi kabul ediniz” sözleriyle başlayan bir yazı gönderdi.

Başbakan, yazısında, saygın ve müreffeh bir toplumun temelinde, farklı dinler arasındaki karşılıklı saygı ve anlayışın olduğuna her za-

understanding between different faiths stands at the basis of a decent and prosperous society. He highlighted that the Bulgarian Muslims also contributed to the well-known ethnic peace in Bulgaria.

"Tolerance that Islam teaches is a quality inherent in the wise and generous people," wrote the Prime Minister, adding that the country faces important decisions and concrete actions in a number of areas. He said that he is sure to accomplish the set tasks in the interests of the Bulgarian citizens.

"Of course, I count on your cooperation and understanding. I wish you success!" the Prime Minister wrote at the end of his letter.

man inandığını belirtti.

Mektupta, Bulgaristan'ın dünyaya örnek olduğu etnik barışa ülkedeki Müslümanların da katkısının olduğu kaydedildi. Yazının devamında, "İslam'ın öğrettiği hoşgörü, hikmet sahiplerine ve cömert insanlara has bir özelliğidir" ifadesi kullanıldı.

Ülkenin birçok alanda önemli kararlar ve somut eylemlerle karşı karşıya olduğunu ifade eden Başbakan Raykov, verilen görevlerin Bulgaristan vatandaşlarına faydalı bir şekilde yerine getirileceğinden emin olduğunu yazdı.

Yazının sonunda, "Tabii ki, sizin de işbirliği ve anlayışınıza güveniyorum. Size başarılar diliyorum!" denildi.

Служиш ли най-напред и преди всичко на себе си, не си го ден да служиш на другите

"Служиш ли най-напред и преди всичко на себе си, не си го ден да служиш на другите. Правовото социално устройство ни налага по един най-положителен и настойчив начин да забравяме нашето «аз»! Човекът е член на едно общество, за да служи на това общество", така завърши обръщението си президентът на Републиката г-н Росен Плевнелиев, цитирайки думите на Стоян Михайловски. Той произнесе слово на тържественото откриване на 42-рото Народно събрание.

Редом с патриарх Неофит главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи и председателя на Висшия мюсюлмански съвет г-н Шабанали Ахмед също бяха гости на първото заседание на 42-рото НС.

На откриването присъстваха и представители на останалите религиозни деноминации в страната.

Заседанието бе открито от най-възрастния народен представител от Стефан Данаилов. За председател на 42-рия Парламент народните представители избраха Михаил Миков от Коалиция за България.

If you serve yourself first and foremost, you are not fit to serve others

"If you serve yourself first and foremost, you are not fit to serve others. The law-abiding social structure imposes us in a most positive and persistent way to forget our own "self"! Man is a member of a society in order to serve this society." With these words of Bulgarian writer Stoyan Mihaylovski the President of Bulgaria Mr. Rosen Plevneliev ended his speech delivered at the inauguration of the 42nd National Assembly.

Along with Patriarch Neofit Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji and the Chairman of the Bulgarian Supreme Muslim Council were among the guests at the first sitting of the 42nd Parliament. The opening was also attended by representatives of other religious denominations in the country.

The sitting was opened by the oldest MP, Stefan Danailov. The MPs elected Mihail Mikov speaker of the new Bulgarian Parliament.

Öncelikle kendine hizmet edersen, başkalarına hizmet etmek için uygun değilsin

"Öncelikle kendine hizmet edersen, başkalarına hizmet etmek için uygun değilsin. Yasaya bağlı sosyal yapı, olumlu ve ısrarcı bir şekilde bize 'ben'i unutturuyor. İnsan, topluma hizmet etmek için o toplumun üyesidir."

Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev, 42. Millet Meclisi'nin açılışında yaptığı konuşmasını ünlü Bulgar yazar Stoyan Mihaylovski'nin bu sözleriyle bitirdi.

Patrik Neofit ile birlikte Başmüftü Mustafa Hacı ve Yüksek İslam Şurası Başkanı Şabanali Ahmed de konuklar arasında yer aldı. Açılışa, ülkedeki diğer dini toplulukların temsilcileri de katıldı.

Parlamentonun ilk oturumu, en yaşlı milletvekili olan Stefan Danailov tarafından açıldı. Meclis başkanlığına Mihail Mikov seçildi.

1-3. Главният мюфтия бе домакин на тържествена вечеря ифтар в Пловдив, на която почетни гости бяха президентът на Републиката Росен Плевнелиев и вицепремиерът на Турция Бекир Боздаг.

1-3. Grand Mufti hosted a celebratory iftar dinner in Plovdiv, which was attended Bulgaria's President Republic Rosen Plevneliev and Turkey's Deputy Prime Minister Bekir Bozdag.

1-3. Ev sahipliğini başmüftünün yaptığı ve Plovdiv kentinde düzenlenen iftara, onur konuğu olarak Bulgaristan Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev ve Bekir Bozdağ katıldı.

Главният мюфтия прие вицепремиера на Турция

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи прие заместник министър-председателя на Република Турция Бекир Боздаг. “За нас е висока чест в навечерието на светлия мюсюлмански празник Рамазан Байрам да бъдем Ваши домакини”, каза главният мюфтия. Той представи дейността на Изповеданието и трудностите, пред които са изправени духовниците на нашето съвремие.

“Вашата роля е от изключително значение за запазването на обществено-моралните ценности, религията е тази, която спомага за съхраняването на идентичността на човека”, каза на свой ред вицепремиерът Бекир Боздаг.

Бекир Боздаг бе на неофициално посещение в страната ни по повод свещения мюсюлмански празник Рамазан Байрам. Той се срещна с вицепремиера на България Зинаида Златанова.

Главният муфтия бе домакин на тържествена вечеря ифтар в Пловдив, на която почетни гости бяха президентът на Републиката Росен Плевнелиев и вицепремиерът на Турция Бекир Боздаг.

Grand Mufti meets Turkish deputy Prime Minister

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji received Turkey's Deputy Prime Minister Bekir Bozdag.

"It is a great honour for us to be your host on the eve of the bright Muslim holiday of Eid al-Fitr," said the grand mufti. He presented the work of the Muslim Denomination and the difficulties faced by the priests of our time.

"Your role is crucial to the preservation of public moral values. It is the religion that helps to preserve the identity of the man," said Bekir Bozdag in his turn.

He was on an unofficial visit to Bulgaria on the occasion of the Muslim holiday Eid al-Fitr (Ramazan Bayram). Bozdag met with Bulgaria's Deputy Prime Minister Zinaida Zlatanova.

Grand Mufti hosted a celebratory iftar dinner in Plovdiv, which was attended Bulgaria's President Republic Rosen Plevneliev and Turkey's Deputy Prime Minister Bekir Bozdag.

Başmüftü, T.C. Başbakan Yardımcısı'nı kabul etti

Başmüftü Mustafa Hacı, Türkiye Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ı makamında kabul etti.

Başmüftü Hacı, "Bu mübarek Ramazan Bayramı arifesinde sizi ağırlamak bizim için büyük bir onurdur" şeklinde konuştu. Hacı, Müslümanlar Diyaneti'nin faaliyetleri ve günümüzdeki din görevlilerinin karşılaştığı zorluklar hakkında konuşma bilgi verdi.

Bekir Bozdağ da yaptığı konuşmada, "Kamu ahlakının korunması için rolünüz çok önemlidir. Kişinin kimliğini korumasına yardımcı olan dindir" dedi.

Mübarek Ramazan Bayramı vesilesiyle Bulgaristan'a gayri resmi ziyarette bulunan Bozdağ, Bulgar mevkidaşı Zinaida Zlatanova ile görüştü.

Ev sahipliğini başmüftünün yaptığı ve Plovdiv kentinde düzenlenen iftara, onur konuğu olarak Bulgaristan Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev ve Bekir Bozdağ katıldı.

Главният мюфтия се срещна с министъра на ислямските въпроси и вакъфите на Катар

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи се срещна с министъра на ислямските въпроси и вакъфите на Държавата Катар г-н Гейт Ал Куари. Д-р Хаджи бе на тридневно официално посещение в Доха по покана на проф. Ибрахим Ал Наими, председател на Центъра за между религиозен диалог. Срещата се проведе по инициатива и съдействие на дипломатическата ни мисия в Доха.

По време на срещата главния мюфтия представи дейността на изповеданието, както и стремежите в страната да бъде построен ислямски културно-образователен център.

От своя страна г-н Ал Куари обясни, че в страната му е построен голям университет за изучаване на ислямски науки. Той спомена и възможностите за бъдещи сътрудничества.

Домакинът удостои госта си със специално изработен Коран, а главния муфтия му подари тъкано „седжаде“ (килимче за молитва), традиционно за родопския край.

Главно муфтийство изказва специални благодарности на г-н Мирослав Зафиров, временно управляващ мисията ни в Доха и г-н Владимир Доровски, консул, за оказаното съдействие по време на визитата.

Grand Mufti meets Qatar's Minister of Awqaf and Islamic Affairs

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji met with the Minister of Awqaf and Islamic Affairs of the State of Qatar Mr. Ghaith Al Kuwari. Hadji paid a three-day official visit to Doha at the invitation of Prof. Ibrahim Al Naimi, Chairman of the International Centre for Interfaith Dialogue. The meeting with the minister was carried out at the initiative and assistance of Bulgaria's diplomatic mission in Doha.

At the meeting the grand mufti presented the work of the Muslim Denomination and the aspirations to build an Islamic cultural and educational centre in Bulgaria.

For his turn, Mr. Al Kuwari explained that his country had built a large university for Islamic studies and mentioned the cooperation opportunities.

The host gave his guest a specially crafted Qur'an, and the grand mufti gave him a woven prayer mat.

The Grand Mufti's Office expresses special thanks to Mr. Miroslav Zafirov, charge d'affaires and Mr. Vladimir Dorovski, a consul at the Bulgarian embassy in Doha, for their cooperation during the visit.

Başmüftü, Katar İslam İşleri ve Vakıflar Bakanı ile görüştü

Başmüftü Mustafa Hacı, Katar Devleti İslam İşleri ve Vakıflar Bakanı Ghaith Al Kuwari ile görüştü. Hacı, Dinlerarası Diyalog Merkezi Başkanı Prof. İbrahim Al Naimi'nin davetlisi olarak Doha'ya üç günlük resmi bir ziyarette bulundu. Görüşme, Bulgaristan'ın Doha'daki diplomatik temsilciliğinin girişimi ve katkılarıyla gerçekleşti.

Görüşmede, başmüftü Müslümanlar Diyaneti'nin faaliyetlerini ve ülkede İslam kültür ve eğitim merkezinin kurulması için çalışmalarını sundu.

Ülkesinde İslami bilimlerin okutulduğu büyük bir üniversite inşa edildiğini belirten Al Kuwari, işbirliği imkânlarının mümkün olduğunu kaydetti.

Ev sahibi, konuğuna özel hazırlanmış bir Kur'an hediye ederken, başmüftü de kendisine Rodop bölgesine has el dokuma secade verdi.

Başmüftülük, ziyaret sırasında gösterdikleri katkılardan dolayı Bulgaristan'ın Doha Maslahatgüzarı Miroslav Zafirov ve Konsolos Vladimir Dorovski'ye özel teşekkürlerini ifade etmektedir.

1. Домакинът удостои госта си със специално изработен Коран, а главния муфтия му подари тъкано „седжаде“ (килимче за молитва), традиционно за родопския край.

1. The host gave his guest a specially crafted Qur'an, and the grand mufti gave him a woven prayer mat.

1. Ev sahibi, konuğuna özel hazırlanmış bir Kur'an hediye ederken, başmüftü de kendisine Rodop bölgesine has el dokuma seccade verdi.

Главният мюфтия прие зам.-министъра на религиозните работи на Индонезия

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи прие заместник-министъра на религиозните работи на Република Индонезия д-р Насаруддин Умар, който бе на тридневен официален посещение в страната.

Главният мюфтия представи дейността на поверената му институция и информира госта си за положението на мюсюлманите в страната. Той от своя страна сподели, че в неговата страна неправителственият сектор работи много интензивно с държавата относно темата религия.

Хаджи подари на госта си дърворезба, изобразяваща архитектурата на възрожденските български къщи.

Grand Mufti welcomes Indonesian Deputy Minister of Religious Affairs

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji received the Deputy Minister of Religious Affairs of the Republic of Indonesia Dr. Nasaruddin Umar who was on a three-day official visit to Bulgaria.

Grand Mufti presented the activities of his institution and informed his guest about the situation of Muslims in the Bulgaria. Mr. Umar said that in his country the NGOs are working very closely with the state on the matter of religion.

Hadji gave his guest a carving with architecture of the houses from Bulgarian National Revival period.

Başmüftü, Endonezya Din İşleri Bakan Yardımcısı'nı kabul etti

Başmüftü Mustafa Hacı, Bulgaristan'a üç günlük resmi ziyarete gelen Endonezya Din İşleri Bakan Yardımcısı Dr. Nasaruddin Umar'ı makamında kabul etti.

Temsil ettiği kurumun faaliyetlerini sunan başmüftü, Bulgaristan'daki Müslümanların durumu hakkında konuşma bilgi verdi. Bakan yardımcısı, ülkesinde sivil toplum kuruluşlarının din konusunda devlet ile çok yakından çalıştıklarını belirtti.

Hacı, konuşma, Bulgaristan'ın Yeniden Canlanma dönemine ait ev mimarisinin bulunduğu bir ahşap oyma hediye etti.

Главният муфтия прие делегация на индонезийската Улема

Главният муфтия д-р Мустафа Хаджи прие г-н Мухийддин Джунаеди, директор на отдела за международните връзки на Съвета на индонезийската Улема (съвет на ислямските учени) и г-н Насир Зубайди, заместник генерален-секретар на Съвета, придружени от посланика на Индонезия в България Н. Пр. Бунян Саптомо.

Целта на посещението им в страната ни бе да опознаят мюсюлманската общност в България и да изградят мостове на сътрудничество между българските и индонезийските мюсюлмани. Гостите са представители на организация с над 80 милиона членове, чиято религиозна дейност се контролира и организира от Съвета на индонезийската Улема.

Съветът поддържа и управлява над 1,5 милиона джамии, 700 мюсюлмански училища и 300 болници и здравни заведения, а членовете плащат ежемесечен членски внос. Държавата също субсидира организацията.

Главният мюфтия запозна гостите си с дейността на изповеданието и статута на мюсюлманите в страната, както и с историята на институцията Главно мюфтийство от нейното учредяване в началото на миналия век.

Делегацията посети и други градове с преобладаващо мюсюлманско население в страната като Кърджали, Стара Загора, Сливен, Ямбол, Смолян, Златоград, Мадан, Момчилград и Гоце Делчев.

Grand Mufti receives delegation of Indonesian Ulema

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji received Mr. Muhyidin Junaedi, head of foreign affairs for Indonesia's top Muslim clerical body, the Indonesia Ulema Council, and Mr. Nasir Zubaidi, deputy secretary-general of council, who were accompanied by Ambassador of Indonesia to Bulgaria, H.E. Bunyan Saptomo.

The purpose of their visit to Bulgaria was to learn about the Muslim community in the country and to build bridges of cooperation between Bulgarian and Indonesian Muslims. The guests are representatives of an organization with over 80 million members and its religious activity is controlled and organized by the Indonesian Ulema Council.

The Council maintains and manages over 1.5 million mosques, 700 Muslim schools and 300 hospitals and health care facilities, and the members pay monthly membership fees. The state also subsidizes the organization.

Başmüftü, Endonezya Ulema Konseyi'nin heyetini kabul etti

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Endonezya Ulema Konseyi'nin Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanı Muhyidin Junaedi ile Konseyin Genel Sekreter Yardımcısı Nasir Zubaidi'yi makamında kabul etti. Görüşmeye, Endonezya'nın Bulgaristan Büyükelçisi Bunyan Saptomo da katıldı.

Endonezyalı konukların, Bulgaristan'daki Müslümanlarla tanışmak ve Bulgaristan ile Endonezya Müslümanları arasında işbirliği köprüleri kurma amacıyla Bulgaristan'a geldikleri belirtildi. Konuklar, dini faaliyetlerinin kontrol ve organizasyonu Endonezya Ulema Konseyi tarafından yapılan 80 milyondan fazla Müslümanı temsil ediyor.

Endonezya Ulema Konseyi, 1,5 milyon üzerinde cami, 700 Müslüman okulu ve 300 hastane ve sağlık kurumunu yönetimini ve bakımını yapıyor. Üyelerinin ödediği aylık aidatların yanı sıra kuruluş, devlet tarafından da destek alıyor.

Grand Mufti familiarized his guests with the activities of the Muslim denomination and the status of Muslims in the country, as well as the history of the institution of the Grand Mufti's Office which was established in the early twentieth century.

The delegation also visited other cities with predominantly Muslim population such as Kardzhali, Stara Zagora, Sliven, Yambol, Smolyan, Zlatograd, Madan, Momchilgrad and Gotse Delchev.

Başmüftülük kurumunun faaliyetleri ve ülkedeki Müslümanların durumu hakkında konuklarını bilgilendiren Başmüftü Hacı, geçen yüzyılın başlarında kurulan baimüftülüğün tarihi hakkında da bilgiler sundu.

Heyet, ülke genelinde Müslümanların yoğun olarak yaşadığı Kırcaali, Stara Zagora, Sliven, Yambol, Smolyan, Zlatograd, Madan, Momçilgrad ve Gotse Delçev kentlerini de ziyaret etti.

1. Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи прие г-н Мухийддин Джунаеди, директор на отдела за международните връзки на Съвета на индонезийската Улема (съвет на ислямските учени) и г-н Насир Зубайди, заместник генерален-секретар на Съвета.

1. Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji received Mr. Muhyidin Junaedi, head of foreign affairs for Indonesia's top Muslim clerical body, the Indonesia Ulema Council, and Mr. Nasir Zubaidi, deputy secretary-general of council.

1. Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Endonezya Ulema Konseyi'nin Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanı Muhyidin Junaedi ile Konseyin Genel Sekreter Yardımcısı Nasir Zubaidi'yi makamında kabul etti.

Главният мюфтия прие Н.Пр. Марси Рийс

На 23 януари 2013 година главният мюфтия Мустафа Хаджи прие Н. Пр. г-жа Марси Рийс, посланик на Съединените американски щати в България. Това бе първото посещение на дипломата откакто е положила клетва за посланик в страната ни на 5 септември 2012 година.

Традиционно отношенията между двете институции са добри и проспериращо-диалогични.

На срещата бяха обсъдени процесите около реституцията на вакъфските имоти, опитите да се получи разрешително за проектиране на Ислямския културно-образователен център в София, обучението на предмета „Религия“ в държавните училища и др.

Дипломатът подчерта значението и нуждата от подобен образователен център и изтъкна, че е най-добре бъдещите духовници да се обучават в България. „Америка винаги е наблягала на свободата на вероизповеданията. За нас религията е важна част от живота на обществото“, заяви Рийс, споделяйки принципите в своята страна. „Нужно е да образуваме не само религиозните служители, а и обществото“, подчерта д-р Хаджи.

Главният мюфтия подари на своя гост ръчно изработена ваза.

Grand Mufti meets U.S. Ambassador Marcie Ries

Grand Mufti Mustafa Hadji met with Her Excellency Marcie Ries, the United States Ambassador to Bulgaria on 23 January 2013. This was her first visit to Grand Mufti's Office after taking office as ambassador in Bulgaria on 5 September 2012. Relations between the two institutions are traditionally good and prosperous.

Among the topics discussed at the meeting were the restitution of waqf property, attempts to obtain a planning permission for the Islamic cultural and educational centre in Sofia, teaching the subject of 'Religious Education' in the public schools etc.

The diplomat emphasized the importance and need for such an education centre and said that it is best for the clerics to study in Bulgaria. "America has always insisted on the freedom of religion. For us the religion is an important part of the life of society," said Marcie Ries sharing principles in her country. "We need to educate not only the clerics, but also the society," the grand mufti said.

He gave his guest a handmade vase as a present.

Başmüftü, ABD Büyükelçisi Marcie Ries ile görüştü

Başmüftü Mustafa Hacı, 23 Ocak 2013 tarihinde ABD'nin Bulgaristan Büyükelçisi Marcie Ries'i makamında kabul etti. Ries, 5 Eylül 2012 tarihinde Bulgaristan büyükelçisi olarak göreve başlamasından sonra ilk kez başmüftülüğü ziyaret etti.

İki kurum arasında geleneksel olarak iyi seviyede bulunan ilişkiler diyalog içinde devam ediyor. Görüşmede ele alınan konular arasında vakıf mülklerinin iadesi, Sofya'da İslam Kültür ve Eğitim Merkezi için planlama izni alma çalışmaları, devlet okullarında din dersinin verilmesi vs. yer aldı.

Böyle bir eğitim merkezinin önemli ve gerekli olduğunu vurgulayan Marcie Ries, gelecekteki din görevlilerinin en iyi Bulgaristan'da eğitim görmelerini önerdi. Ülkesindeki prensipleri paylaşan Ries, "Amerika her zaman din özgürlüğüne önem vermiştir. Bizim için din, toplumsal yaşamın önemli bir parçasıdır" dedi. Başmüftü Hacı da "Sadece din görevlilerini değil, aynı zamanda toplumu da eğitmemiz gerekiyor" şeklinde konuştu.

Hacı, konuğuna hediye olarak el yapımı bir vazo takdim etti.

Главният мюфтия прие турския посланик Исмаил Арамаз

На 13 ноември главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи прие Н.Пр. г-н Исмаил Арамаз, посланик на Република Турция у нас.

В края на своята мисия дипломатът за пореден път засвидетелства своето уважение към духовното управление на мюсюлманите в страната.

На срещата участваха и председателят на Висшия мюсюлмански съвет г-н Шабанали Ахмед, зам.-главните мюфтии Ведат Ахмед, Мурат Пингов и главният секретар на Изповеданието.

Главният мюфтия поздрави посланика с неговото ново назначение и му пожела лека служба, като благодари за успешното сътрудничество между двете институции по време на неговия мандат. Посланик Арамаз пожела на Мюсюлманското изповедание бъдещи успехи в своята роля на балансьор в обществото. Той изрази своето безпокойство относно антихуманните прояви в страната през последните седмици и изрази надежда, че българските власти ще съумеят да се справят адекватно и отговорно с престъпленията от омраза, породени от езика на омразата.

Grand Mufti meets Turkish Ambassador Ismail Aramaz

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji met with Turkey's Ambassador to Bulgaria, His Excellency Ismail Aramaz, on 13 November 2013.

At the end of his mission, the diplomat one more time expressed his respect for the management body of the Bulgaria's Muslims.

The meeting was attended by the Chairman

Başmüftü, T.C. Büyükelçisi İsmail Aramaz ile görüştü

Başmüftü Mustafa Hacı 13 Kasım 2013 tarihinde Türkiye'nin Bulgaristan Büyükelçisi İsmail Aramaz'ı makamında kabul etti.

Bulgaristan'daki görevinin sonunda Büyükelçisi Aramaz bir kez daha Müslümanların temsil eden başmüftülük kurumuna olan saygısını dile getirdi.

Görüşmeye Yüksek İslam Şurası Başkanı

of the Bulgarian Supreme Muslim Council, Shabanali Ahmed, deputy grand muftis Vedat Ahmed and Murat Pingov and the Chief Secretary of the Grand Mufti's Office.

The grand mufti congratulated the ambassador with his new appointment and wished him good service. He also thanked him for the successful cooperation between the two institutions during his tenure. Ambassador Aramaz wished the Muslim Denomination future success in its role as a balancer in society. He expressed his concern about the inhumane events in the country in recent weeks and expressed hope that the Bulgarian authorities will be able to deal adequately and responsibly with the hate crimes caused by hate speech.

Şabanali Ahmed, başmüftü yardımcısı Vedat Ahmed ve Murat Pingov ve başmüftülük genel sekreteri katıldı.

Büyükelçiyi yeni görevinden dolayı tebrik ederek iyi hizmetler dileğinde bulunan Hacı, görev süresi boyunca iki kurum arasındaki başarılı işbirliği için de teşekkürlerini ilettiler. Büyükelçi Aramaz toplumda dengeleyici rolünü taşıyan başmüftülüğe başarılar diledi.

Aramaz, son haftalarda ülkede yaşanan insanlık dışı olaylarla ilgili endişelerini dile getirdi ve Bulgar yetkililerin, nefret söylemlerinden kaynaklanan nefret suçları ile sorumlu bir şekilde başa çıkabileceğini umduğunu söyledi.

Главният мюфтия прие новия турски посланик Сюлейман Гьокче

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи прие Н.Пр. г-н Сюлейман Гьокче, посланик на Турция в България. Това е първата среща на дипломата с религиозния лидер на мюсюлманите. Той връчи своето акредитационно писмо на президента Росен Плевнелиев на 3 декември 2013 г.

„Благодаря Ви за отделеното време и оказаната чест да ме приемете в началото на моята мисия във Вашата страна. Особено високо ценя Вашето мнение и препоръки и се надявам да работим активно за укрепването на приятелските връзки между нашите две страни“, каза посланик Гьокче по време на първото си протоколно посещение в Главно мюфтийство.

По думите му той ще бъде продължител на добрите връзки с религиозната институция, чиито основи са положени от неговите предходни колеги-дипломати.

Главният муфтия представи дейността на Изповеданието и акцентира върху фундаментите на дейностите, които ГМ осъществява, като грижите за адекватно и достойно образование на желаещите да се образуват в сферата на ислямската теология, стремежа за обезпечаване на труда на свещенослужителите-имами, ролята на балансьор в обществото и многобройните благотворителни и социални проекти на институцията.

Grand Mufti welcomes Turkey's new ambassador to Bulgaria

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji met with Turkey's new ambassador to Bulgaria, His Excellency Suleyman Gokce. This was the first meeting of the ambassador with Bulgaria's top Muslim cleric. He presented his letter of accreditation to the President Rosen Plevneliev on 3 December 2013.

"Thank you for your time and the honour to accept me in the beginning of my mission in your country. I highly appreciate your opinion and recommendations and I hope to work actively to strengthen the friendly relations between our two countries," said Ambassador Gokce during the first protocol visit to the Grand Mufti's Office.

The ambassador said he would be a successor of the good relations with the religious institution whose foundations were laid by his previous colleagues.

The grand mufti presented the activities of his institution and he stressed on the fundamentals of the activities that the Grand Mufti's Office performs such as adequate education of those who want to educate themselves in the field of Islamic theology, strive for providing the imams with their wages, the role of balancer in society and numerous charitable and social projects of the institution.

Başmüftü Türkiye'nin yeni büyükelçisi Süleyman Gökçe ile görüştü

Başmüftü Mustafa Hacı, Türkiye'nin yeni Bulgaristan Büyükelçisi Süleyman Gökçe'yi makamında kabul etti.

3 Aralık 2013 tarihinde Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev'e güven mektubunu sunan Büyükelçi Gökçe, yaptığı ziyaretle başmüftü ile ilk görüşmesini gerçekleştirdi.

Büyükelçi Gökçe, görüşmede "Ülkenizdeki görevimin başında beni kabul etmek için ayırdığınız zamandan dolayı teşekkür ederim. Görüş ve önerilerinizi takdir ediyorum ve iki ülkemiz arasındaki dostane ilişkileri güçlendirmek için aktif olarak çalışacağımızı umuyorum," dedi.

Büyükelçi, iki kurum arasında önceki meslektaşları tarafından temelleri atılan iyi ilişkileri devam ettireceğini belirtti.

Başmüftülük kurumunun faaliyetleri hakkında konuşunu bilgilendiren Hacı, İslam ilahiyatı alanında kendilerini eğitmek isteyenlere yeterli eğitim sunma, imamların maaşlarının ödenmesini sağlama gayretleri, başmüftülük kurumunun toplumdaki dengeleyici rolü ve çok sayıda yardım ve sosyal projeler gibi değişik faaliyetlere değindi.

Главният мюфтия прие посланика на Белгия

Главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи прие Н.Пр. г-жа Аник Ван Калстър, посланик на Негово Величество краля на Белгия Алберт II в България. Това е първата визита на дипломата в Главно мюфтийство след встъпването ѝ в длъжност на 21 септември 2012 г. „Благодаря Ви, че ме приехте. За белгийското посолство в България е традиция всеки нов дипломат да се запознае лично с религиозните лидери на страната“, каза Н. Пр. г-жа Калстър. По думите ѝ запознаването с живота на мюсюлманите и техните лидери от първо лице е от изключително значение за правилното формиране на мнение.

Главният мюфтия информира дипломата за дейността и структурата на Мюсюлманското изповедание в България. Той подчерта, че поверената му институция и той самият ценят високо диалога с чуждите мисии в страната.

Нейно превъзходителство се запозна и с историческите факти около създаването на институцията Главно мюфтийство през 1908 г. и периодите, през които е минала. Акцент бяха също така и образователната, социалната и културната дейност, извършавана от изповеданието.

„Главно муфтийство не е само институция, представляваща българските мюсюлмани. С дейността си тя цели да бъде в услуга на целия български народ“, каза в заключение главният муфтия.

Grand Mufti meets Belgium's Ambassador

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji met with Her Excellency Annick Van Calster, Belgium's Ambassador to Bulgaria. This was her first visit to the Grand Mufti's Office after taking office on September 21, 2012.

“Thank you for having me. According to the tradition of the Embassy of Belgium in Bulgaria every new diplomat meets in person with the religious leaders of the country,” said Ambassador Calster. She underlined that knowing the lives of Muslims and their leaders in person was essential for the proper formation of opinion.

The grand mufti acquainted the diplomat with the activity and structure of the Muslim denomination in Bulgaria. He stressed that his office and he himself highly appreciated the dialogue with foreign missions in the country.

Her Excellency familiarized herself with historical facts about the establishment of the institution of the Grand Mufti's Office in 1908. She was also informed on the educational, social and cultural activities of the denomination.

“Grand Mufti's Office is not only an institution representing the Bulgarian Muslims, but with its activities it aims to serve the entire Bulgarian nation”, said the grand mufti in conclusion.

Başmüftü, Belçika Büyükelçisi'ni kabul etti

Başmüftü Mustafa Hacı, Belçika Krallığı'nın Bulgaristan Büyükelçisi Anick Van Calster'i makamında kabul etti. Bulgaristan'daki görevine 21 Eylül'de başlayan Büyükelçi Van Calster, Başmüftülüğü ilk defa ziyaret etti.

Büyükelçi Van Calster “Beni kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Her yeni diplomatın, ülkedeki dini liderlerle şahsen tanışmanın, Belçika Büyükelçiliği'nin bir geleneğidir” dedi. Büyükelçi Van Calster, Müslümanların hayatları hakkında bilgi sahibi olmanın ve liderleriyle yüz yüze tanışmanın, doğru görüş sahibi olma açısından büyük önem taşıdığını kaydetti.

Başmüftülüğün faaliyetleri ve yapısı hakkında konuşana bilgi veren Başmüftü Mustafa Hacı, başmüftülük kurumunun ve kendisinin, ülkedeki yabancı misyonlarla diyaloga değer verdiklerini belirtti.

Büyükelçi, 1908 yılında Başmüftülük kurumunun kurulması ve geçirdiği dönemler hakkında tarihi gerçekler hakkında da bilgi aldı. Görüşmede, başmüftülüğün yürüttüğü eğitim, sosyal ve kültürel faaliyetlere de değinildi.

Başmüftü, “Başmüftülük, sadece Bulgaristan Müslümanlarını teslim eden bir kurum olmayıp, faaliyetleriyle tüm Bulgar halkına hizmette bulunmayı amaçlamaktadır” şeklinde konuştu.

Среща с Комисията по вероизповеданията и парламентарната етика

Ръководството на Мюсюлманско изповедание прие членовете на парламентарната комисия по вероизповеданията и парламентарната етика в Главно мюфтийство. Повод на срещата бе обсъждане на подготовения проект на Закона за вероизповеданията с Главно мюфтийство. „Информирахме главния мюфтия за работата на парламентарната комисия по вероизповеданията и парламентарна етика. Засвидетелстваме нашето уважение към мюсюлманската общност в нашата страна и заявихме готовността си да работим съвместно в диалог във всички въпроси, засягащи взаимоотношенията между държава и вероизповедания“, каза Пламен Славов, председател на Комисията по вероизповеданията и парламентарната етика след срещата си при главния мюфтия.

По думите на главния мюфтия Мюсюлманското изповедание е готово да сътрудничи на българските институции за развитието на българската държавност и просперитета на българския народ.

На срещата присъстваха председателят на комисията Пламен Славов, придружен от своите заместници Хюсеин Хафъзов и Васил Антонов, а от Главно мюфтийство освен главния мюфтия в срещата участва заместник-главният мюфтия Мурат Пингов, главният секретар Ахмед Ахмедов и адвокат Красимир Руев.

Ръководството на Комисията подари на своя домакин житие на пророка Мухаммед (с.а.с.), написано на османски преди около 400 г., а главният мюфтия отвърна на скъпия подарък и подари на всеки от гостите превод на Корана.

Meeting with Committee on Religious Denominations and Parliamentary Ethics

Representatives of the management of the Muslim denomination met with the members of the Parliamentary Committee on Religious Denominations and Parliamentary Ethics at the Grand Mufti's Office. The committee members discussed with the Grand Mufti's Office the prepared draft bill of the Religious Denominations Act.

"We informed the grand mufti about the work of the Committee on Religious Denominations and Parliamentary Ethics. We demonstrated our respect for the Muslim community in our country and declared our readiness to work together in dialogue on all issues concerning the relations between state and religion," said Plamen Slavov, Chairman of the Committee on Religious Denominations and Parliamentary Ethics after his meeting with the grand mufti.

The Grand Mufti Mustafa Hadji said the Muslim denomination is ready to cooperate with the Bulgarian institutions for the development of Bulgarian statehood and prosperity of the Bulgarian people.

The meeting was attended by the Chairman of the Committee Plamen Slavov, accompanied by his deputy Hyusein Hafazov and Vasil Antonov, as well as the Grand Mufti Mustafa Hadji, his deputy Murat Pingov, Chief Secretary Ahmed Ahmedov and lawyer Krasimir Ruev.

The members of the Committee gave the grand mufti as a present a book on the

Dinler ve Meclis Etik Komisyonu ile görüşme

Başmüftülük yönetimi, Dinler Yasası'nda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısını görüşmek üzere Dinler ve Meclis Etik Komisyonu üyelerini makamında kabul etti. Dinler ve Meclis Etik Komisyonu Başkanı Plamen Savov, başmüftüyle görüşmesinin ardından yaptığı açıklamada "Dinler ve Meclis Etik Komisyonu'nun çalışmaları hakkında başmüftüyü bilgilendirdik. Ülkemizdeki Müslümanlara karşı saygımızı dile getirdik ve devletle dinler arasındaki ilişkileri ilgilendiren tüm konularda diyalog içinde karşılıklı çalışmaya hazır olduğumuzu belirttik" dedi.

Başmüftü, Başmüftülük kurumunun Bulgar devletinin gelişmesi ve Bulgaristan halkının refahı için Bulgar kurumlarıyla işbirliği yapmaya hazır olduğunu söyledi.

Görüşmeye Dinler ve Meclis Etik Komisyonu Başkanı Plamen Savov, yardımcıları Hüseyin Hafızov ve Vasil Antonov ile birlikte geldi. Başmüftülük tarafından ise Başmüftü Mustafa Hacı ve yardımcısı Murat Pingov, Başmüftülük Genel Sekreteri Ahmed Ahmedov ve avukat Krasimir Ruev katıldı.

Komisyon yetkilileri, başmüftüye Hz. Muhammed'in (S.A.V.) hayatını anlatan ve yaklaşık 400 yıl önce Osmanlıca yazılı bir kitap hediye etti. Başmüftü de değerli hediyeye karşılık vererek konuklarına Kuran-ı Kerim'in Bulgarca tercümesini takdim etti.

life of the Prophet Muhammad (pbuh) written in Ottoman some 400 years ago, and the grand mufti gave each of his guests a translation of the Holy Qur'an.

Главният мюфтия гост на честванията по случай 6 май

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи традиционно присъства по време на честванията на Деня на българската армия – 6 май.

През 2013 г. д-р Мустафа Хаджи също бе гост на честванията и лично поднесе своите поздравии и благопожелания на президента на Републиката г-н Росен Плевнелиев, министър председателя в служебния кабинет г-н Марин Райков и министъра на отбраната г-н Тодор Тагарев, както и на представителите на Негово Светейшество патриарх Неофит – Негово Преосвещенство Стобийски епископ Наум и Знеполския епископ Йоан.

Grand Mufti attends May 6 celebrations

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji attended celebrations on the Day of Valour and Armed Forces Day on May 6.

In 2013 the grand mufti presented personally his greetings and best wishes to President Rosen Plevneliev, interim Prime Minister Marin Raykov and the Minister of Defence Todor Tagarev as well as representatives of the head of the Bulgarian Orthodox Church His Holiness Patriarch Neofit – His Reverence Bishop Naum of Stobi and Bishop Yoan of Znepol.

Başmüftü, 6 Mayıs kutlamalarına katıldı

Başmüftü Mustafa Hacı, 6 Mayıs Bulgar Ordu ve Kahramanlık Günü münasebetiyle düzenlenen kutlamalara katıldı.

Hacı, Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev, geçici Başbakan Marin Raykov ve Savunma Bakanı Todor Tagarev'in yanı sıra Patrik Neofit'in temsilcileri olan Stobi Piskoposu Naum ve Znepol Piskoposu Yoan'a selamlarını ve iyi dileklerini şahsen ilettili.

Главния мюфтия поздрави генералния директор на БНТ

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи бе приет от генералния директор на Българската национална телевизия г-жа Вяра Анкова. Той поздрави своя домакин с преизбирането ѝ за нов мандат начело на обществената медия. Визитата бе част от цикъла от срещи с ръководителите на обществените медии в страната.

„Бидейки обществена организация ние ценим високо добрите отношения, които от години поддържахме между нашите две институции“, каза главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи. Той изрази своята благодарност от обективния и отговорен подход при отразяването на въпросите, свързани с религиозните деноминации в страната.

Според него при по-активна директна комуникация те биха били полезни за разнообразяване на националния ефир и в помощ на това той да повиши качеството на отразяване, достигайки до всеки един член на обществото.

Двете страни се обединиха около идеята за по-активна комуникация с цел по-ефективна работа за двете институции, които са обществени по концепция.

Grand Mufti congratulates director-general of national television

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji visited the General-Director of the Bulgarian National Television Vyara Ankova. He congratulated his host with her re-election as a head of the public media.

The visit was part of the meetings with the heads of the country's public media.

"As a public organization we appreciate the good relationships which we maintain between our two institutions for years," said Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji.

He expressed his appreciation of the objective and responsible approach in covering the issues related to religious denominations in Bulgaria.

According to Hadji, in a more active direct communication they would be useful to diversify the national air and to improve the quality of coverage, reaching every member of the society.

Both sides agreed on the idea of a more active communication in order to work effectively for both institutions that are public in concept.

Başmüftü, ulusal televizyonun genel müdürünü tebrik etti

Başmüftü Mustafa Hacı, Bulgaristan Ulusal Televizyonu'nun Genel Müdürü Vyara Ankova'yı ziyaret ederek genel müdürlüğe yeniden seçilmesinden dolayı kendisini tebrik etti. Başmüftünün bu ziyareti, ülkedeki kamu medyalarının müdürleriyle başlattığı görüşmeler çerçevesinde yapıldı.

"Bir kamu kuruluşu olarak biz, yıllardır iki kurumumuz arasında sürdürdüğümüz iyi ilişkileri takdir ediyoruz" diyen başmüftü, Bulgaristan'da dini topluluklarla ilgili konulara yer verirken objektif ve sorumlu yaklaşım için teşekkürlerini ifade etti.

Hacı, daha aktif direkt iletişim sayesinde bunların ulusal yayının çeşitlendirilmesi için yararlı olacağını ve toplumun her üyesine ulaşarak yayın kalitesini artırmaya yardımcı olacağını belirtti.

Her iki taraf, kavram olarak kamu kurumu olan iki kurumun etkin şekilde çalışması için daha aktif bir iletişim fikri konusunda birleşti.

Главният муфтия се среща с Максим Минчев

Главният муфтия д-р Мустафа Хаджи посети Максим Минчев, генерален директор на Българската телеграфна агенция (БТА). Срещата е част от редовния диалог на главния муфтия с представителите на обществените медии в страната. За Мюсюлманското изповедание активният диалог с представителите на обществените медии в страната е от изключително значение. Обективното отразяване на новините, свързани с мюсюлманите в страната, е защитна стена срещу възможността да бъде манипулирано и поляризирано общественото мнение.

Генералният директор на БТА Максим Минчев на свой ред каза, че чрез своята дейност БТА изпълнява функцията да бъде коректив на манипулирания и недостоверен информационен поток. По думите на г-н Минчев е важно религиозните институции в страната да бъдат открити за диалог. Главният муфтия подари на своя домакин превод на Корана, издаден от Главно муфтийство.

Grand Mufti visits BTA Director General Maxim Minchev

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji visited the Director General of the Bulgarian News Agency (BTA) Maxim Minchev. The meeting was part of a regular dialogue of the

Başmüftü, BTA Genel Müdürü Maksim Minçev'i ziyaret etti

Başmüftü Mustafa Hacı, BTA Haber Ajansı Genel Müdürü Maksim Minçev'i ziyaret etti. Ziyaret, başmüftünün ülkedeki kamu medyalarının temsilcileri ile yürüttüğü dü-

grand mufti with the representatives of public media in the country.

For the Muslim denomination the active dialogue with representatives of the public media in the country is essential. The objective coverage of the news related to Muslims in the country is a protective wall against the possibility for the public opinion to be manipulated and polarized.

In his turn, BTA Director General Maxim Minchev said that through its activities BTA serves as a corrective to the manipulated and unreliable information flow. According to Mr. Minchev it is important the religious institutions in the country to be open to dialogue.

Grand Mufti gave his host a translation of the Holy Qur'an as a present.

zenli diyalogun bir parçası olarak gerçekleştirildi.

Başmüftülük, ülkedeki kamu medyalarının temsilcileri ile yürütülen aktif diyalogun çok önemli olduğunu düşünmektedir. Bulgaristan'daki Müslümanlarla ilgili haberlerin tarafsız bir şekilde verilmesi, kamuoyunun manipüle edilmesi ve kutuplaştırılması ihtimaline karşı koruyucu bir duvardır.

BTA Genel Müdürü Maksim Minçev de yaptığı konuşmada, haber ajansının, yürüttüğü faaliyetler sayesinde, manipüle edilen ve güvenilmeyen bilgi akışına karşı bir düzeltici görevini üstlendiğini söyledi. Minçev, ülkedeki dini kurumların diyaloga açık olmasının önemini vurguladı.

Başmüftü, Minçev'e Kur'an-ı Kerim'in tercümesini hediye etti.

Международни участия

International participations ● Uluslararası katılımlar

В условията на глобализация се свят всяка уважаваща себе си институция или организация независимо от предмета на дейност неминуемо е длъжна да поддържа и укрепва своите международни контакти и позиции.

Историята свидетелства, че българското Главно мюфтийство неведнъж е било фактор в страната, на Балканите, и не само. Институцията не е преставала да бъде един от фундаментите на мира, разбирателството и добросъседството в региона. Това обуславя и активната международна дейност, която тя осъществява през годините. С превръщането на България в пълноправен член на европейското семейство, интензитетът на международния диалог в Главно мюфтийство също отчита ръст.

Разбира се, институцията еднакво добре комуникира, както със Запада, така и с Изтока. Често тя е платформа за качествен обмен на добри практики и рационални решения, изисквани от нашето съвремие.

Адекватният международен обмен, включително и със сродни нам религиозни организации, позволява повишаване ефективността на дейността, касаеща по-качествения живот на гражданите, изповядващи ислямската религия.

International participations

In a globalizing world, any self-respecting institution or organization, regardless of the object of its business, is inevitably required to maintain and consolidate its international contacts and positions.

History testifies that the Bulgarian Grand Mufti's Office has repeatedly been a factor in the country, in the Balkans, and elsewhere. The institution has not stopped being one of the foundations of peace, understanding and good neighborliness in the region. This determines the active international activity which it carries out through the years. With Bulgaria's becoming a full member of the European family, the intensity of international dialogue at Grand Mufti's Office showed an increase.

Of course, the institution communicates equally both with the West and the East. Often it is a platform for quality exchange of good practices and rational solutions required by our time.

The adequate international exchange, including with similar religious organizations like ours, allows the increase of the activity efficiency concerning the quality life of citizens professing the Islamic religion.

Uluslararası katılımlar

Globalleşen dünyamızda, faaliyet konusu ne olursa olsun, kendine saygı duyan her bir kurum veya kuruluşun uluslararası temas ve pozisyonlarını kaçınılmaz bir şekilde koruması ve güçlendirmesi gerekmektedir.

Tarih, Bulgaristan Başmüftülüğü'nün, ülkede, Balkanlarda ve diğer mekânlarda bir faktör olduğuna şahit olmuştur. Başmüftülük, bölgede barış, anlayış ve iyi komşuluk ilişkilerinin temellerinden biri olmayı hiç bırakmamıştır. Bu, başmüftülüğün uluslararası seviyede yıllar boyunca yürüttüğü aktif faaliyetlerini göstermektedir. Bulgaristan'ın Avrupa ailesinin tam üyesi olmasıyla birlikte başmüftülükteki uluslararası diyalog yoğunluğu da artış gösterdi.

Tabii ki, başmüftülük kurumu hem Batı, hem Doğu ile eşit şekilde iletişim kurmaktadır. Çoğu defa bu kurum, günümüzün gerektirdiği iyi uygulamalar ve rasyonel kararların kalitesi değişimi için bir platform olmuştur.

Bizim kurumumuza benzer dini kuruluşlarla yapılan değişim dahil olmak üzere uygun bir uluslararası değişim, İslam dinine mensup vatandaşların yaşam kalitelerine ilişkin faaliyetlerin verimliliğinin artmasını sağlamaktadır.

Главният мюфтия гост на честванията в Чанаккале

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи бе гост на честванията в Чанаккале по случай 18 март – ден на героите (шехиди), загинали за родината си в Турция.

Събитието бе под патронажа на турския министър-председател Реджеп Ердоган. На събитието присъстваха политици, представители на граждански сдружения, религиозни лидери и академици от съседните страни.

Главният мюфтия Мустафа Хаджи отправи молитва за загиналите, сред които са и много мюсюлмани от България.

Grand Mufti attends Canakkale ceremonies

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji attended the commemorative ceremonies in Çanakkale, Turkey on 18 March 2013 on the occasion of the anniversary of the "Çanakkale Land Battles".

The ceremonies were held under the auspices Turkish Prime Minister Recep Tayyip Erdogan. They were attended by politicians, civic groups' representatives, religious leaders and academicians from neighbouring countries.

Grand Mufti Hadji prayed for those who died in the battles, including Muslims from Bulgaria.

Başmüftü, Çanakkale kutlamalarına katıldı

Başmüftü Mustafa Hacı, 18 Mart 2013 tarihinde Çanakkale'de şehitleri anma törenine katıldı.

Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın himayesinde düzenlenen etkinliğe komşu ülkelerden siyasetçiler, sivil grup temsilcileri, dini liderler ve akademisyenler de katıldı.

Başmüftü, Çanakkale Savaşı sırasında aralarında Bulgaristanlı Müslümanların da bulunduğu şehitler için duada bulundu.

Консенсусът – неделима част от ислямската религия

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи участва в конференция на тема “Консенсусът и колективното съзнание” в Истанбул, организирана от списанията “Йени Юмит” и “Хира”. Ислямските учени от цял свят обсъждаха мястото на консенсуса в решаването на проблемите на мюсюлманите, преодоляването на бедността, защита на човешките права и поощряването на светското и религиозно образование. Те се обединиха около идеята, че за постигането на тези и други стратегически цели е нужен ефективен диалог. В нея участваха 630 видни ислямски учени от 80 страни, като проф. д-р Мехмед Гьормез, председател на Дирекцията по религиозните въпроси в Турция, проф. д-р Али Джума, бивш главен мюфтия на Египет, проф. д-р Исам Бешир, председател на Академията за ислямски проучвания в Судан и др.

Consensus – an integral part of the Islamic religion

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji took part in a symposium entitled “Consensus as a Common Roadmap and Collective Awareness” in Istanbul which was jointly organized by the Yeni Umit and Hira magazines.

Islamic scholars from around the world discussed the place of consensus in solving the problems of the Muslims, overcoming poverty, protection of human rights and promotion of secular and religious education. They coalesced around the idea that an effective dialogue is needed to achieve these and other strategic objectives.

The symposium was attended by 630 prominent Islamic scholars from 80 countries such as Prof. Dr. Mehmet Gormez, head of Turkey's Religious Affairs Directorate, Prof. Dr. Ali Gomaa, former Grand Mufti of Egypt, Prof. Dr. Isam Beshir, chairman of the Academy of Islamic studies in Sudan etc.

İcma – İslam dininin ayrılmaz bir parçası

Başmüftü Mustafa Hacı, Yeni Ümit ve Hira dergilerinin İstanbul'da ortaklaşa düzenlediği ‘Ortak yol haritası icma ve kolektif şuur’ konulu uluslararası sempozyuma katıldı.

Dünyanın dört bir yanından gelen İslam alimleri, Müslümanların sorunlarının çözülmesi, yoksulluğun giderilmesi, insan haklarının korunması ve laik ve dini eğitimin teşviki konularında icmanın yerini müzakere etti. Alimler, bu ve diğer stratejik hedeflerin yerine getirilebilmesi için etkili bir diyalogun gerekli olduğu fikri etrafında toplandı.

Sempozyuma, aralarında Türkiye Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez, eski Mısır Müftüsü Ali Cuma, Sudan İslamî Araştırmalar Akademisi Başkanı Prof. Dr. İsam Beşir'in bulunduğu 80 ülkeden 630 tanınmış İslam âlimleri katıldı.

Румъния отпразнува положените от крал Карол I основи на диалога

В Констанца, Румъния се отбеляза 100-годишният диалог между различните вероизповедания. „Благодарение на далновидността на крал Карол I основите на диалога между различните вероизповедания в Румъния са положени още в началото на миналия век. С това Румъния може да се превърне в еталон за останалите европейски страни“. Това каза главният мюфтия на Румъния Мурат Юсуф на церемонията по честване на 100-годишнината от построяването на Кралската джамия в Констанца.

Главно мюфтийство бе представлявано от зам.-главния мюфтия Бирали Бирали и главния секретар Ахмед Ахмедов. На честването участваха и министърът по религиозните въпроси на Румъния, дипломати, главните мюфтии на съседните балкански страни, както и на Украйна, Русия, Автономна република Крим, представители на местните органи за управление и граждански сдружения.

През 1823 г. на мястото на сегашния храм е била построена джамия от султан Махмуд II, но поради частични разрушения впоследствие храмът дълго време не бил използван. На негово място крал Карол I решил да построи нова джамия. Новият храм е открит за поклонение през 1913 г.

Към настоящия момент в Румъния живеят 70 000 мюсюлмани. Според местните закони предметът „религия“ се изучава задължително в държавните и частни училища до осми клас.

Свещенослужителите – имами, както и тези, които са заети в администрацията на местното главно мюфтийство, получават заплатите си от държавния бюджет. Строежът и реставрацията на храмове също се обезпечават от държавната хазна.

В знак на добрите отношения между различните вероизповедания местният митрополит е подарил честота за радио на мюфтийството, на чиито вълни преди това е звучало християнско богословие.

Romania celebrates King Carol I's dialogue efforts

100-year-old dialogue between different faiths was marked in Constanta, Romania. "Thanks to the foresight of King Carol I, the foundations of the interfaith dialogue

Romanya, Kral I. Carol'ün diyalog çabalarını kutladı

Romanya'nın Köstence kentinde, değişik dinler arasındaki diyalogun 100. yıldönümü kutlandı. Romanya Başmüftüsü Murat Yusuf, Köstence'deki Kral Camii'nin inşaa-

in Romania are laid in the beginning of the last century. With that Romania could become an example for other European countries" said Romania's Grand Mufti Murat Yusuf at the ceremony marking the 100th anniversary of the construction of the King's Mosque in Constanta.

Grand Mufti's Office of Bulgaria was represented by Deputy Grand Mufti Birali Birali and Chief Secretary Ahmed Ahmedov.

The ceremony was attended by the minister of religious affairs of Romania, diplomats, the grand muftis of neighbouring Balkan countries, as well as of Ukraine, Russia, the Autonomous Republic of Crimea, representatives of local government and citizens.

In 1823, Sultan Mahmud II built a mosque at the site of the present temple, but due to partial destruction it was no longer used. King Carol I decided to build a new mosque at the site and it was opened for worship in 1913.

Currently 70,000 Muslims live in Romania. According to the laws of the country the religion is taught as a mandatory subject in public and private schools until the eighth grade.

Imams and employees of the administration of the local grand mufti's office receive their salaries from the state budget. The construction and restoration of temples are also ensured by the state treasury.

As a sign of good relations between different denominations the local bishop has given the mufti's office a radio frequency previously used for Christian theological programs.

tının 100. yıldönümü kutlamasında yaptığı konuşmada, "Ülkemizde farklı dinler arasındaki diyalogun temelleri, Kral I. Carol'un basireti sayesinde geçen yüzyılın başlarında atılmıştır. Romanya, bununla diğer Avrupa ülkeleri için bir örnek olabilir" dedi.

Bulgaristan Başmüftülüğü, Başmüftü Yardımcısı Birali Birali ve Genel Sekreter Ahmed Ahmedov tarafından temsil edildi.

Kutlamaya dini işlerden sorumlu bakan, diplomatlar, Balkan ülkelerinin ve Ukrayna, Rusya, Kırım Özerk Cumhuriyeti'nin başmüftüleri, yerel yönetim temsilcileri ve vatandaşlar katıldı.

1823 yılında, şimdiki mabedin bulunduğu yerde Sultan II. Mahmud tarafından bir cami inşa edilmiş, ancak daha sonra meydana gelen kısmi yıkım nedeniyle cami kullanılmaz hale gelmiştir. Mabedin yerine Kral I. Carol'un yeni bir cami inşa etmeye karar vermesi üzerine mabet, 1913 yılında ibadete açılmıştır.

Bugün Romanya'da 70 bin Müslüman yaşıyor. Ülkenin yasalarına göre, kamu ve özel okullarda sekizinci sınıfa kadar din dersi zorunlu ders olarak okutuluyor.

Romanya başmüftülüğüne bağlı imamlar ve çalışanların maaşları devlet bütçesinden karşılanıyor. Mabetlerin inşaatı ve restorasyonu da hazine tarafından sağlanıyor.

Dinler arasındaki iyi ilişkilerin bir işareti olarak, yerel piskopos, müftülüğe, daha önce Hıristiyan dini programlar için kullanılan radyo frekansını bağışladı.

Главният мюфтия гост на закриването на 11-тата Олимпиада по турски език

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи, придружен от зам.-главния мюфтия Ведат Ахмед и главния секретар Ахмед Ахмедов, беше гост на финалната сесия на 11-тата Олимпиада по турски език, която се проведе в Истанбул. Мотото на олимпиадите бе “Към универсалния мир”. През 2013 г. участваха 2500 деца от 140 държави. Победител в съревнованието на тема песен е България.

Дванадесет годишния бургазлия – Мартин Йорданов е първенец с песента “Дели Гьонлюм” на Мустафа Джебели. Той покори турската публика с невероятното си изпълнение дотолкова, че премиерът Реджеп Ердоган, гост на закриването, се изправи на крака, за да аплодира изпълнението на малката звезда.

Турция си взе довиждане с “децата на света” на олимпийския стадион “Ататюрк”, на който бяха дошли около 300 000 зрители.

Grand Mufti attends closing ceremony of 11th Turkish Language Olympiads

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji, accompanied by Deputy Grand Mufti Vedat Ahmed and Chief Secretary Ahmed Ahmedov, attended the final session of the 11th International Turkish Language Olympiads, which took place in Istanbul. The theme for the latest Olympiad was "Towards Universal Peace". In 2013 some 2,500 students from 140 countries took part in the competition, which brings together many foreign students studying at Turkish schools around the world. The Olympiad's most prestigious medal for singing went to Martin Yordanov from Burgas, Bulgaria. The 12-year-old boy delighted jury members with the song "Deli Gönüm" (My Mad Heart). He performed the winning song in front of a cheering audience, including Turkey's Prime Minister Recep Tayyip Erdogan who rose to his feet to applaud him. Turkey said goodbye to "the children of the world" with a ceremony at Istanbul's Ataturk Olympic Stadium where 300 000 people had gathered.

Başmüftü, 11. Türkçe Olimpiyatları'nın kapanış programına katıldı

Başmüftü Mustafa Hacı, yardımcısı Vedat Ahmed ve Genel Sekreter Ahmed Ahmedov ile birlikte, 11. Türkçe Olimpiyatları'nın İstanbul'da düzenlenen kapanış törenine katıldı. 'Evrensel Barışa Doğru' sloganıyla yapılan Türkçe Olimpiyatları'na 2013 yılında 140 ülkeden yaklaşık 2 bin 500 çocuk katıldı. 'Deli Gönüm' şarkısıyla Şarkı finalinde birinci olan Bulgaristan'dan 12 yaşındaki Martin Yordanov'un performansı Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ı mest etti. Erdoğan, kendisini ayakta alkışladı. Türkiye, yaklaşık 300 000 kişinin geldiği Atatürk Olimpiyat Stadyumu'nda düzenlenen programla "dünya çocuklarına" veda dedi.

Главният мюфтия се среща с посланика ни в Тирана

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи се среща с посланика на България в албанската столица Тирана Н.Пр. Димитър Арnaudов. Д-р Мустафа Хаджи бе на официално посещение в Албания по повод Шестия международен форум на главните мюфтии на балканските държави на 18-19 май 2013 г. Началото на инициативата е поставена за пръв път в България.

Главният мюфтия представи дейността на Изповеданието пред родния дипломат, който от своя страна представи анализ на отношенията между България и Албания.

„Както София проявява интерес за разширяване на двустранните отношения, така и Тирана“, каза Арnaudов. По думите му страната е в ускорен възход и има естествения потенциал скоро да получи покана за членство в Евросъюза.

Главният мюфтия заедно с останалите участници в форума се среща с президента Бамир Топи и премиера на страната Сали Бериша.

Grand Mufti meets Bulgarian ambassador in Tirana

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji met with the Ambassador of Bulgaria in the Albanian capital Tirana HE Dimitar Arnaudov.

Dr. Mustafa Hadji was on an official visit to Albania on the occasion of the Sixth International Forum of Grand Muftis of the Balkan Countries which took place on 18-19 May 2013. This initiative started in Bulgaria.

Hadji presented the activities of the Muslim denomination to the diplomat who in his turn presented an analysis of the relations

Başmüftü, Bulgaristan'ın Tiran Büyükelçisi ile görüştü

Başmüftü Mustafa Hacı, Arnavutluk'un başkenti Tiran'daki Bulgaristan Büyükelçisi Dimitir Arnaudov ile görüştü.

Başmüftü Hacı, 18-19 Mayıs 2013 tarihlerinde düzenlenen 6. Balkan Ülkeleri Diyanet İşleri Başkanları İstişare Toplantısı vesilesiyle Arnavutluk'a resmi bir ziyarette bulundu. Bu girişim ilk kez Bulgaristan'da başlatılmıştı.

Hacı, başmüftülüğün faaliyetleri hakkında Arnaudov'u bilgilendirirken, büyükelçi de Bulgaristan ile Arnavutluk arasındaki iliş-

between Bulgaria and Albania.

“As Sofia is interested to expand bilateral relations, so does Tirana,” said Ambassador Arnaudov. According to him, the country is in rapid progress and has natural potential to receive soon an invitation to join the EU.

Grand Mufti along with other participants in the forum met with Albania's President Bamir Topi and Prime Minister Sali Berisha.

kilerin analizini sunarak, “Tiran da, Sofya gibi, ikili ilişkilerin gelişmesi için ilgi gösteriyor” dedi. Ülkenin hızlı bir şekilde ilerlediğini belirten Arnaudov, yakında Avrupa Birliği'ne katılım için davet edilme potansiyeline sahip olduğunu kaydetti.

Başmüftü Hacı, forumun diğer katılımcılarıyla birlikte Arnavutluk Cumhurbaşkanı Bamir Topi ve Başbakan Sali Berişa ile görüştü.

1. Главният муфтия заедно с останалите участници в форума се срещна с президента Бамир Топи и премиера на страната Сали Бериша.

1. Grand Mufti along with other participants in the forum met with Albania's President Bamir Topi and Prime Minister Sali Berisha.

1. Başmüftü Hacı, forumun diğer katılımcılarıyla birlikte Arnavutluk Cumhurbaşkanı Bamir Topi ve Başbakan Sali Berişa ile görüştü.

2. Д-р Мустафа Хаджи се срещна с посланика на България в албанската столица Тирана Н.Пр. Димитър Арнаудов.

2. Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji met with the Ambassador of Bulgaria in the Albanian capital Tirana HE Dimitar Arnaudov.

2. Başmüftü Mustafa Hacı, Arnavutluk'un başkenti Tiran'daki Bulgaristan Büyükelçisi Dimitir Arnaudov ile görüştü.

6-ти международен форум на главните мюфтии на Балканите

Албанската столица Тирана бе домакин на Шестия международен форум на главните мюфтии на Балканите, който се проведе на 18 май 2013 г., организиран от Ислямската общност на Албания. Главният мюфтия на България д-р Мустафа Хаджи също участва в форума.

Инициативата стартира на 28 септември 2007 г. в София, където бе организиран първият форум от Главно мюфтийство на Република България. Вторият форум се проведе на 8 март 2008 г. в Подгорица от Ислямската общност на Черна гора, третият – на 4 септември 2009 г. в Букурещ от Мюфтийството на мюсюлманите в Румъния, четвъртият – на 12 май 2010 г. в Прищина от Ислямската общност на Косово и петият – на 29 март 2011 г. в Скопие от Ислямския съюз на Македония.

На тази конференция, която се проведе под наслов „Ролята на религията и религиозните лидери в решаването на духовните и социалните проблеми“, религиозните лидери на балканските държави се обединиха около следните точки:

“Ние, като религиозни представители на най-високо ниво на страните, които представляваме, заявяваме, че преди всичко най-правилният път, по който може да се върви при осъществяване на религиозните услуги на служителите ни, е пътят, по който са вървели Пророкът Мухаммед и неговите сподвижници, действайки чрез възвестяване и улесняване, а не чрез затрудняване и омраза, и че този път е най-важният за решаване на духовните и социалните проблеми.

Като религиозни лидери и представители на ислямската религия сме загрижени и предлагаме обществата ни да бъдат още един път напомняни за факта, че за щастието на обществата имат приноси атмосферата на толерантност, която ислямът осъществи преди векове, както и съжителството на обществата ни в мир, спокойствие и щастие в продължение на векове, без да се прави разлика по отношение на религия, език и раса.

Вярваме, че доброто възпитание и обучение, притежаването на качествата, съдържащи се в сунната на Пророка, като обич, състрадание, милосърдие и толерантност у всеки религиозен служител, който предлага и ще предлага религиозни услуги, както и способностите им за водене на свободен диалог с хората, ще допринесат много за решаването на духовните и социалните проблеми.

Ислямът е религия на мира и толерантността и ние не приемаме отъждествяването му, особено през последните години, с тероризма, остро осъждаме онези, които се опитват да го представят по този начин на света, и бихме искали да се знае, че ислямът никога не трябва да се споменава заедно с терора и ние няма да позволим на онези, които се опитват да го правят.

Остро осъждаме атаките срещу мюсюлманите и молитвените домове, особено през последните месеци в Мианмар и други страни, както и убиването на религиозните лидери, и желаем тези грозни събития, извършвани на уважаваните от обществото религиозни лидери, да свършат, а неизвестните извършители на убийствата да бъдат открити в най-скоро време и да бъдат изправени пред правосъдието.

Заявяваме, че винаги ще съхраним вярата ни в това, че усилията на мюсюлманите, християните и евреите, които в продължение на векове са живели в балканските държави заедно в мир, спокойствие, уважение един към друг и толерантност, пак да живеят така в интерес на страните си, без злонамереност, са от съществена необходимост за света като цяло и в частност за Балканите.”

6th International Forum of Grand Muftis of Balkan Countries

Albanian capital Tirana hosted the Sixth International Forum of Grand Muftis of the Balkan Countries, which was held on 18 May 2013, organized by the Muslim Community of Albania. Bulgaria's Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji also took part in the forum.

The initiative was launched on 28 September 2007 in Sofia, where the first forum was organised by the Grand Mufti's Office of Bulgaria. The second forum was held on 8 March 2008 in Podgorica by Islamic Community of Montenegro, the third one took place on 4 September 2009 in Bu-

6. Balkan Ülkeleri Diyanet İşleri Başkanları İstişare Toplantısı

Arnavutluk'un başkenti Tiran, geleneksel hale gelen 6. Balkan Ülkeleri Diyanet İşleri Başkanları İstişare Toplantısı'na ev sahipliği yaptı. Arnavutluk İslam Topluluğu Başkanlığı'nın ev sahipliğinde 18 Mayıs 2013 tarihinde düzenlenen toplantıya Başmüftü Mustafa Hacı da katıldı.

Toplantının ilki 28 Eylül 2007 tarihinde Bulgaristan Müslümanları Başmüftülüğü'nün ev sahipliğinde başkent Sofya'da, ikincisi 8 Mart 2008 tarihinde Karadağ İslam Birliği Başkanlığı'nın ev sahipliğinde başkent Podgorica'da, üçüncüsü 4 Eylül 2009 tarihinde Romanya Müslümanla-

charest by the Mufti's Office of Muslims in Romania, the fourth one was organised on 12 May 2010 in Pristina by the Islamic Community of Kosovo and the fifth forum was held on 29 March 2011 in Skopje by the Islamic Union of Macedonia.

At this conference, which was held under the motto "The role of religion and religious leaders in solving the spiritual and social problems," the religious leaders of the Balkan countries agreed on the following points:

"We, as religious representatives at the highest level of the countries we represent, declare that, first and foremost, the right path one can walk in the performance of religious services of our employees is the path that the Prophet Muhammad and his companions walked in, acting upon making things easier and spreading the glad tidings, not making things more difficult and hating, and that this path is the most important one to solve the spiritual and social problems.

As religious leaders and representatives of the Islamic religion we are concerned and we offer our societies to be once again reminded of the fact that the happiness of societies can be achieved through the atmosphere of tolerance that Islam has implemented centuries ago, as well as the coexistence of our societies at peace, tranquillity and happiness for centuries, without making any difference between religion, language and race.

We believe that the good upbringing and

rı Müftülüğü'nün ev sahipliğinde başkent Bükreş'te, dördüncüsü 12 Mayıs 2010 tarihinde Kosova İslam Birliği Başkanlığı'nın ev sahipliğinde başkent Pristine'de ve beşincisi 29 Mart 2011 tarihinde Makedonya İslam Dini Birliği Başkanlığı'nın ev sahipliğinde başkent Üsküp'te gerçekleştirildi.

"Manevi ve Sosyal Sorunların Çözümünde Dinin ve Din Adamlarının Rolü" konulu bu önemli toplantıda, Balkan Ülkeleri Diyanet İşleri Başkanları, aldıkları kararları kamuoyu ile paylaştı:

"Temsil ettiğimiz ülkelerin en üst düzey dini temsilcileri olan bizler, öncelikle din görevlilerimizce dini hizmetlerin sunulmasında takip edilecek en doğru yolun Hz. Peygamber ve ashabının takip ettikleri ve bizzat uyguladıkları, müjdeleyen ve kolaylaştıran, nefret uyandırmayan ve zorlaştırmayan bir yol olduğunun bilinciyle hareket edilmesini, manevi ve sosyal sorunların çözümünde takip edilmesi gereken yollardan en önemlisinin bu yol olduğunu bildiriyoruz.

İslam dininin mensupları ve dini liderler olarak, asırlardır bu topraklar üzerinde yaşayan her din, dil ve ırktan insanın huzur ve mutluluğu için hiç bir ayırım yapmadan, toplumlarımızın asırlarca nasıl birlikte barış, huzur ve mutluluk içerisinde yaşadıklarının ve yüce dinimiz İslam'ın asırlar öncesi gerçekleştirdiği hoşgörü ortamının toplumların mutluluklarına vesile olduğu hususunun bir kez daha toplumlarımıza hatırlatılmasını önemsiyor ve öneriyoruz.

Din hizmeti sunan ve sunacak olan her düzeyde din görevlisinin; iyi yetişmiş ve iyi

education, possessing the qualities in the Sunnah of the Prophet, such as love, compassion, mercy and tolerance by every religious employee who offers and will offer religious services, and their ability to conduct free dialogue with people will contribute to solving many of the spiritual and social problems.

Islam is a religion of peace and tolerance and we do not accept it to be identified, especially in recent years, with terrorism, we strongly condemn those who try to present it that way to the world and we would like to let it to be known that Islam should never be mentioned with terror and we will not allow those who are trying to do so.

We strongly condemn the attacks against Muslims and prayer houses, especially in recent months, in Myanmar and other countries, as well as killing of religious leaders, and we wish these ugly events against respected religious leaders to end, and the unknown perpetrators of the killings to be found as soon as possible and to be brought to justice.

We declare that we will always preserve our belief that the efforts of Muslims, Christians and Jews, who have lived together for centuries in the Balkan countries in peace, tranquillity, respect for one another and tolerance, to live again in the interest of countries without malice, are essential for the world in general and in particular for the Balkans.

seçilmiş olmaları, Hz. Peygamberin sünnetinde var olan sevgi, şefkat ve hoşgörü gibi özellikleri taşımaları ve insanlarla rahat diyalog kurabilecek nitelikte bulunmalarının ve yetiştirilmelerinin manevi ve sosyal sorunların çözümüne büyük katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Özellikle son yıllarda barış ve hoşgörü dini olan yüce dinimiz İslam'ın terörle yana getirilmesini ve özdeşleştirilmesini kabul etmiyor, dünyaya böyle tanıtmaya çalışanları şiddetle kınıyor, İslam'ın asla terörle birlikte zikredilemeyeceğini, bunu yapmak isteyenlere de asla imkân vermeyeceğimizin bilinmesini istiyoruz.

Son aylarda özellikle Myanmar'da ve diğer bazı ülkelerde Müslümanlara ve ibadethanelere yapılan saldırılar ile toplumların önderleri olan din görevlilerinin öldürülmelerini şiddetle kınıyor, toplumların saygın kişileri olan din görevlilerine yapılan bu çirkin olayların son bulmasını arzu ediyor, faili meçhul cinayetlerin ve katliamların faillerinin bir an önce bulunarak adalete teslim edilmesini istiyoruz.

Balkan ülkelerinde asırlardır bir ve beraber barış, huzur ve birbirine saygı göstererek hoşgörü içerisinde yaşayan Müslüman, Hıristiyan ve Yahudilerin asırlar önce olduğu gibi bugün de birlik ve beraberlik içinde ülkelerinin menfaatleri için hiçbir art niyet gütmeyen birlikte gayret sarf etmelerinin, özelde Balkanlar, genelinde dünya barışı için çok elzem olduğunun bilinmesini ve bu inancımızı daima muhafaza edeceğimizi ilan ediyoruz."

Главният мюфтия на посещение в Доха

Главният мюфтия Мустафа Хаджи бе гост на 10-тата Международна конференция за междурелигиозен диалог, организирана от Центъра за междурелигиозен диалог в Доха, Катар. Той е поканен да участва във форума от председателя на организацията проф. Ибрахим Ал Наими.

Главния мюфтия се срещна и с изпълняващия длъжността посланик на България в Доха г-н Мирослав Зафиров. Той изрази готовност да даде своя принос в представянето на България в чужбина. Двамата се обединиха около идеята за необходимостта от международно сътрудничество в сферата на образованието и културата.

Grand Mufti visits Doha

Grand Mufti Mustafa Hadji was a guest of the 10th Doha Conference for Interfaith Dialogue, organized by the Centre for Interfaith Dialogue in Doha, Qatar. He was invited to participate in the forum by the chairman of the organization, Prof. Ibrahim Al Naimi.

Grand Mufti met with the Mr. Miroslav Zafirov, charge d'affaires at the Bulgarian embassy in Doha. He expressed readiness to contribute to the presentation of Bulgaria abroad. They agreed on the need for international cooperation in the fields of education and culture.

Başmüftü, Doha'yı ziyaret etti

Başmüftü Mustafa Hacı, Katar'ın başkenti Doha'da düzenlenen 10. Dinlerarası Diyalog Konferansı'na katıldı. Hacı, konferansı düzenleyen Doha Dinlerarası Diyalog Merkezi'nin Başkanı İbrahim El Naimi tarafından davet edildi.

Başmüftü, Bulgaristan'ın Doha Maslahatgüzarı Miroslav Zafirov ile de görüştü. Hacı ve Zafirov, eğitim ve kültür alanlarında uluslararası işbirliğinin gerekliliği fikri etrafında birleşti.

Делегация на Главно мюфтийство участва в международна среща в Мекка

Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи, придружаван от заместника си Ведат Ахмед и районния мюфтия на Силистра Мюддесир Мехмед, участва в международна среща, организирана от Диянета на Република Турция в Мекка. Форумът, който традиционно се организира по време на хаджа от председателя на Диянета, се провежда на 17 октомври в централата на Диянета в Мекка.

На поканата на председателя на Диянета проф. д-р Мехмед Гьормез се отзоваха високопоставени лица и делегации от десетки мюсюлмански страни и представители на мюсюлмански малцинства, министри, мюфтии, учени, ръководители на хаджийски групи и др.

По време на срещата проф. д-р Гьормез обърна внимание на една от основните цели на хаджа – запознанството, което е много важно за разрешаване на редица проблеми.

Приветствени слова изнесоха министърът на хаджа на Иран, министърът на вакъфите на Йордания, министрите на религиозните въпроси на Ирак, Кувейт и Судан.

Delegation of Grand Mufti's Office takes part in international meeting in Mecca

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji, accompanied by his deputy Vedat Ahmed and Regional Mufti of Silistra Myuddesir Mehmed participated in an international meeting organized in the holy city of Mecca by Turkey's Religious Affairs Directorate, or Diyanet.

The forum which is traditionally organized during Hajj by head of Diyanet Prof. Dr. Mehmet Gormez, was held on 17 October at the headquarters of Diyanet in Mecca. Top officials and delegations from dozens of Muslim countries and representatives of Muslim minorities, ministers, muftis, scholars, managers of Hajj groups etc. attended the meeting.

During the meeting Prof. Dr. Gormez paid attention to one of the main objectives of Hajj, the acquaintance which is very important for solving a number of problems.

Among the guests who delivered welcoming speeches were the minister of hajj of Iran, minister of awqaf of Jordan, the ministers of religious affairs of Iraq, Kuwait and Sudan.

Başmüftülük heyeti, Mekke'de uluslararası toplantıya katıldı

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, yardımcısı Vedat Ahmet ve Silistre Bölge Müftüsü Müddesir Mehmet'in eşliğinde Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Mekke'de düzenlediği uluslararası bir toplantıya katıldı.

Geleneksel olarak hac mevsiminde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez tarafından organize edilen forum 17 Ekim'de Diyanet'in Mekke'deki merkezinde yapıldı.

Toplantıya birçok Müslüman ülkesinden üst düzey yetkili ve heyet, bakan, müftü, âlimler, hac grup başkanları ve diğer Müslüman azınlık temsilcileri geldi.

Prof. Dr. Mehmet Görmez görüşme sırasında haccın temel hedeflerinden biri olan tanışmaya dikkat çekerek bunun, birçok sorunun halledilmesi için çok önemli olduğunu kaydetti.

İran hac bakanı, Ürdün vakıflar bakanı, Irak, Kuveyt ve Sudan din işlerinden sorumlu bakanları toplantıda tebrik konuşması yaptı.

Международна конференция в Косово

На 24-26 май 2013 г. в град Печ, Косово се проведе традиционен международен междурелигиозен форум „Религии за мир“. На събитието присъстваха представители на различни религиозни деноминации от над 30 държави от цял свят.

Сред участниците бяха и представители на научните среди, хора на изкуството, общественици. Заместник-главните мюфтии Ведат Ахмед и Бирали Бирали представиха Главно мюфтийство и българските мюсюлмани във форума.

Със специално видео-обръщение бившият премиер на Великобритания Тони Блеър се обърна към участниците във форума, в което напомни за изключително важната роля на религиозните лидери за мира и добросъседството. „Нашият диалог трябва да се води с цел да опознаем другия, а не да излъчим победител и победен“ каза той. Г-н Блеър засегна също мястото на вярата в процеса на глобализацията и нейното приложение във всички нива на образованието.

Религиозните различия трябва да се възприемат за богатство а не като повод за противопоставяне.

International Conference in Kosovo

A traditional international interfaith forum called "Religions for Peace" was held on 24-26 May 2013 in the western Kosovo town of Pec.

The event was attended by representatives of various religious denominations from over 30 countries.

Among the participants were academicians, artists, public figures.

Kosova'da uluslararası konferans

Kosova'nın İpek kentinde 24-26 Mayıs 2013 tarihlerinde "Barış için dinler" adlı geleneksel uluslararası dinlerarası konferans organize edildi.

Konferans 30'un üzerinde ülkeden çeşitli dinlere mensup kişiler katıldı. Katılımcılar arasında akademisyenler, sanatçılar ve halkça tanınan ünlüler yer aldı.

Başmüftü Yardımcıları Vedat Ahmed ve

Deputy Grand Muftis Vedat Ahmed and Biralı Biralı presented the Grand Mufti's Office and Bulgarian Muslims in the forum.

In a special video message the former British Prime Minister Tony Blair addressed the participants of the forum and reminded the crucial role of religious leaders for peace and good neighbourliness. "Our dialogue must be carried out for the purpose of getting to know the other, but not to choose a winner and loser," he said.

Tony Blair Blair also mentioned the place of faith in the process of globalization and its application in all levels of education. Religious differences should be seen as richness and not a cause for conflict.

Biralı Biralı konferansta Bulgaristan Başmüftülüğünü ve Müslümanlarını sundu.

İngiltere eski başbakanı Tony Blair, özel bir görüntülü mesajında, forum katılımcılarına hitapta bulunarak dini liderlerin barış ve iyi komşuluk için önemli rolü olduğunu belirtti. Blair, "Bizim diyalogumuz, kazanan ve kaybeden ilan etmek için değil, diğerini tanıma amacıyla yapılmalıdır" dedi.

Blair, küreselleşme sürecinde inancın yerini ve eğitimin tüm kademelerindeki uygulanmasına da değindi. Dini farklılıklar, çatışma sebebi değil, zenginlik olarak görülmelidir.

1-2. Заместник-главните мюфтии Ведат Ахмед и Бирали Бирали представиха Главно мюфтийство и българските мюсюлмани във форума.

1-2. Deputy Grand Muftis Vedat Ahmed and Biralı Biralı presented the Grand Mufti's Office and Bulgarian Muslims in the forum.

1-2. Başmüftü Yardımcıları Vedat Ahmed ve Biralı Biralı konferansta Bulgaristan Başmüftülüğünü ve Müslümanlarını sundu.

Делегация от Главно мюфтийство посети Диянета на Турция

Делегация от Главно мюфтийство, водена от зам.-главния мюфтия Ведат Ахмед, посети Диянета на Република Турция. Работното посещение, която бе с цел обмяна на опит, се проведе на 9-11 декември 2013 г. в турската столица Анкара.

Представителите на Главно мюфтийство се срещнаха със зам.-председателя на Диянета проф. Хасан Кямил Йълмаз, директори на дирекции и началници на отдели, отговарящи за външните отношения, религиозните дейности, образованието, издателството и хаджа. Те посетиха и печатницата на Диянета и централата на „Тюркийе диянет вакфъ“. Освен това бе проведена и среща с областния мюфтия на Анкара проф. Мефаил Хъзлъ.

Последният ден от визитата премина в Бурса, където делегацията се срещна с областния мюфтия проф. Мехмед Емин Ай.

Делегацията включваше и началника на отдел „Иршад“ Халил Ходжов и експерта в отдел „Издателство“ Джемал Хатиб.

Delegation of Grand Mufti's Office visits Diyanet in Turkey

A delegation of the Grand Mufti's Office, led by Deputy Grand Mufti Vedat Ahmed paid a visit to Turkey's Religious Affairs Directorate, or Diyanet.

The working visit which was to exchange experiences took place on 9-11 December 2013 in the Turkish capital Ankara.

Representatives of the Grand Mufti's Office met with the Deputy Chairman of the Religious Affairs Directorate Prof. Dr. Hasan Kamil Yilmaz, heads of departments

Başmüftülük heyeti, Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı'nı ziyaret etti

Başmüftü Yardımcısı Vedat Ahmet'in önderliğinde bir heyet Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı'nı ziyaret etti.

Deneyim alış-verişinde bulunulma amacıyla yapılan çalışma ziyareti, 9-11 Aralık 2013 tarihlerinde Ankara'da gerçekleşti.

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Hasan Kamil Yılmaz, dış ilişkiler, diyanet işleri, eğitim, yayın işleri ve hac konularından sorumlu daire başkanlarıyla görüşen heyet, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın matbaasını ve

responsible for foreign affairs, religious affairs, education, publishing and hajj. They visited Diyanet's printing house and the headquarters of Türkiye Diyanet Vakfı (Turkish Religious Affairs Foundation). They also had a meeting with Ankara's Mufti Prof. Mefail Hizli.

The last day of the visit the delegation went to the city of Bursa, where they met with the regional mufti Prof. Mehmet Emin Ay.

The delegation also included Halil Hodzhov, head of Irshad Department and Dzhemal Hatib, expert at Publishing Department.

Türkiye Diyanet Vakfı merkezini de ziyaret etti. Ayrıca Ankara İl Müftüsü Prof. Dr. Mefail Hızlı ile de bir görüşme yapıldı.

Ziyaretlerinin son gününü Bursa'da geçiren heyet, burada İl Müftüsü Prof. Mehmet Emin Ay ile bir araya geldi.

Heyette, Başmüftülük İrşat Hizmetleri Daire Başkanı Halil Hocov ve Yayın İşleri Dairesi uzmanı Cemal Hatip de yer aldı.

НСРОБ посети посланика на Армения

На 12.06.2013 г. Националният съвет на религиозните общности в България (НСРОБ) бе на посещение на Н. Пр. г-н Арсен Схоян, посланик на Република Армения в България. Визитата бе по покана на посланика. През есента на 2012 г. НСРОБ посети католикоса на арменската апостолическа църква.

Членовете на съвета представиха своето сътрудничество при поставянето и решаването на различни въпроси, свързани с религиозните общности в България.

На срещата всеки сподели своите впечатления от посещението си в Армения. Днес ролята на религиозните лидери става все по-трудна в условията на неимоверно растяща духовна криза.

Националният съвет, съзнавайки тежката отговорност пред обществото, полага своите скромни усилия, разпространявайки посланието си за съвместно и мирно съжителство между различните представители на религиите. Въпреки нашите доктринални различия вярата, която всеки носи в себе си, ни учи на търпение и сътрудничество в общите житейски несгоди.

Председателят на НСРОБ проф. Рупен Крикорян подари на посланик Арсен Схоян новото издание на сборника „Хуманизъм. Религия. Наука в полза на обществото“, съдържащ докладите от проведената научна конференция през ноември 2012 г.

NCRCB members visit Armenian Ambassador

Members of the National Council of Religious Communities in Bulgaria (NCRCB) visited the Ambassador of Armenia to Bulgaria, HE Mr. Arsen Shoyan on 12 June 2013. The visit was at the invitation of the ambassador. In the autumn of 2012 NCRCB members paid a visit to the Catholicos of the Armenian Apostolic Church.

The members presented their cooperation in solving various issues related to religious communities in Bulgaria.

At the meeting the members shared their impressions from the visit to Armenia. Today, the role of religious leaders is becoming more difficult due to incredibly growing moral crisis.

Aware of the heavy responsibility in front of the society, the National Council tries its best, spreading its message of peaceful coexistence between representatives of different religions. Despite our doctrinal differences the faith that everyone has in himself, teaches us patience and cooperation in general life difficulties.

NCRCB President Prof. Rupen Krikorian gave the Ambassador Shoyan the new edition of the book "Humanism. Religion. Science for the benefit of society" containing reports from the scientific conference in November 2012.

Dini Cemaatler Ulusal Konseyi, Ermenistan Büyükelçisini ziyaret etti

Bulgaristan'da Dini Cemaatler Ulusal Konseyi'nin üyeleri, 12 Haziran 2013 tarihinde Ermenistan'ın Bulgaristan Büyükelçisi Arsen Shoyan'ı ziyaret etti. Ziyaret, büyükelçinin daveti üzerine gerçekleşti. Konsey üyeleri, 2012 yılının sonbaharında Ermeni Apostolik Kilisesi Katolikosu'nu ziyaret etmişti.

Konsey üyeleri, Bulgaristan'da dini topluluklarla ilgili birçok sorunun çözülmesinde uyguladıkları işbirliğini tanıttı.

Toplantıda, herkes Ermenistan ziyaretinden izlenimlerini paylaştı. Günümüzdeki dini liderlerin rolü, inanılmaz bir şekilde artmakta olan manevi kriz nedeniyle daha zor hale gelmektedir.

Toplum önündeki ağır sorumluluğunun bilincinde olan Ulusal Konsey, farklı dinlerin temsilcileri arasında barış içinde birlikte yaşama mesajını yaymaya çaba göstermektedir. Doktrinlerdeki farklılıklarımıza rağmen, herkesin sahip olduğu inanç bize genel yaşam sıkıntılarında sabır ve işbirliği öğretmektedir.

Konsey Başkanı Rupen Krikoryan, Büyükelçi Shoyan'a, Kasım 2012 yılında düzenlenen bilimsel konferansın raporlarını içeren "Toplumun yararına hümanizm, din, bilim" kitabının yeni baskısını hediye etti.

Районният мюфтия на Кърджали посети Районно мюфтийство – Комотини

На 04.10.2013 г. Районният мюфтия на Кърджали Бейхан Мехмед бе на официално посещение при районния мюфтия на Комотини (Гюмюлджина) г-н Ибрахим Шериф. Мюфтията на Кърджали бе съпроводен от делегация, в която участваха заместник мюфтията Ерхан Реджеб, ваизът Енвер Насуф и председателят на мюсюлманско настоятелство – Кърджали Абдуллах Шевки.

Районният мюфтия отправи специални поздравии от името на главния мюфтия г-н Мустафа Хаджи, председателя на Висшия мюсюлмански съвет г-н Шабанали Ахмед и джемаата на Кърджалийската джамия.

Двамата мюфтии разискваха теми, свързани с функциите, които изпълняват и особеностите на духовния живот на мюсюлманите в двете съседни страни. Бяха дискутирани и въпроси, свързани със съвместното провеждане на програми и кампании като „Кутлу доум“, „ифтари“ по време на месец Рамазан, „ислямско образование“ и др.

Гостите отслужиха петъчна молитва в историческата „Ески джамия“. Лекция изнесе заместник-мюфтията на Комотини г-н Фехим Ахмед. Петъчната молитва бе отслужена от г-н Бейхан Мехмед.

Mufti of Kardzhali visits Mufti's Office of Komotini

Regional Mufti of Kardzhali Beyhan Mehmed paid an official visit to the Regional Mufti of Komotini, Greece, Ibrahim Sherif on 4 October 2013.

Mehmed was accompanied by a delegation which included his deputy Erhan Redzheb, preacher Enver Nasuf and the chairman of the Muslim board of trustees of Kardzhali Abdullah Shevki.

Kırcaali Bölge Müftüsü, Gümülcine Müftüsünü ziyaret etti

Kırcaali Bölge Müftüsü Beyhan Mehmed, 4 Ekim 2013 tarihinde Gümülcine Bölge Müftüsü İbrahim Şerif'i makamında ziyaret etti. Kırcaali Bölge Müftüsü, ziyaretini, vekili Erhan Recep, vaiz Enver Nasuf ve Kırcaali Camii Encümen Başkanı Abdullah Şevki'den oluşan bir heyetle birlikte gerçekleştirdi.

Kırcaali Müftüsü, Başmüftü Mustafa Hacı, Yüksek İslam Şurası Başkanı Şabanali Ah-

Regional mufti conveyed the special greetings on behalf of the Grand Mufti Mr. Mustafa Hadji, the Chairman of the Supreme Muslim Council, Shabanali Ahmed and Muslims in Kardzhali.

The two muftis discussed topics related to the functions they perform and the characteristics of the spiritual life of Muslims in the two neighbouring countries. Among the topics discussed at the meeting were issues related to the joint implementation of programs and campaigns such as Kutlu Doğum Haftası [week the sacred birth of the Prophet Muhammad], iftars (fast breaking dinners) during the month of Ramadan, Islamic education etc.

A lecture was delivered by the Deputy Regional Mufti of Komotini Fehim Ahmed. The guests performed the Friday prayer at the historic "Old Mosque", which was led by Beyhan Mehmed.

med ve Kırcaali cami cemaatinin özel selamlarını iletti.

İki müftü, yaptıkları çalışmalar ve iki komşu ülkedeki Müslümanların manevi hayatının özellikleri ile ilgili konuları müzakerede etti. Kutlu Doğum, Ramazan ayında iftar, İslami eğitim gibi program ve kampanyaların ortak uygulanması ile ilgili konular da ele alındı.

Konuklar, Cuma namazını tarihi Eski Camii'nde eda etti. Namazı Beyhan Mehmed kıldırırken, Gümülcine Müftü Yardımcısı Fehim Ahmed de sohbet yaptı.

Обща история, общо бъдеще

Столицата на Албания Тирана събра млади мюсюлмани на среща в периода 21-26.09.2013 г. Мотото на срещата бе „Обща история, общо бъдеще“. В събитието участваха над 200 младежи от различни държави. Повечето от тях бяха от балканските държави. Мюсюлманското ни изповедание бе представено от студентите във Висшия ислямски институт – София.

Във форума бяха разгледани проблеми, които стоят пред мюсюлманите в нашето съвремие. Дискутираха се и евентуални начини за разрешаването им. Сред темите бяха засегнати и събитията в Египет и Сирия. Програмата бе разнообразна с културни мероприятия и посещения на исторически забележителности в Тирана и Шкодра.

Common past, common future

Albania's capital Tirana brought together young Muslims at a meeting between 21-26 September 2013.

The meeting was held under the motto "Common Past, Common Future" and attended by more than 200 young people from different countries, mainly from the Balkan countries.

Muslim denomination was represented by the students of Higher Islamic Institute in Sofia.

The issues discussed at the forum included the problems faced by modern-day Muslims and possible ways to solve them, as well as recent events in Egypt and Syria.

The program included cultural events and visits to historical sites in Tirana and in Shkoder.

Ortak tarih, ortak gelecek

Arnavutluk'un başkenti Tiran, 21-26 Eylül 2013 tarihleri arasında genç Müslümanların bir araya geldiği bir toplantıya ev sahipliği yaptı.

"Ortak Tarih, Ortak Gelecek" sloganıyla düzenlenen toplantıya genellikle Balkan ülkeleri olmak üzere farklı ülkelerden 200'ün üzerinde genç katıldı.

Bulgaristan Müslümanlar Diyaneti, Sofya Yüksek İslam Enstitüsü öğrencileri tarafından temsil edildi.

Forumda tartışılan konular arasında günümüz Müslümanlarının karşılaştığı sorunlar ve bunların çözümü için olası yollar vardı. Mısır ve Suriye'deki yaşanan olaylar da ele alındı.

Program çerçevesinde kültürel etkinlikler ve Tiran ve İşkodra'daki tarihi yerlere ziyaret organize edildi.

20-то Европейско състезание по четене на Коран

На 27-28 септември 2013 се състоя 20-то Европейско състезание по четене на Коран, което се проведе в ислямския център в хърватската столица Загреб. Мюсюлманското изповедание в България беше представлявана от студенти от Висшия ислямски институт. Те се състезаваха и в четирите категории.

Адем Мехмед от Мадан в категория четене на целия Коран, Мехди Мусакев от Мадан в категория петнадесет джуза, Абдуллах Хасан от Мадан в категория пет джуза. И тримата са възпитаници в Коран курса за хафъзи град Мадан.

В категория художествено четене представител е Осман Кутрев – имам на град Гоце Делчев.

20th European Qur'an Recitation Competition

Islamic Centre of Zagreb hosted the 20th European Qur'an Recitation Competition of 27-28 September 2013.

Muslim denomination in Bulgaria was represented by the students of Higher Islamic Institute in Sofia. They competed in the four categories.

Adem Mehmed competed in the category of reading the whole Qur'an, Mehdi Musakev in the "15 juz category" (parts of the Quran) and Abdullah Hasan in the "5 juz category". All of them are from Madan and are graduates of the hafiz course in the city.

Osman Kutrev, imam of the town of Gotse Delchev, represented the group in the category of melodious recitation.

20. Avrupa Kur'an-ı Kerim Okuma Yarışması

20. Avrupa Kur'an-ı Kerim Okuma Yarışması, 27-28 Eylül 2013 tarihlerinde Hırvatistan'ın başkenti Zagreb'de bulunan Zagreb İslam Merkezi'nde yapıldı.

Bulgaristan Müslümanlar Diyaneti, Sofya Yüksek İslam Enstitüsü öğrencileri tarafından temsil edildi. Öğrenciler, dört kategoride de yarıştı.

Adem Mehmed, Kur'an-ı Kerim'in tamamını ezbere okuma, Mehdi Musakev 15 cüz ve Abdullah Hasan 5 cüz kategorilerinde yarıştı. Üçü de Madan ketindeki Hafız Kursu'ndan mezun.

Gotse Delçev kentinin imamı Osman Kutrev de Kur'an'ı yüzünden aşır tarzı okuma dalında yarıştı.

Среща с ръководители на неправителствени организации в Турция

На 24-25 август 2013 г. делегация на Главно мюфтийство, начело със зам.-главния мюфтия Ведат Ахмед се срещна с представители на неправителствени организации на изселниците в Турция – федерация „Балгьоч“, „Балтюрк“, Фондация „Бирлик“ и др.

По време на срещата си с председателя на Федерацията на балканските изселници „Балгьоч“ доц. д-р Юксел Йозкан., зам.-главният мюфтия благодари за гостоприемството и за съвместно осъществените проекти през месец Рамазан.

На срещата с д-р Байрам Чолакоглу, председател на „Балтюрк“ се обсъдиха съвместни проекти, свързани с образованието и културата.

Делегацията на Главно мюфтийство посети „Балканския дом“, изграден от сдружението, където са изложени автентични балкански етнографски елементи, както и фотографии от различни краища на Балканите.

Meeting with NGO leaders in Turkey

A delegation of the Grand Mufti's Office, led by Deputy Grand Mufti Vedat Ahmed met with representatives of non-governmental organizations of expatriates – Balgoc, Balturk, Birlik and others, On 24-25 August 2013.

During his meeting with the President of the Federation of Balkan expatriates Balgoc, Dr. Yuksel Ozkan, the deputy grand mufti thanked for the hospitality and projects that were jointly implemented during the month of Ramadan.

Joint educational and cultural projects were discussed at the meeting with Balturk's President Dr. Bayram Colakoglu.

The delegation of the Grand Mufti's Office visited the "Balkan House" built by the association where authentic Balkan ethnographic items and photos from all over the Balkans are displayed.

Türkiye'de STK liderleri ile toplantı

Başmüftü Yardımcısı Vedat Ahmed'in önderliğinde başmüftülden bir heyet, 24-25 Ağustos 2013 tarihlerinde Balgöç, Baltürk, Birlik Vakfı dahil olmak üzere Türkiye'de göçmenlerin sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ile görüşmelerde bulundu.

Başmüftü yardımcısı, Balkan Göçmenleri Derneği (Balgöç) Başkanı Doç. Dr. Yüksel Özkan ile yaptığı görüşmede, Ramazan ayı boyunca ortaklaşa gerçekleştirilen projeler ve misafirperverlik için teşekkürlerini ifade etti.

Balkan Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği (Baltürk) Genel Başkanı Dr. Bayram Çolakoğlu ile yapılan görüşmede eğitim ve kültür alanında ortak projeler ele alındı.

Başmüftülük heyeti, derneğin inşa ettiği ve içinde Balkanlardan otantik eserlerin ve fotoğrafların sergilendiği "Balkan Evi"ni de ziyaret etti.

ГЛАВНИЯТ МЮФТИЯ ПОДНЕСЕ СЪБОЛЕЗНОВАНИЯ ПО ПОВОД КОНЧИНАТА НА МАНДЕЛА

„От името на всички български мюсюлмани и лично от мое име Ви поднасям най-искрени съболезнования по повод кончината на президента на Република Южна Африка (1994-1999) г-н Нелсън Мандела“, пише главният мюфтия на Републиката д-р Мустафа Хаджи до Н. Пр. г-н Бойки Мотлунг, временно управляващ мисията на Република Южна Африка у нас.

„Ще запомним г-н Мандела като една от колосалните личности на нашето съвремие, която е отдала своя живот на мира, демокрацията, толерантността и справедливостта. Със своя отговорен и миролюбив живот той заложи поведенческите модели, за това как да живеем по-достойно и свършено“, пише още главният мюфтия.

Той изразява своите съчувствия на целия опечален народ на Република Южна Африка, както им пожелава силно търпение и почит към волята на Всевишния.

Grand Mufti offers condolences on Mandela's death

"On behalf of all Muslims in Bulgaria and myself I express my sincere condolences on the death of the President of the Republic of South Africa (1994-1999) Mr. Nelson Mandela," writes Grand Mufti Mustafa Hadji to H. E. Mr. Boyki Motlung, Charge d'Affaires to the Embassy of South Africa in Sofia.

"We will remember Mr. Mandela as one of the colossal figures of our time who devoted his life to the principles of peace, democracy, tolerance and justice. With a responsible and a peaceful life he laid the behavioural models for living more dignified and more perfect life" says the grand mufti in his letter of condolence.

Hadji expressed his sympathy to the entire grieved nation of the Republic of South Africa, wishing them strong patience and respect to the will of the Almighty.

Başmüftü'den Mandela için taziye mesajı

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Güney Afrika'nın efsanevi lideri Nelson Mandela'nın vefatı dolayısıyla ülkenin Bulgaristan Maslahatgüzarı Boyki Motlung'a başsağlığı mesajı gönderdi.

Başmüftü mesajında "Güney Afrika Cumhuriyeti devlet başkanı (1994-1999) Nelson Mandela'nın vefatı dolayısıyla tüm Bulgaristan Müslümanları adına ve kendi adıma size başsağlığı diliyorum" dedi.

Hacı, mesajda şu ifadeler yer verdi: "Hayatını barış, demokrasi, hoşgörü ve sosyal adalet ilkelerine adanmış olan Nelson Mandela'yı, müthiş bir şahsiyet olarak hatırlayacağız. O, sorumlu ve barışçıl hayatıyla nasıl daha aziz bir hayat yaşanabileceğini gösterdi."

Tüm Güney Afrika Cumhuriyeti halkına başsağlığı dileklerini ileten başmüftü, Allah'ın takdirine razı olma ve sabır gösterme tavsiyelerinde bulundu.

Конференции, семинари и срещи

Conferences, workshops and meetings ● Konferanslar, seminerler ve toplantılar

В своята дейност Главно мюфтийство традиционно организира конференции, семинари и срещи с цел усъвършенстване познанията на своите служители, аналитично информиране на мюсюлманската общност по канонични въпроси, злободневни теми, научни конференции и представяния на книги.

Този вид дейност позволява на широк кръг от хора да се запознаят отблизо с дейността и проблемите на Мюсюлманско изповедание и мюсюлманската общност в страната. Чрез езика на литературата, изкуството, академичния анализ и историческа перспектива се разкрива светът на мюсюлманина, който буди любопитство у все повече любознатели.

Conferences, workshops and meetings

In its activities the Grand Mufti's Office has been organizing conferences, workshops and meetings in order to improve the knowledge of its employees, analytically informing the Muslim community in canonical issues, current affairs, academic conferences and book presentations.

This type of activity allows a wide range of people to get acquainted with the activities and problems of the Muslim denomination and the Muslim community in the country. Through the language of literature, art, academic analysis and historical perspective the world of the Muslim is revealed and this raises curiosity in more people.

Konferanslar, seminerler ve toplantılar

Başmüftülük, yürüttüğü faaliyetlerinde, çalışanlarının bilgilerini artırmak ve fıkhi konular ve güncel olaylar hakkında Müslümanları bilgilendirmek amacıyla geleneksel olarak konferanslar, seminer ve toplantılar, bilimsel konferanslar ve kitap tanıtımları düzenlemektedir.

Bu tür faaliyetler, daha fazla insanın ülkedeki Müslümanlar Diyaneti'nin ve Müslüman toplumun çalışmaları hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamaktadır. Edebiyat, sanat, akademik analiz ve tarihsel perspektifin dili aracılığıyla Müslümanın dünyası zuhur etmektedir ve bu daha insanlarda merak uyandırmaktadır.

Националният съвет на религиозните общности в България се среща с президента

На 4 април 2013 г. членовете на Националния съвет на религиозните общности в България – представителите на Българската православна църква, Мюсюлманското изповедание, Католическата църква, Арменската апостолическа православна църква, Централния израилтянски духовен съвет, Обединените евангелски църкви се срещнаха с президента Росен Плевнелиев.

Главно мюфтийство бе представено от зам.-главния мюфтия Бирали Бирали и главния секретар.

Тази среща бе реално продължение на съвместната дейност между държавните и религиозни институции.

Държавният глава предложи на различните религиозни деноминации да се обединят около идеята за обща молитва за благоденствието на българския народ и съхраняването на човешкия живот.

„Приложението на вярата в нашия живот е отговорност на всеки човек, но, разбира се, голямата тежест пада върху държавните и религиозни институции. Ние приветстваме призива на г-н Росен Плевнелиев и призоваваме всички мюсюлмани да откликнат. Всички заедно можем да допринесем за единството на нацията независимо от нашите религиозни и етнически различия. Основата на това за един вярващ човек е молитвата и уповаването в Бога“, подчерта г-н Бирали.

След тази среща по инициатива на Президентството в петък, събота и неделя представителите на основните вероизповедания у нас отслужиха молебени за мир, здраве и благополучие на българския народ.

National Council of Religious Communities meets with President

Members of the National Council of Religious Communities in Bulgaria who represent the Bulgarian Orthodox Church, Muslim denomination, Catholic Church, Armenian Apostolic Church, Central Israelite Spiritual Council and United Evangelical Churches paid a visit to the President Rosen Plevneliev on 4 April 2013.

Grand Mufti's Office was represented by Deputy Grand Mufti Birali Birali and the chief secretary. This meeting was the real implementation of the cooperation between the state and religious institutions.

The head of state proposed to various religious denominations to unite around the idea of a joint prayer for the prosperity of the Bulgarian people and the preservation of human life.

"The application of faith in our lives is a responsibility of everyone, but of course the heavy burden falls on the state and religious institutions. We welcome the call of the President Rosen Plevneliev and we call all Muslims to respond. Together we can contribute to the unity of the nation regardless of our religious and ethnic differences. For a believer the basis for this is the prayer and trust in God," the deputy grand mufti emphasized.

After the meeting, at the initiative of the Presidency, on Friday, Saturday and Sunday the representatives of the main religions in the country said prayers for peace, health and prosperity of the Bulgarian nation.

Dini Cemaatler Ulusal Konseyi, Cumhurbaşkanı ile görüştü

Bulgar Ortodoks Kilisesi, Başmüftülük, Katolik Kilisesi, Ermeni Apostolik Kilisesi, Merkez Yahudi Şurası ve Birleşik Evanjelist Kiliseler temsilcilerinden oluşan Dini Cemaatler Ulusal Konseyi üyeleri, 4 Nisan 2013 tarihinde Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev ile görüştü.

Başmüftülük, Başmüftü Yardımcısı Birali Birali ve genel sekreter tarafından temsil edildi. Birali, bu toplantının, devlet kurumları ile dini kurumlar arasındaki işbirliğinin gerçek bir uygulaması olduğunu belirtti.

Cumhurbaşkanı, ülkedeki farklı dinlerin mensuplarına, Bulgaristan halkının refahı ve insan hayatının korunması için ortak dua fikri etrafında birleşmelerini teklif etti.

Başmüftü Yardımcısı Birali Birali, "Hayatımızda imanın uygulamaya dökülmesi herkesin sorumluluğudur, ancak ağır yük, devlet kurumları ile dini kurumlara düşmektedir. Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev'in bu çağrısını memnuniyetle karşılıyor ve tüm Müslümanları bu davete uymaya çağırıyoruz. Dini ve etnik farklılıklara bakılmaksızın, herkes birlikte, bu ülkenin birliği için katkıda bulunabilir. İnanan bir insan için bunun temelinde Allah'a dua ve tevekkül bulunmaktadır" dedi.

Görüşmeden sonra Cumhurbaşkanlık kurumunun girişimiyle, cuma, cumartesi ve pazar günleri, ülkemizdeki ana dinlerin mensupları, toplumun barış, sağlık ve refahı için dua etti.

Работна среща с представителите на дипломатическите мисии на мюсюлманските страни

На 12 март в хотел „Арена Самоков“, гр. Самоков Главно мюфтийство на Мюсюлманското изповедание проведе работна среща с представителите на мюсюлманските дипломатически мисии в страната и районните мюфтии.

С цел по-ефективна дейност в услуга на обществото, ежемесечно ръководството на Мюсюлманско изповедание провежда заседания-семинари, където се обсъждат теми, касаещи религиозния живот на мюсюлманите и проблемите, свързани с него.

На тази среща гости бяха дипломатите, които се запознаха с ръководния екип на Изповеданието и обсъдиха актуалните въпроси, които касаят Мюсюлманско изповедание и мюсюлманската общност в България, както и преодоляване на предизвикателствата пред институцията.

Ислямът е цивилизационен модел

“За мен нашата среща е наситена с ярко впечатление за една култура, за един морал и за една необходимост да имаме общо бъдеще, за което трябва да положим много усилия. Това, което е най доброто за съвременния свят, е да поддържа единство и пъстротата на многообразието. Както и да полагаме усилия за съхраняване на толерантност и търпимостта към другия”, каза в своята лекция на семинар, организиран от Главно мюфтийство за районните мюфтии в Балчик.

Ръководството на Мюсюлманско изповедание традиционно организира няколкократно през годината подобни мероприятия и кани на тях академици, общественици, журналисти, представители на централната и местна държавна власт, които да представят своите анализи за дейността на Изповеданието като външни наблюдатели. На семинар, проведен се през март, гост-лектори бяха журналистът Георги Коритаров и д-р Нуран Дьонер.

Той изложи своите анализи по темата “Межкултурен диалог и неговите медийно политически измерения”. По думите му днес сме свидетели на една тежка идентификационна криза на Европейския съюз. Тя е обоснована от отказ или спиране за един исторически момент да се разсъждава върху възможността за реалната пъстрота и събирането на различни културно религиозни модели. Това се превръща и в риторика на световно известни и влиятелни политически лидери.

“Бракът е пътешествие за двама, изисква баланс, усилия и споделяне. Невинаги пътят е безпрепятствен. Завоите изискват внимание, изкачванията сила, а спусканията търпение. И не на последно място бракът има нужда от малки, но искрени подаръци, за да се обнови”, твърди д-р Нуран Дъонер.

Тя анализира темите “Бракът и семейният живот” и “Комуникацията в семейството и отговорностите”.

Working meeting with representatives of diplomatic missions of Muslim countries

Working meeting with representatives of the Muslim diplomatic missions in the country and the regional muftis was organized on 12 March by Grand Mufti's Office at “Arena Samokov” Hotel in Samokov.

For the purpose of more effective activity at the service of society, the management of Grand Mufti's Office carries out meetings, workshops, discussing issues concerning the religious life of Muslims and the problems connected with it.

The meeting was attended by the diplomats who acquainted with the management team of the Muslim Denomination and discussed current issues concerning the Muslim Denomination and the Muslim community in Bulgaria, as well coping with the challenges faced by the institution.

Islam is a civilization model

“For me, our meeting is saturated with

Müslüman ülkelerin diplomatik misyon temsilcileri ile çalışma toplantısı

Başmüftülük, 12 Mart tarihinde Samokov kentinde Arena Samokov Otelinde ülkedeki Müslüman diplomatik misyon temsilcileri ve bölge müftüleri ile çalışma toplantısı düzenledi.

Toplumun hizmetine daha etkin faaliyet amacıyla, Büyük Müslümanlar Diyaneti'nin yönetimi aylık olarak toplantı ve seminerler düzenlemektedir. Bu toplantılarda, Müslümanların dini hayatı ve bununla ilgili sorunlara ilişkin konular ele alınmaktadır.

Bu toplantıya gelen diplomatlar, Müslümanlar Diyaneti'nin yönetim ekibi ile tanıştı ve kurumun karşılaştığı zorluklar ve Bulgaristan'daki Müslüman toplum ile Müslümanlar Diyaneti'ni ilgilendiren güncel konuları müzakere etti.

İslam, medeniyet modelidir

Başmüftülüğün bölge müftüleri için Balçık kentinde düzenlediği seminerde konuşan,

bright impression of a culture, a moral and a necessity to have a common future, for which we should put a lot of effort. What is best for the modern world is to maintain unity and diversity, and to put efforts to preserve tolerance towards the other," said in his lecture at a workshop organized by the Grand Mufti's Office for the regional muftis in Balchik.

The management of the Muslim Denomination organizes such events several times events throughout the year and invites academicians, public figures, journalists, representatives of central and local government authorities to present their analyses of the activities of the Muslim Denomination as external observers. At a workshop held in March the guest speakers were the journalist George Koritarov and Dr. Nuran Doner. In his analysis entitled "Intercultural dialogue and its media-political dimensions" Koritarov pointed that today we are witnessing a severe identity crisis of the European Union. It is well-grounded by refusal or stop for one historical moment to reflect on the real diversity and collection of various cultural religious models. This turns into rhetoric of world famous and influential political leaders.

"Marriage is a journey for two, and it requires balance, efforts and sharing. Path is not always smooth. Turns require attention, climbings require power and descents require patience. And last but not least, marriage needs a small but sincere gifts in order to be renewed" says Dr. Nuran Doner.

She talked on "marriage and family life" and "communication in family and responsibilities."

"Benim için bu toplantı, bir kültür, bir ahlak ve ortak bir gelecek için bir ihtiyaç izlenimiyle doludur. Bunun için çaba sarf etmeliyiz. Modern dünya için en iyi olan birliği ve çeşitliliği sürdürmek ve hoşgörüyü korumaktır" dedi.

Müslümanlar Diyaneti yönetimi, yıl boyunca geleneksel olarak düzenlediği bu tür etkinliklere akademisyenler, kamuoyunda öne çıkan kişiler, gazeteciler, merkezi ve yerel yönetimlerin temsilcilerini davet etmektedir. Bu etkinliklere davet edilenler, dış gözlemci olarak Müslümanlar Diyaneti'nin faaliyeti ile ilgili analizlerini sunmaktadır. Mart ayında düzenlenen bir seminere konuk konuşmacı olarak gazeteci Georgi Koritarov ve Dr. Nuran Döner katıldı.

Koritarov, "Kültürlerarası diyalog ve bunun siyasi ve medya boyutu" konulu analizinde, bugün Avrupa Birliği'nin ciddi bir kimlik krizine şahit olduğumuzu belirtti. Bu kriz, tarihi bir an için, çeşitli kültürel ve dini modellerin toplanması ve gerçek çeşitlilik imkânı üzerinde düşünmenin durması veya reddedilmesine dayanmaktadır. Bu, dünyaca ünlü ve nüfuzlu siyasi liderlerin konuşma şekline dönüşmektedir.

Dr. Nuran Döner "Evlilik, iki kişilik bir yolculuktur ve bu yolculuk, denge, çaba ve paylaşımı gerektirmektedir. Bu yol, her zaman engelsiz değildir. Virajlar dikkat gerektirir, tırmanışlar güç, inişler ise sabır gerektirir. Sonuncu, fakat bir o kadar da önemli olarak, evliliğin yenilenmesi için küçük ama samimi hediyeler verilmesi gerekiyor" dedi.

Döner, "evlilik ve aile hayatı" ve "aile içinde iletişim ve sorumluluklar" konularının analizini yaptı.

Кметът на София прие НСРОБ

Градоначалникът на София г-жа Йорданка Фандъкова прие Националния съвет на религиозните общности в България (НСРОБ). Срещата бе по покана на кмета и присъстваха всички представители на традиционните вероизповедания в страната. Главно мюфтийство бе представено от главния секретар Ахмед Ахмедов.

„Приемете моите искрени благодарности за отговорното поведение, което проявихте относно бежанския поток през последните месеци в столицата ни“, каза Йорданка Фандъкова. По думите ѝ общината работи активно с Държавната агенция за бежанците.

Представителите на религиозните деноминации споделиха своите инициативи за подпомагане на бежанците, но се обединиха около факта, че ако общината и държавата не подкрепят техните усилия те няма как да продължат.

Фандъкова покани членовете на НСРОБ да участват в културен фестивал, в който всеки да представи своите културно-религиозни ценности. Тя увери своите гости, че общината посредством своята програма за култура е готова за сътрудничеството по различни културни проекти.

Градоначалникът подари на своите гости празнични картички, изработени от деца с благотворителна цел, които общината е откупила, а всеки от гостите бе донесъл традиционна почерпка – арменски сладки, баклава, еврейски соленки и др.

НСРОБ и кметът Фандъкова се обединиха около идеята за по-активно сътрудничество, което би могло да се канализира в посока „София – европейска столица на културата 2019.“

Sofia Mayor meets NCRCB

Mayor of Sofia Yordanka Fandakova received in her office the members of the National Council of Religious Communities in Bulgaria (NCRCB). The meeting was at the invitation of the mayor and it was attended by all members of traditional denominations in the country. Grand Mufti's Office was represented by the Chief Secretary Ahmed Ahmedov.

"Please accept my sincere thanks for responsible behaviour you have shown concerning the refugee flow in recent months in the capital city," said Fandakova, adding that her municipality was actively working with the State Agency for Refugees.

Representatives of religious denominations shared their initiatives to help refugees and they unite around the fact that they can not continue if the municipality and the state do not support their efforts.

Fandakova invited NCRCB members to participate in a cultural festival in which each of them can present their cultural and religious values. She assured her guests that the municipality through its agenda for culture is ready for cooperation in various cultural projects.

The mayor gave its guests holiday cards made by children for charity purposes and bought by the municipality. Each of the guests had brought something traditional – Armenian sweets, baklava, Jewish crackers and more.

NCRCB and Mayor Fandakova united around the idea of active cooperation, which could be channelled towards "Sofia – European Capital of Culture 2019."

Sofya Belediye Başkanı, Bulgaristan'da Dini Cemaatler Ulusal Konseyi'ni kabul etti

Sofya Belediye Başkanı Yordanka Fandakova, Bulgaristan'da Dini Cemaatler Ulusal Konseyi'nin temsilcilerini makamında kabul etti. Belediye başkanının daveti üzerine gerçekleşen görüşmeye ülkedeki tüm dini cemaatlerin temsilcileri katıldı. Başmüftülük kurumu ise Genel Sekreter Ahmet Ahmedov tarafından temsil edildi.

"Başkentte son aylarda mülteci akınına karşı gösterdiğiniz sorumlu davranıştan dolayı sizlere içten teşekkürlerimi kabul ediniz" diyen Fandakova, belediyenin, Devlet Mülteci Ajansı ile aktif şekilde çalıştığını söyledi.

Mültecilere yardım için gerçekleştirdikleri girişimleri paylaşan farklı dinlerin temsilcileri, belediye ve devletten destek görmeleri halinde yardım girişimlerine devam edemeyecekleri konusunda birleşti.

Belediye başkanı, dini ve kültürel değerlerini tanıtmaları için Ulusal Konseyi üyelerini bir kültür festivaline katılmaya davet etti. Fandakova, belediyenin kültür programı aracılığıyla çeşitli kültür projelerinde işbirliğine hazır olduğunu belirtti.

Fandakova, konuklarına, çocukların hayır amacıyla hazırladığı ve belediyenin satın aldığı kartpostallar hediye ederken, konuklardan her biri ise Ermeni tatlısı, baklava, Yahudi simidi gibi geleneksel yemeklerinden ikram etti.

Daha aktif bir işbirliği fikri etrafında birleşen Konsey üyeleri ve Fandakova, bu işbirliğinin Sofya'nın 2019 Kültür Başkenti olması doğrultusunda kanalize edilebileceğini belirttiler.

НСРОБ на вечеря при турския посланик

Националният съвет на религиозните общности в България беше на вечеря в резиденцията на турския посланик Негово превъзходителство г-н Исмаил Арамаз. На 28 февруари 2013 г. той бе домакин на официална вечеря в чест на Националния съвет по религиозните въпроси в България (НСРОБ).

„Когато разбрах за съществуването на този съвет първото ми желание бе да се запозная с Вас“, сподели дипломатът. По думите му подобни формации са необходими с оглед важната им функция в обществото да запазят човечността и морала. „Посланието на XXI век е, че различията са фактор, който ни обединява. Ако не съумеем да използваме тази възможност ще се върнем назад във времето“, заяви още домакинът.

„Ваше превъзходителство, за нас е голяма чест да бъдем ваши гости. Вие сте първия дипломат, който приема в този формат НСРОБ“, каза д-р Рупен Крикорян, председател на съвета. Той представи дейността на съвета у нас и чужбина.

Посланикът бе очарован от лекотата и сплотеността на представителите на различни религиозни деноминации да обсъждат сериозни теми, засягащи обществото.

На 6 ноември 2013 г. Негово превъзходителство покани членовете на съвета на прощална вечеря у дома си в края на мисията си у нас.

„Това е последната подобна вечеря, на която аз съм домакин в тази резиденция. С нея изразявам признателността и уважението си към религиозните лидери в България. И считам това за свой дълг“, каза турският посланик по време на вечерята с представителите на НСРОБ. По думите на дипломата България е страна, която трябва да съхрани уважението между представителите на различните религии, а техните лидери да продължат все така да работят заедно за благоденствието на цялото българско общество.

Главно мюфтийство бе представявано от зам.-главния мюфтия Бирали Бирали и главния секретар на Главно мюфтийство Ахмед Ахмедов.

В знак на признателност председателят на НСРОБ д-р Рупен Крикорян подари на посланика почетен плакет от името на Националния съвет с пожелание за успешна следваща мисия.

Сред гостите на вечерята бяха и Негово превъзходителство г-н Шаул Камиса Раз, посланик на държавата Израел и Негово превъзходителство архиепископ Януш Болонок, папски нунций в България.

Turkish Ambassador invites NCRCB members to dinner

Members of the National Council of Religious Communities in Bulgaria (NCRCB) were invited to dinner at the residence of the Turkish Ambassador His Excellency Mr. Ismail Aramaz.

On 28 February 2013 the ambassador hosted a dinner in honour of NCRCB.

“When I found out about the existence of this council, my first wish was to meet you,” said the diplomat, adding that such formations are necessary for their important function in society to preserve humanity and morality.

“The message of the 20th century is that the differences are a factor which unites us. If we fail to take this opportunity we will go back in time,” said Ambassador Aramaz.

“Your Excellency, we are honoured to be your guest. You are the first diplomat who accepts this format NCRCB” said NCRCB President Prof. Rupen Krikorian. He presented the activity of the council in Bul-

T.C. Büyükelçisi, Dini Cemaatler Konseyi onuruna yemek verdi

Türkiye Cumhuriyeti Bulgaristan Büyükelçisi İsmail Aramaz, Bulgaristan’da Dini Cemaatler Ulusal Konseyi’nin üyeleri onuruna 28 Şubat 2013’te akşam yemeği verdi.

“Bu konseyin var olduğunu öğrendiğimde, ilk isteğim sizlerle tanışmak oldu” diyen Büyükelçi Aramaz, bu tür oluşumların, toplumda insani ve ahlaki değerlerin korunması bakımından gerekli olduğunu belirtti.

Aramaz, “Farklılıkların birleştirici bir faktör olması, XXI. asrın mesajıdır. Bu imkândan istifade edemezsek, geriye dönmüş olacağız” dedi.

Konsey Başkanı Dr. Rupen Krikoryan, “Sayın Büyükelçi, sizin konduğunuz olmak bizim için bir şereftir. Siz Konsey’i bu şekilde kabul eden ilk diplomatsınız” şeklinde konuştu. Dr. Krikoryan, konseyin yurtiçinde ve yurtdışındaki faaliyetini tanıttı.

Büyükelçi Aramaz, farklı dini grupların temsilcilerinin birleşip toplumu ilgilendiren ciddi konuları kolaylıkla müzakere etmelerine

garia and abroad.

The ambassador was fascinated by the ease and unity of the representatives of various religious denominations to discuss serious issues concerning society.

On 6 November 2013 His Excellency invited members of the council to a farewell dinner at his home at the end of his tenure in Bulgaria.

"This is the last such dinner, which I host in this residence. I express my gratitude and respect for religious leaders in Bulgaria. And I think it my duty," said the ambassador during the dinner with NCRCB representatives.

According to the diplomat Bulgaria is a country that needs to preserve the respect between representatives of different religions, and their leaders to keep working together for the welfare of the whole Bulgarian society.

Grand Mufti's Office was represented by Deputy Grand Mufti Birali Birali and Chief Secretary of the Grand Mufti's Office Ahmed Ahmedov.

In appreciation, NCRCB President Prof. Rupen Krikorian gave the ambassador honorary plaque on behalf of the National Council, with wishes for a successful next mission.

Among the guests at the dinner were His Excellency Shaul Kamisa-Raz, Ambassador of the State of Israel to Bulgaria and His Excellency Archbishop Janusz Bolonek, the Pope's representative in Sofia.

hayran kaldığını dile getirdi.

6 Kasım 2013'te Büyükelçi Aramaz, Bulgaristan'daki görev süresinin bitmesi nedeniyle Bulgaristan'da Dini Cemaatler Ulusal Konseyi temsilcilerinin onuruna veda yemeği verdi.

Konsey üyelerini evinde ağırlayan Aramaz, "Bu veda yemeği, bu rezidansta ev sahibi olarak verdiğim yemeklerin sonuncusudur. Bu yemekle, Bulgaristan'daki dini liderlere karşı şükran ve saygımı ifade etmek istiyorum ve bunu bir borç biliyorum" şeklinde konuştu. Aramaz, Bulgaristan'ın farklı dini temsilciler arasındaki saygıyı korumaları, liderlerinin ise tüm Bulgaristan toplumunun refahı için birlikte çalışmaya devam etmeleri gerektiğini sözlerine ekledi.

Başmüftülüğü temsilen yemeğe Başmüftü Yardımcısı Birali Birali ve Başmüftülük Genel Sekreteri Ahmet Ahmedov katıldı.

Şükran ifadesi olarak Büyükelçi Aramaz'a onur plaketi veren Konsey Başkanı Dr. Rupen Krikoryan, Büyükelçi'ye sonraki görev süresinde başarılar diledi.

Konuklar arasında İsrail Büyükelçisi Shaul Kamisa-Raz ve Papa'nın Sofya'daki temsilcisi Başpiskopos Janusz Bolonek de yer aldı.

Американският посланик домакин на вечеря ифтар

Нейно превъзходителство г-жа Марси Рийс бе домакин на вечеря ифтар по повод свещения за мюсюлманите месец Рамазан.

Почетни гости на събитието бяха главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи, епископ Тихон, председателят на Централния израилтянски духовен съвет Роберт Джераси, президентът на Обединените евангелски църкви Николай Неделев, главният архитект на София Петър Диков, проф. Цветан Теофанов и др.

„За мен е изключителна чест да бъда домакин на тази вечеря. Моята страна има дългогодишна традиция в тази насока, като лично президентът Обама е превърнал ифтара в традиция на Белия дом“, каза Марси Рийс, извънреден и пълномощен посланик на Съединените американски щати (САЩ) у нас.

„За нас подобни мероприятия са възможност, за да представим един на друг нашите култури и религии. Фактът, че сме тук заедно с представителите на другите деноминации може единствено и само да ни радва“, заяви д-р Хаджи. Той благодари на своя домакин за богоугодната инициатива и пожела тя да бъде за пример.

Американското посолство не за пръв път е домакин на подобни инициативи. Ифтартът в България съвпадна с този на президента Обама, на който той бе домакин в Белият дом.

U.S. Ambassador hosts iftar

U.S. Ambassador to Bulgaria Her Excellency Marcie B. Ries hosted a fast-breaking dinner (iftar) on the occasion of the holy month of Ramadan.

Among the guests at the iftar were Grand Mufti Mustafa Hadji, Bishop Tikhon, Chairman of the Central Israelite Spiritual Council Robert Jerasi, Chairman of the United Evangelical Churches Nikolay Nedelchev, Chief Architect of Sofia Petar Dikov, Prof. Tsvetan Teofanov.

“I am extremely honoured to be hosting this Iftar. My country has a long tradition of hosting Iftar and the President Obama personally turned it into a tradition of the White House” said Ambassador Ries.

“For us, such events are an opportunity to present each other our different cultures and religions. The fact that we are here together with representatives of other denominations can only make us happy,” said the Grand Mufti Hadji. He thanked his host for the wonderful initiative and wished it to be an example.

This is not the first time the U.S. Embassy has hosted an iftar. This iftar in Bulgaria coincided with the iftar that President Obama hosted at the White House.

ABD Büyükelçisi iftar verdi

ABD'nin Bulgaristan Büyükelçisi Marcie B. Ries, Ramazan ayı dolayısıyla iftar yemeği verdi.

İftara gelen konuklar arasında Başmüftü Mustafa Hacı, Piskopos Tihon, Merkez Yahudi Şurası Başkanı Robert Jerasi, Evangelist kiliseler başkanı Nikolay Nedelchev, Sofya Başmimarı Petar Dikov, Prof. Tsvetan Teofanov.

Büyükelçi Ries, “Bu iftara ev sahipliği yapmaktan son derece onur duyuyorum. Ülkem, iftar verme konusunda uzun bir geleneğe sahiptir ve Başkan Obama bizzat Beyaz Saray'da bunu gelenek haline getirmiştir,” şeklinde konuştu.

Başmüftü Hacı da, “Bu tür etkinlikler, farklı kültür ve dinlerimizi birbirimize tanıtmak için bir fırsattır. Diğer dinlerin temsilcileriyle birlikte burada olmamız, bizi sadece mutlu edebilir,” dedi. Hacı, bu güzel girişimden dolayı büyükelçiye teşekkür ederek bunun örnek olmasını diledi.

ABD Büyükelçiliği daha önce de iftarlar verdi. Bulgaristan'da organize edilen iftar, ABD Başkanı Obama'nın Beyaz Saray'da verdiği iftar gününe denk geldi.

Конференции, семинари и срещи ● Conferences, workshops and meetings ● Konferanslar, seminerler ve toplantılar

1. Американското посолство не за пръв път е домакин на подобни инициативи.
1. This is not the first time the U.S. Embassy has hosted an iftar.
1. ABD Büyükelçiliği daha önce de iftarlar verdi.

Заместник-посланикът на Германия посети Висшия ислямски институт

Заместник-посланикът на Федерална Република Германия г-н Райнхард Крап, придружен от първия секретар на мисията д-р Даниел Естерхус, посети Висшия ислямски институт (ВИИ) в София. Те бяха приети от Главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи, и. д. ректор на института.

Домакините представиха пред гостите дейността на учебното заведение и желанието на Мюсюлманското изповедание да изгради нов корпус с цел по-качествено и акредитирано образование за желаещите да следват ислямска теология.

„В Германия за желаещите да се обучават в тази насока са разкрити факултети в държавните университети“, сподели г-н Крап. По думите му обучението е важна част от бъдещето на една нация и то трябва наистина да бъде качествено.

Гостите отчетоха високия принос на Главно мюфтийство като балансър в страната и изявиха надежда за активен диалог и в бъдеще.

Germany's Deputy Ambassador visits Higher Islamic Institute

Deputy Ambassador of Germany Mr. Reinhard Krapp, accompanied by the First Secretary of the embassy Dr. Daniel Esterhus visited the Higher Islamic Institute in Sofia. They were received by the Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji who is also Acting Rector of the Institute.

The hosts presented to guests the activities of the school and the desire of the Muslim denomination to build a new building in order to provide quality and accredited education for those who wish to study Islamic theology.

“In Germany, departments in state universities are established for those who wish to study in this direction,” said Mr. Krapp. He also mentioned that education is an important part of the future of a nation and it should be really with quality.

The guests appreciated the higher contribution of the Grand Mufti's Office as a balancer in the country and expressed hope for active dialogue in the future.

Almanya Büyükelçi Yardımcısı Yüksek İslam Enstitüsü'nü ziyaret etti

Almanya Federal Cumhuriyeti Bulgaristan Büyükelçi Yardımcısı Reinhard Krapp, Büyükelçilik I. Kâtibi Dr. Daniel Esterhus ile birlikte Sofya Yüksek İslam Enstitüsü'nü ziyaret etti.

Enstitünün rektörü Başmüftü Mustafa Hacı tarafından karşılanan konuklar, okulun faaliyetleri ve Müslümanlar Diyaneti'nin ilahiyat okumak isteyenler için daha kaliteli ve akredite öğrenim sağlama amacıyla yeni bir bina inşa etme isteği hakkında bilgi aldı.

“Almanya'da, bu yönde eğitim almak isteyenler için devlet üniversitelerinde kurulu bölümler var” diyen Krapp, eğitimin, bir milletin geleceğinin önemli bir parçası olduğunu belirterek eğitimin gerçekten kaliteli olması gerektiğini vurgulandı.

Ülkede dengeleyici rolüyle Başmüftülük kurumunun bulunduğu yüksek katkılarını takdir ettiklerini belirten konuklar, gelecekte aktif diyalog yürütmeyi umduklarını ifade etti.

Председателят на ДПС домакин на вечеря-ифтар

Председателят на Движението за права и свободи Лютви Местан бе домакин на тържествена вечеря-ифтар по случай свещения месец Рамазан. Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи бе сред почетните гости на вечерята. В началото на вечерта той направи молитва за берекет и благодарност към Всевишния Аллах за богатата трапезата, с които ни е дарил. Гости на мероприятиято бяха дипломатите на ислямските страни, акредитирани у нас, министри и народни представители.

„Рамазан е месецът, през който мюсюлманите се извисяват духовно, спазвайки строг пост. За мен е чест да бъдете наши гости именно през този свят месец“, каза председателят Местан пред своите гости.

MRF leader hosts iftar

The leader of the Movement for Rights and Freedoms Lyutvi Mestan hosted a fast-breaking 'iftar' dinner in the holy month of Ramadan.

Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji was among the honoured guests at the dinner. In the beginning of the evening he made a prayer for blessing and gratitude to Almighty Allah. The guests were diplomats of Muslim countries, accredited to Bulgaria, ministers and MPs.

"Ramadan is the month during which Muslims rise spiritually, observing a strict fast. I am honoured to be your host in this holy month" said Mestan to his guests.

HÖH lideri iftar verdi

Hak ve Özgürlükler Hareketi lideri Lütfi Mestan, Ramazan ayında iftar yemeğine ev sahipliği yaptı.

Onur konukları arasında yer alan Başmüftü Mustafa Hacı, iftarın başında, Allahu Teala'nın verdiği nimetler için şükür ve bereket duası yaptı. İftara gelenler arasında Bulgaristan'da akredite olan Müslüman ülkelerin diplomatları, bakanlar ve milletvekilleri yer aldı.

Mestan, konuklarına "Ramazan, Müslümanların ciddi bir şekilde oruç tutarak manen yükseldiği aydır. Bu mübarek ayda konuğumuz olmanızdan onur duyuyorum" dedi.

Посланикът на Индонезия посети Районно мюфтийство – Хасково

На 05 май 2013 г. посланикът на Република Индонезия Негово превъзходителство Буян Саптомо посети Районно мюфтийство – Хасково.

Посланикът беше посрещнат от районния мюфтия Басри Еминефенди. На срещата се обсъдиха теми, свързани с религиозния живот на мюсюлманите в хасковския район, тяхната култура и история.

След срещата посланикът и районния мюфтия посетиха двете джамии в града, едната от която е паметник на културата.

Indonesian Ambassador visits Regional Mufti's Office of Haskovo

Ambassador of the Republic of Indonesia Bunyan Saptomo paid visit to the Regional Mufti's of Haskovo on 5 May 2013.

He was welcomed by the Regional Mufti Basri Eminefendi. Among the topics discussed at the meeting were issues related to the religious life of the Muslims in Haskovo region, their culture and history.

After the meeting the ambassador and the regional mufti visited the town's two mosques, one of which is a monument of culture.

Endonezya Büyükelçisi, Haskovo Bölge Müftülüğü'nü ziyaret etti

Endonezya Cumhuriyeti'nin Bulgaristan Büyükelçisi Bünyan Saptomo, 5 Mayıs 2013 tarihinde Haskovo Bölge Müftülüğü'nü ziyaret etti.

Büyükelçi Saptomo, Haskovo Bölge Müftüsü Basri Eminefendi tarafından karşılandı. Görüşmede görüşülen konular arasında, Haskovo bölgesinde yaşayan Müslümanların dini hayatı, kültür ve tarihleri yer aldı.

Görüşmenin ardından Büyükelçi Saptomo, bölge müftüsüyle birlikte şehirde bulunan ve biri kültür anıtı olarak ilan edilen iki camiye ziyaret etti.

Посланикът на САЩ гостува в Районно мюфтийство – Благоевград

На 8 ноември 2013 г. Нейно превъзходителство г-жа Марси Рийс посети Районно мюфтийство – Благоевград със седалище гр. Гоце Делчев.

Гостите станаха свидетели и на неудобствата, с които се сблъскват мюсюлманите по време на петъчната молитва в административната сграда на мюфтийството.

Районния мюфтия покани височайшите си гости да посетят и региона, който е уникален със своята природа.

Конференции, семинари и срещи ● Conferences, workshops and meetings ● Konferanslar, seminerler ve toplantılar

U.S. Ambassador visits Regional Mufti's Office of Blagoevgrad

Her Excellency Marcie Ries, the United States Ambassador to Bulgaria, paid a visit to the Gotse Delchev-based Regional Mufti's Office of Blagoevgrad on 8 November 2013.

The guests witnessed the inconveniences faced by Muslims during Friday prayers in the administrative building of the mufti's office.

Regional mufti asked his guests to also visit the region which is unique in nature.

ABD Büyükelçisi, Blagoevgrad Bölge Müftülüğü'nü ziyaret etti

ABD'nin Bulgaristan Büyükelçisi Marcie Ries, 8 Kasım 2013 tarihinde merkezi Gotse Delçev kentinde bulunan Blagoevgrad Bölge Müftülüğü'nü ziyaret etti.

Konuklar, müftülüğün idari binasında kılınan Cuma namazı sırasında Müslümanların karşılaştıkları zorluklara tanık oldu.

Bölge müftüsü, konuklarını, doğasıyla benzersiz olan Gotse Delçev bölgesini ziyaret etmeye davet etti.

НСРОБ гостува на Апостолическия нунций в България

Националният съвет по религиозните въпроси в България (НСРОБ) беше гост на папския нунций в България Негово превъзходителство Януш Болонек. Делегацията бе водена от председателя на Съвета д-р Рупен Крикорян. В състава ѝ бяха и Архимандрит Абгар Ховагимян – архиерейски наместник на Арменската епархия в България, зам.-главния мюфтия Бирали Бирали, главния секретар на Главно мюфтийство Ахмед Ахмедов, отец Петко Вълов, Католическа църква в България, пастор Николай Неделчев, президент на Български Евангелски Алианс и София Коен, зам.-председател на Централния Израилтянски Духовен Съвет.

„За пръв път имам възможността да проведа среща с представителите на традиционните вероизповедания в страната ви“, сподели Негово превъзходителство и демонстрира завидни познания за всяка една религиозна деноминация.

Монсеньор Болонек бе запознат с дейността на отделните деноминации и тяхната организационна структура. Той пое ангажимента да съдейства при евентуално посещение на НСРОБ в Светия Престол.

NCRCB visits Pope's representative in Bulgaria

Members of the National Council of Religious Communities in Bulgaria (NCRCB) visited His Excellency Archbishop Janusz Bolonek, the Pope's representative in Sofia.

The delegation was led by NCRCB President Prof. Rupen Krikorian and included Archimandrite Abgar Hovagimyan – vicar general of the Armenian Diocese in Bulgaria, Deputy Grand Mufti Birali Birali, Chief Secretary of the Grand Mufti's Office Ahmed Ahmedov, Father Petko Vulov from the Catholic Church in Bulgaria, Chairman of the United Evangelical Churches Nikolay Nedelchev and Sophia Cohen, Deputy Chairman of the Central Israelite Spiritual Council.

"For the first time I have the opportunity to meet with the representatives of traditional denominations in your country" said His Excellency Archbishop Bolonek and demonstrated great knowledge about each religious denomination.

Monsignor Bolonek was acquainted with the activities of the various denominations and their organizational structure. He pledged to contribute for possible visit of NCRCB to the Holy See.

Dini Cemaatler Konseyi, Papa'nın temsilcisini ziyaret etti

Papa'nın Bulgaristan'daki temsilcisi olan Başpiskopos Janusz Bolonek, Bulgaristan'da Dini Cemaatler Ulusal Konseyi üyelerini kabul etti.

Konsey Başkanı Rupen Krikoryan önderliğindeki heyette, Bulgaristan Ermeni Piskoposluğu Üst rahibi Apkar Hovagimyan, Başmüftü Yardımcısı Birali Birali, Başmüftülük Genel Sekreteri Ahmed Ahmedov, Bulgaristan Katolik Kilisesi'nden Peder Petko Vılov, Bulgaristan Evangelist Kiliseler Başkanı Nikolay Nedelçev ve Merkez Yahudi Şurası Başkan Yardımcısı Sofia Cohen yer aldı.

"Ülkenizdeki geleneksel dinlerin temsilcileri ile ilk kez tanışma fırsatım oldu" diyen Başpiskopos Janusz Bolonek, her bir din hakkında sahip olduğu bilgisiyle dikkat çekti.

Farklı dinlerin faaliyetleri ve organizasyon yapıları hakkında bilgi edinen Monsenyör Bolonek, Dini Cemaatler Ulusal Konseyi'nin muhtemel Vatikan ziyareti için katkıda bulunacağını belirtti.

Деца градят мостове между християнството и исляма

Най-важното, на което ни учат ислямът и християнството, е да обичаме всички хора без значение от каква религия и раса са те. Това бе темата на открит урок, който се проведе на 28 март 2013 г. в 40У „Проф. Джон Атанасов“ в столицата. Откритият урок по религия християнство и ислям е по инициатива на преподавателите по тези предмети Виолета Рогачева от 4 ОУ „Проф. Джон Атанасов“ и Ханифе Муса от 162 ОУ „Отец Паисий“.

Целта бе да се покаже, че хората трябва да се обичат, независимо каква религия изповядват и от коя раса и етнос са.

Чрез притчата „Двамата братя“ и случката с пратеника Мухамед (с.а.с.) преподавателите показаха как трябва да открием път към другия и да го опознаем.

Децата откриха общите неща между двете религии и да изградят мост между двете свещени книги Коранът и Библията. Малчуганите представиха едни на други религията, която изповядват, и отговаряха на въпроси, свързани с вярата на ближния.

А нещата, които ги свързват са: любов, смирение, любов към Твореца, природата, молитва и обич към ближния.

В урока взеха участие студенти от Висшия ислямски институт и Богословския факултет на Софийския университет.

Гости на мероприятиято бяха и зам.-главният мюфтия Бирали Бирали, главният секретар на Главно мюфтийство Ахмед Ахмедов, районният мюфтия на София Мустафа Избищали, Знеполският епископ Йоан, викарий на Софийска Митрополия, проф. Божидар Андонов от Богословския факултет към СУ. На урока присъстваха и представители от православно духовенство, както и от отделите „Образование“ и „Иршад“ към Главно мюфтийство, Министерство на образованието, Министерство на културата, Регионалният инспекторат по образованието и родители.

Children build bridges between Christianity and Islam

The most important thing that Islam and Christianity teach us is to love all people no matter what their religion or race is. This was the topic of an open class which was held on 28 March 2013 at Sofia's "Prof. John Atanasoff" 4th Primary School. The open class on Christianity and Islam was initiated by the teachers of these subjects Violeta Rogacheva of "Prof. John Atanasoff" 4th Primary School and Hanife Musa of "Otets Paisiy" 162nd Primary School. The aim was to show that people need to love regardless of their religion, race or ethnicity. Through the Parable of the Two Brothers and the story with the Prophet Muhammad (PBUH) the teachers showed how we should find a way to the other and to know each other. One of the tasks given to the children was to discover the common things between both religions and to build a bridge between the two holy books – the Quran and the Bible. The children presented one another the religion they profess and answered questions related to the faith of their fellow students. And the things that connect them are: love, humility, love to the Creator, nature, prayer and love to the neighbour. Students of the High Islamic Institute in Sofia and the Faculty of Theology at Sofia University participated in the open class. Among the guests of the event were Deputy Grand Mufti Birali Birali, Chief Secretary of the Grand Mufti's Office Ahmed Ahmedov, Regional Mufti of Sofia Mustafa Izbishtali, Bishop Joan of Znepol, vicar of the Metropolitan of Sofia, Prof. Bozhidar Andonov of the Faculty of Theology at Sofia University. The class was also attended by representatives of the Orthodox clergy and the Education and Irshad departments at the Grand Mufti's Office, Ministry of Education, Ministry of Culture, the Regional Inspectorate of Education and parents.

Çocuklar, İslam ve Hıristiyanlık arasında köprü kuruyor

"İslam ve Hıristiyanlığın bize öğrettiği en önemli şey, hangi din ve ırktan olursa olsun insanları sevmektir." 28 Mart 2013 tarihinde başkent Sofya'daki John Atanasov 4. İlkokulu'nda düzenlenen açık dersin konusu buydu. Açık ders, İslam ve Hıristiyanlık dersleri veren, John Atanasov 4. İlkokulu'ndan Violeta Rogaçeva ve "Otets Paisiy" 162. İlkokulu'ndan Hanife Musa'nın girişimiyle gerçekleştirildi. Ders, insanların hangi dine mensup olursa olsun birbirlerini sevmeleri gerektiğini göstermeyi amaçlıyor. "İki Kardeş" hikâyesi ve Hz. Muhammed (S.A.V.) ile ilgili bir olayı anlatan öğretmenler, diğerini nasıl tanımak gerektiğini öğretti. Çocuklara, iki din arasında ortak noktaları bulma ve iki kutsal kitap olan Kur'an-ı Kerim ile İncil arasında köprü kurma ödevi verildi. Birbirlerine mensup oldukları dini anlatan çocuklar, arkadaşlarının inançları hakkında soruları yanıtladı. Kendilerini birleştiren ise, sevgi, tevazu, Yaratıcıya sevgi, dua ve komşuya sevgi oldu. Derse, Sofya Yüksek İslam Enstitüsü ve Sofya Üniversitesi Teoloji Fakültesi'nden öğrenciler katıldı. Etkinliğe gelen konuklar arasında Başmüftü Yardımcısı Birali Birali, Başmüftülük Genel Sekreteri Ahmed Ahmedov, Sofya Bölge Müftüsü Mustafa Izbishtali, Znepol Piskoposu Yoan, Sofya Üniversitesi Teoloji Fakültesi'nden Prof. Bojidar Andonov bulundu. Derse ayrıca Ortodoks din adamları, Başmüftülük Eğitim ve İrşat bölümleri, Eğitim Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, Bölge Eğitim Müfettişliği temsilcileri de katıldı.

Конференции, семинари и срещи ● Conferences, workshops and meetings ● Konferanslar, seminerler ve toplantılar

Палестинският посланик посети Районно мюфтийство – Шумен

Негово превъзходителство Ахмед Ал Мадбух, посланик на Палестина, заедно с политическия съветник в посолството д-р Салех Атраш, посети Районно мюфтийство Шумен на 9 октомври 2013 г.

Той беше приет от районния г-н Месут Мехмедов.

Посланик Ал Мадбух посети джамията Шериф Халил Паша (Томбул джамия) и се запозна с историята на джамията, дейността на районното мюфтийство и кампанията за набиране на средства в помощ на бежанците от Сирия.

Palestinian Ambassador visits Regional Mufti's Office of Shumen

His Excellency Ahmed Al-Madbouh, Ambassador of Palestine to Bulgaria, along with the political political counsellor at the embassy Dr. Saleh Atrash paid a visit to the Regional Mufti's Office of Shumen on 9 October 2013.

He was welcomed by the Regional Mufti Mesut Mehmedov.

Ambassador Al-Madbouh visited the Sherif Halil Pasha Mosque (Tombul Mosque) and familiarized himself with the history of the mosque, the activities of the regional mufti's office and the campaign to raise funds for Syrian refugees.

Filistin Büyükelçisi, Şumen Bölge Müftülüğü'nü ziyaret etti

Filistin'in Bulgaristan Büyükelçisi Ahmed El-Madbuh, elçilikte siyâsî müsteşar Dr. Saleh Atrash ile birlikte 9 Ekim 2013 tarihinde Şumnu Bölge Müftülüğü'nü ziyaret etti.

Konuklar, Bölge Müftüsü Mesut Mehmedov tarafından karşılandı.

Şerif Halil Paşa Camii'ni (Tombul Camii) ziyaret eden Büyükelçi El-Madbuh, caminin geçmişi, bölge müftülüğünün faaliyetleri ve Suriyeli mülteciler için yardım kampanyası hakkında bilgi aldı.

Районният мюфтия на Кърджали прие гости от посолството на САЩ

Районният мюфтия на Кърджали Бейхан Мехмед прие гостите от американското посолство г-жа Кристен Столт, секретар по политическите въпроси и г-н Евгени Тодоров.

На срещата, която се проведе на 13.06.2013 г., присъства и председателят на Висшия Мюсюлмански Съвет г-н Шабанали Ахмед. По време на срещата бяха обсъдени теми, свързани с дейността и структурата на Районно мюфтийство – Кърджали и религиозния живот на мюсюлманите в региона и страната.

Гостите разгледаха централната джамия на Кърджали и посетиха гроба на Къръджъ Али, който се намира в двора на джамията.

Regional Mufti of Kardzhali receives U.S. Embassy guests

Regional Mufti of Kardzhali Beyhan Mehmed received guests from the U.S. Embassy in Bulgaria, Secretary for Political Affairs Mrs. Christine Stolt and Mr. Evgeni Todorov on 13 June 2013.

The meeting was also attended by the Chairman of the Supreme Muslim Council Mr. Shabanali Ahmed. Among the topics discussed at the meeting were issues related to the activities and structure of the Regional Mufti's Office of Kardzhali as well as the religious life of the Muslims on a regional and national level.

At the end of the visit the guests visited the central mosque in Kardzhali and the grave of Kardzha Ali, located in the mosque's yard.

Kırcaali Bölge Müftüsü, ABD Büyükelçiliği konuklarını kabul etti

Kırcaali Bölge Müftüsü Beyhan Mehmed, 13 Haziran 2013 tarihinde ABD Sofya Büyükelçiliği'nden Siyasi İşler Müsteşarı Christine Stolt ve Evgeni Todorov'u makamında kabul etti.

Yüksek İslam Şurası Başkanı Şabanali Ahmed'in de katıldığı toplantıda, Kırcaali Bölge Müftülüğü'nün faaliyetleri ve yapısı, bölgede ve ülke genelindeki Müslümanların dini hayatı gibi konular ele alındı.

Konuklar, Kırcaali merkez camiini ve caminin bahçesindeki Kırca Ali'nin mezarını da ziyaret etti.

Религия и наука се обединиха в името на толерантността

Представителите на Националния съвет на религиозните общности в България (НСРОБ) се срещнаха с академици от Българската академия на науките (БАН). Представители на традиционните религии в България и академици се обединиха около тезата, че темата за толерантността в българското общество в XXI век трябва да бъде изведена с приоритет, както за възпитанието на младото поколение, така и в езика и действията на българските политици.

Инициирана бе декларация, която се подписа от председателя на академията акад. Стефан Воденичаров и д-р Рупен Крикорян, председател на НСРОБ.

“Обединявайки се, ние декларираме своята ясна позиция за толерантност, която възприемаме като нов модел на удостоверяване на взаимоотношения между нациите и институциите и тяхната комуникация.

Декларираме отговорността си в запазването на уникалността на световната цивилизация, на нейното многообразие от начини на живот, култури, вероизповедания, етнически и национални черти”, се казва в приетата Декларация между Българската академия на науките (БАН) и Националния съвет на религиозните общности в България (НСРОБ).

“Науката и религията са човешка потребност, те са два различни погледа върху едно и също нещо – човекът, обществото, Вселената и Бог. Без тях ние не бихме могли да съществуваме. Те са най-древните и най-значими детерминанти върху Човечеството. Ние сме различни, но имаме обща природа, един творец и общи човешки потребности и ценности”, заяви в своите встъпителни думи акад. Стефан Воденичаров. Той посочи, че едно от призванието на учените е да проправят мостове и да водят диалог, да търсят разбирателство в многообразието от мнения, убеждения, възгледи и гледни точки.

Главно мюфтийство бе представено от зам.-главния мюфтия Бирали Бирали и главния секретар Ахмед Ахмедов.

На срещата присъстваха още Негово Преосвещенство Тивериополският епископ Тихон, председател на катедралния храм “Свети Александър Невски”, Негово Високо Преподобие Архимандрит Абгар Ховагимян – архиерейски наместник на Арменската епархия в България, Пастор Евгений Найденов – председател на Обединените евангелски църкви, Епископ Христо Пройков – председател на Католическата Екзархия в България, проф. Хени Лорер – представител на Централния израилтянски духовен съвет.

Religious leaders and scientists unite for tolerance

Representatives of the National Council of Religious Communities in Bulgaria (NCRCB) met with academics from Bulgarian Academy of Sciences.

Representatives of traditional religions in Bulgaria and academics coalesced around the idea that the issue of tolerance in Bulgarian society in the 21st century should be displayed with priority, both for the education of the younger generation and in the language and actions of the Bulgarian politicians.

A declaration was initiated and signed by the President of the academy Academician Stefan Vodenicharov and NCRCB President

Din ve bilim adamları, hoşgörü için birleşti

Bulgaristan'da Dini Cemaatler Ulusal Konseyi temsilcileri, Bulgar Bilimler Akademisi (BAN) akademisyenleri ile bir araya geldi.

Bulgaristan'da geleneksel dinlerin temsilcileri ve akademisyenler, 21. yüzyılda Bulgar toplumundaki hoşgörü konusunun, hem genç neslin eğitimi için hem de Bulgar politikacıların dilinde ve çalışmalarında öncelikli olarak yer alması gerektiği konusunda hemfikir oldu.

BAN Başkanı Akad. Stefan Vodenicharov ile Konsey Başkanı Dr. Rupen Krikoryan tarafından imzalanan deklarasyonda, “Bizler, birleşerek, milletlerin ve kurumlar arasın-

Prof. Rupen Krikorian.

"We unite and declare our clear position for tolerance that we accept as a new model of certification of relationships between nations and institutions and their communication. We declare our responsibility in preserving the uniqueness of world civilization, its diversity of lifestyles, cultures, denominations, ethnic and national features," says the Declaration adopted between Bulgarian Academy of Sciences and National Council of Religious Communities in Bulgaria (NCRCB).

"Science and religion are human need, they are two different views on the same thing – man, society, universe and God. Without them we could not exist. They are the oldest and most significant determinants on humanity. We are different but we have a common nature, one creator and common human needs and values," said in his opening remarks Acad. Stefan Vodenicharov. He pointed out that one of the vocations of scientists is to build bridges and lead a dialogue, seek understanding in diversity of opinions, beliefs, views and perspectives.

Grand Mufti's Office was represented by Deputy Grand Mufti Birali Birali and Chief Secretary Ahmed Ahmedov.

The meeting was also attended by His Reverence Bishop Tikhon of Tiveriopol, Chairman of St. Alexander Nevsky Cathedral, His Reverence Archimandrite Abgar Hovagimyan, vicar general of the Armenian Diocese in Bulgaria, Pastor Evgeniy Naydenov, Chairman of the United Evangelical Churches, Bishop Hristo Proykov, Chairman of Catholic Exarchate in Bulgaria, Prof. Heni Lorer, a representative of the Central Israelite Spiritual Council.

daki iletişim ve ilişkilerin yeni bir tasdik modeli olarak algıladığımız hoşgörü hakkındaki pozisyonumuzu açık bir şekilde beyan ediyoruz. Dünya medeniyetinin benzersizliğini, yaşam, kültür, din, etnik ve ulusal özelliklerindeki çeşitliliğin muhafaza edilmesi için sorumluluğumuzu beyan ediyoruz" deniliyor.,

Akademisyen Vodenıçarov, giriş konuşmasında "İnsani ihtiyaç olan bilim ve din, aynı şey hakkında farklı görüştür – insan, toplum, kâinat ve Allah. Bunlarsız var olmamız mümkün değildir. Bunlar, insanlığın en eski ve en önemli belirleyicileridir. Biz farklıyız, ancak orta bir doğamız, tek bir yaratıcımız ve ortak insani ihtiyaçlarımız ve değerlerimiz var" şeklinde konuştu. Vodenıçarov, bilim adamlarının görevlerinden birinin köprü ve diyalog kurmak ve fikir, inanç, görüş ve bakış açılarının çeşitliliği içinde anlayış aramak olduğuna dikkat çekti.

Başmüftülüğü temsilen toplantıya Başmüftü Yardımcısı Birali Birali ve Genel Sekreter Ahmed Ahmedov katıldı.

Toplantıya, Sv. Aleksandır Nevski Katedrali Başkanı Tiveriopol Piskoposu Tihon, Bulgaristan Ermeni Piskoposluğu Üst rahibi Apkar Hovagimyan, Birleşik Evanjelist Kiliseler Başkanı Pastor Evgeniy Naydenov, Bulgaristan Katolik Piskoposluğu Başkanı Piskopos Hristo Proykov ve Merkez Yahudi Şurası temsilcisi Prof. Heni Lorer katıldı.

Да опознаеш другия чрез храма

“Най-добре е да опознаеш другия и другостта чрез храма като се докоснеш до ценностите, които той изповядва”, каза Бирали Бирали, зам.-главен мюфтия на България на откриването на изложбата.

Изложбата е част от “Седмицата на джамиите”, организирана от Главно мюфтийство и районните мюфтийства, и се реализира с любезното съдействие на Министерството на културата.

Това е една възможност за онази част от обществото, която по едни или други причини се опасява от това да опознае мюсюлманския храм, да го направи без да изпитва притеснение. „Една подадена ръка за запознанство”, допълва духовникът.

Авторът на изложбата е известния фотограф Антони Георгиев. Той е човек, който не познава мюсюлманската религия и в този смисъл е интересна с това, че представя гледната точка на другия за мюсюлманския храм.

Изложбата е наречена “Ключ към сърцето”, защото за мюсюлманина това е един от многото ключове към сърцето, което отвежда до Създателя”, каза още мюфтията.

Целта на тази седмица е да запознае българската общественост с мюсюлманските храмове като позволи на всеки желаещ да опознае битността на храма, неговата функция и място в живота на мюсюлманите.

„Това е една впечатляваща с качеството си изложба на османската архитектура в България. Представените творби показват най-добрите образци от тази епоха. Поместени са предимно образци на култовата архитектура – джамии, но съвсем не изчерпва османското архитектурно наследство у нас”, каза проф. Любомир Миков от Институт за фолклор – БАН на откриването на изложбата.

По думите му в страната ни се намират 750 паметника от османския период, в това число и редица примери за гражданската архитектура, търговски, социални, просветни и образователни институции и съоръжения.

У нас са били запазени, също така и намазгяси – рядък тип открити джамии.

Представените експонати покриват четирите периода на развитие на османската архитектура. Най-добрия от тях е третият период, наричан „Златен век на османската литература и култура“. Представител на този период у нас е софийската джамия „Баня Башъ“, допълни още професорът. Според него симбиозата между стиловете барок и рококо е довела до появата на османски барок и рококо в четвъртия период от развитието на османската култура, наречен „Лале деври“.

Представители от тогава са шуменската джамия „Шериф Халил паша“, по-известна като Томбул джамия, „Куршумлу джамия“ в Силистра и „Ески джамия“ във Враца.

Getting to know the other through the temple

"It is best to know the other and otherness through the temple by touching the values that he professes" said Deputy Grand Mufti of Bulgaria Birali Birali at the opening of the exhibition.

The exhibition was part of the Week of Mosques, organized by Grand Mufti's Office and regional mufti's offices, and was implemented with the cooperation of the Ministry of Culture.

This is an opportunity for that part of society that in some or other reasons fears to get to know the Muslim temple, to make it without experiencing discomfort. "A hand offered for acquaintance" Birali said.

The author of the exhibition is the famous photographer Antoni Georgiev. He doesn't know Islam and in this sense it is interesting with that that it represents the other's view of the Muslim temple.

"The exhibition is called 'Key to heart' because for a Muslim it is one of the many keys to the heart, which leads to the Creator," the deputy grand mufti added.

The purpose of this week is to inform the Bulgarian community about mosques allowing anyone to learn more about the temple, its function and place in the lives of Muslims.

"This is an impressive exhibition of the Ottoman architecture in Bulgaria. The pictures show the best examples of that period. Mainly mosques are featured, but

İbadethaneyle ötekini tanıma

Başmüftü Yardımcısı Birali Birali, serginin açılışında yaptığı konuşmada, "Karşıdaki-ni, onun ibadet ettiği yeri tanıyarak, inandığı değerlere dokunarak en iyi tanıyabil-rirsın" dedi.

Başmüftülük ve bölge müftülükleri tarafından organize edilen Camiler Haftası'nın bir parçası olan sergi, Kültür Bakanlığı'nın desteğiyle gerçekleştirildi. Toplumun, herhangi bir sebeple camiye tanımaktan çekinen bir kesiminin rahatsızlık duymadan bunu yapabilmesi için bir fırsat olan sergiyi Başmüftü Yardımcısı Birali "tanışmak için uzatılan bir el" olarak nitelendirdi.

Serginin müellifi olan ünlü fotoğrafçı Antoni Georgiev'in İslamı tanımaması, cami hakkında ötekinin görüşünü sunması ile sergiyi ilginç hale getiriyor.

Birali, "Sergiye 'Kalbin Anahtarı' adı verilmiştir, çünkü bir Müslüman için cami, Yaratan'a kavuşturulan kalbi açan anahtar-lardan bir tanesidir" şeklinde konuştu.

Camiler Haftası'nın amacı, Bulgar toplumu-nu Müslümanların ibadethaneleriyle tanış-tırıp, ilgilenenlere camilerin yapısı, işlevi ve Müslümanların hayatındaki yerini tanıması için imkân sunulmasıdır.

Serginin açılışında konuşan Bulgar Bilimler Akademisi (BAN) Folklor Enstitüsü'nden Prof. Lyubomir Mikov, "Bu, Bulgaristan'daki Osmanlı mimari yapıtlarını tanıtan çok ka-liteli bir sergi. Gösterilen eserler bu dönemin en iyi örnekleridir. Başlıca dini mimari örneklere, yani camilere yer verilmiştir,

this does not cover the entire Ottoman architectural heritage in our country," said Lyubomir Mikov of the Institute of Folklore at Bulgarian Academy of Sciences at the opening of the exhibition.

In his words, Bulgaria has a total of 750 monuments of the Ottoman period, including a number of examples of civic architecture, commercial, social, educational and training institutions and facilities.

Open-air praying areas, so-called "namazgah", were also preserved in Bulgaria.

Displayed exhibits cover four periods of development of the Ottoman architecture. The best of them is the third period known as "the golden age of the Ottoman literature and culture." Representative of this period in Bulgaria is Sofia's Banya Bashi Mosque, the professor added.

According to him, the symbiosis between the Baroque and Rococo styles has led to the emergence of the Ottoman Baroque and Rococo styles in the fourth period of the development of Ottoman culture called "Lale devri" (Tulip period).

Representatives from that period are Sherif Halil Pasha Mosque, a.k.a. Tombul Mosque, in Shumen, Kurshumlu Mosque in Silistra and Eski Mosque in Vratsa.

ancak ülkemizdeki Osmanlı mimari eserleri sadece bunları kapsamıyor" dedi.

Prof. Mikov, Bulgaristan'da Osmanlı döneminden kalma sivil mimarlık, ticari, sosyal, eğitim ve öğretim kurumları ve tesisleri dahil 750 anıt bulunduğunu kaydetti.

Bulgaristan'da bazı namazgahların da korunmuş olduğunu belirten profesör, gösterilen örneklerin, Osmanlı mimarisinin geliştiği dört dönemi temsil ettiğini ve bunlardan en iyisi olan üçüncü dönemin Osmanlı edebiyatı ve kültürünün altın çağı olarak nitelendirildiğini belirtti. Başkent Sofya'daki Banya Başı Camii'nin o dönemden kaldığını ifade eden Prof. Mikov, Barok ve Rokoko stilleri arasındaki ortak yaşamın, Osmanlı kültürünün gelişmesinin dördüncü dönemi olan Lale Devri'nde Osmanlı Barok ve Rokoko tarzlarının ortaya çıkmasına yol açtığını belirtti.

Bulgaristan'da Lale Devri dönemini Şumen'de Tombul Camii olarak meşhur Şerif Halil Paşa Camii, Silistra'daki Kurşunlu Camii ve Vidin'deki Eski Camii temsil etmektedir.

Образование

Education ● Eđitim

Образованието и в частност религиозното обучение е един от основните приоритети в дейността на Главно мюфтийство. През изминалата 2013 г. са реализирани редица дейности в тази насока. По-важните инициативи са насочени към средните общообразователни духовни училища, изучаването на предмета „Религия-ислям“ в държавните и общински училища и Коран курсовете, запознаващи най-малките с постулатите на религията им и свещения Коран. Коран курсовете са основополагащата връзка в запознаването на подрастващото поколение с основните религиозни познания за ислямската религия. Те са доброволни и се провеждат в храмовете. В страната действат целогодишни и краткосрочни курсове, като интензитетът им се увеличава по време на лятната ваканция на учениците.

Education

Education and religious education in particular is one of the main priorities of the Grand Mufti's Office. A number of activities in this direction were carried out in 2013. The important initiatives are aimed at the Islamic high schools, teaching the subject of 'Islam' in the state and municipal schools and Qur'an courses where the children learn postulates of their religion and the holy Qur'an. Qur'an courses are fundamental link in familiarizing the young generation with the basic religious knowledge of Islam. They are voluntary and are held in mosques. In Bulgaria there are year-round and short-term Qur'an courses, as their intensity increases during the students' summer vacation.

Eğitim

Eğitim ve özellikle dini eğitim, Başmüftülüğün temel önceliklerinden biridir. 2013 yılında bu yönde birçok faaliyet gerçekleştirildi. İlahiyat liseleri, devlet ve belediye okullarında 'İslam' dersi okutulması ve Kur'an kurslarına yönelik önemli girişimlerde bulunuldu. Genç neslin İslami bilgilerle tanışmasının temelinde yer alan Kur'an kursları, camilerde yapılmakta, katılım ise gönüllüdür. Ülke genelinde yıl boyunca ve kısa süreli Kur'an kursları yapılmakta, öğrencilerin yaz tatilinde ise kurslara ilgi artmaktadır.

Над 8000 курсисти се обучаваха в 654 Коран курса през 2013 г.

През 2013 г. Главно мюфтийство организира 654 летни курсове за изучаване на Корана в цялата страна, в които участваха над 8000 курсисти. Завършилите участваха в Регионалните състезания по основни познания за Исляма, които се организират от районните мюфтийства. А тези, които се представиха най-добре, премериха сили на Националното състезание по основни познания за исляма, провеждащо се ежегодно, като естествен завършек на Коран курсовете.

Over 8,000 students take part in 654 Qur'an courses in 2013

In 2013, Grand Mufti's Office organized 654 summer Qur'an courses for more than 8000 students. The participants who completed the courses took part in the regional basic Islamic knowledge competitions, organized by the regional mufti's offices. The winners of the regional competitions competed at the National Basic Islamic Knowledge Competition which is held annually at the end of the Qur'an courses.

2013'te 654 Kur'an kursuna 8 binden fazla öğrenci katıldı

Başmüftülüğün 2013 yılında düzenlediği 654 yaz Kur'an kursunda 8 binden öğrenci eğitim gördü. Kursu bitiren öğrenciler, bölge müftülüklerince organize edilen bölgesel temel İslâmî bilgi yarışmalarına katıldı. Bölge yarışmalarını kazananlar ise, her yıl Kur'an kurslarının bitiminde düzenlenen Ulusal Temel İslami Bilgi Yarışması'nda yarıştı.

Главно мюфтийство издаде учебно помагало за Коран курсовете

Отдел „Образование“ на Главно мюфтийство изготви учебно помагало за по-пълноценното протичане на обучението в летните курсове по Коран. През 2013 г. такива се проведоха и извън страната. Като едномесечния курс в „Чамлъджа“ – Истанбул, където се включиха 16 ученици от България. През месец август в град Бурса се проведе лятно училище, съвместно с „Бирлик Вакфъ“, където участие взеха 92 деца от цялата страна. Също така курсовете в град Инегьол през октомври и ноември за възрастни обогатиха знанията на участниците. Летните училища включваха различни забавления и посещения на исторически и обекти и други културни забележителности.

Grand Mufti's Office issues textbook for Quran courses

Education Department at Grand Mufti's Office prepared a textbook for the students in the summer Qur'an courses.

In 2013 students from Bulgaria also attended such courses outside the country. One of them was the one-month course in Istanbul's Camlica quarter which was attended by 16 children from Bulgaria. In August 2013 in the city of Bursa a summer school was held in conjunction with "Birlik Vakfı" which was attended by 92 children from across the country.

The courses in town of Inegöl in October and November for adults also enriched the knowledge of the participants. Summer schools included various entertainment activities and visits to historical sites and other cultural attractions.

Başmüftülükten Kuran kursları için ders kitabı

Başmüftülük Eğitim Dairesi, yaz döneminde düzenlenen Kur'an kursları için ders kitabı hazırladı.

2013 yılında Bulgaristanlı bazı öğrenciler yurtdışındaki Kur'an kurslarına da katıldı. İstanbul'un Çamlıca semtinde düzenlenen bir aylık kursta Bulgaristan'dan 16 çocuk eğitim gördü. Ağustos ayında Bursa kentinde "Birlik Vakfı" ile birlikte gerçekleştirilen yaz okuluna da ülke genelinden 92 çocuk katıldı.

Ekim ve kasım aylarında İnegöl'de yetişkinler için düzenlenen kurslarda da katılımcılar bilgilerini zenginleştirme imkânı elde etti. Yaz okullarında, çeşitli eğlence aktiviteleri ve tarihi ve kültürel mekânları ziyaretler düzenlendi.

Летни екскурзии

Редом с летните училища отдел „Образование“ на Главно мюфтийство за трета поредна година организира екскурзия-семинар за учениците от средните общообразователни духовни училища през пролетната ваканция с цел обогатяване знанията на учениците. А за учителите от средните духовни училища беше организирана четиридневна екскурзия в Истанбул.

Summer trips

Along with summer schools the Education Department at Grand Mufti's Office for the third consecutive year organized a trip and workshop for students of Islamic high schools during the spring break aimed to enrich their knowledge. A four-day trip to Istanbul was organized for the teachers at these high schools.

Yaz gezileri

Başmüftülük Eğitim Dairesi, yaz okulları ile birlikte üst üste üçüncü yıl ilahiyat lisesi öğrencilerine gezi ve seminer düzenledi. Öğrencilerin bilgilerini zenginleştirme amacıyla gerçekleştirilen etkinlik, bahar tatilinde yapıldı. Ayrıca, ilahiyat liselerindeki öğretmenlere de İstanbul'a dört günlük bir gezi organize edildi.

Перспектива за бъдещето

На 8 юни 2013 г. се проведе среща в „Центъра за ислямски изследвания“ (ИСАМ) – Истанбул между студенти следващи „Ислямска теология“, главния мюфтия на България д-р Мустафа Хаджи, зам.-главния мюфтия Ведат Ахмет, зам.-ректора на Висшия ислямски институт – София доц. Дурсун Али Тюркмен и началника на отдел „Образование“ на Главно мюфтийство Хюсеин Карамолла. Студентите бяха запознати с параметрите на дейността на Изповеданието с оглед една от възможните перспективи за своята бъдеща кариера.

Future prospect

Meeting between students from Bulgaria studying Islamic theology in various Turkish universities, Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji, Deputy Grand Mufti Vedat Ahmet, Vice Rector of the High Islamic Institute Assoc. Prof. Dr. Dursun Ali Turkmen and the head of the "Education" department at the Grand Mufti's Office Hyusein Karamolla took place on June 8, 2013 at Istanbul's Centre for Islamic Studies (ISAM). The students were acquainted with the parameters of the Muslim Denomination with a view to one of the possible future career prospects.

Gelecek perspektifi

Türkiye'de çeşitli üniversitelerde ilahiyat alanında eğitim gören Bulgaristanlı öğrencilerle Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Başmüftü Yardımcısı Vedat Ahmet, Yüksek İslam Enstitüsü Rektör Yardımcısı Doç. Dr. Dursun Ali Türkmen ve Başmüftülük Eğitim Dairesi Müdürü Hüseyin Karamolla arasında 8 Haziran 2013 tarihinde İstanbul'da İslam Araştırmaları Merkezi'nde (İSAM) bir toplantı yapıldı. Öğrenciler, gelecekteki olası kariyer imkânları açısından Müslümanlar Diyaneti'nin parametreleri hakkında bilgi edindi.

Благотворителна кампания за набиране на средства във фонд "Ислямско образование"

Един от фундаменталните приоритети на Главно мюфтийство е подпомагането на ислямското образование. С тази цел е разкрит специален дарителски фонд "Ислямско образование", който ежегодно се подкрепя от дарители с цел осигуряване на адекватни образователни възможности за тази част от обществото, което не разполага с такива.

Всяка година по време на свещения месец Рамазан се провежда кампания за набиране на средства за подпомагане на предмета „религия-ислям“ в училищата и образователната дейност в средните духовни училища на Изповеданието. През 2013 година общата сума, която се събра е 87 953,19 лева.

С част от средствата Главно мюфтийство преиздаде учебните материали по „религия-ислям“, които не достигаха. Също така бяха осигурени стипендии за учениците от средните духовни училища и студенти от Висшия ислямски институт, които имат успех повече от добър и са от социално слаби семейства.

Fundraising campaign for Islamic Education Fund

One of the fundamental priorities of the Grand Mufti's Office is the support of Islamic education. A special endowment fund, called "Islamic education", is annually supported by donors aimed to provide adequate educational opportunities for this part of society that can not afford it.

Every year during the holy month of Ramadan a fundraising campaign is held to support the teaching of "Religion – Islam" subject in schools and educational activities in Islamic high schools of the Muslim denomination. In 2013, a total of 87 953.19 levs were collected.

With some of the funds the Grand Mufti's Office reissued teaching materials for "Religion – Islam" subject. Scholarships were provided for the successful students, from needy families, who study at the Islamic high schools and the Higher Islamic Institute in Sofia.

İslami Eğitim Fonu için bağış kampanyası

İslami eğitime destek, Başmüftülüğün temel önceliklerinden biridir. Bu amaçla kurulan "İslami eğitim" adlı özel bir bağış fonu, her yıl bağışlar toplayarak toplumun, eğitim görme imkânları kısıtlı olan bir bölümüne yeterli eğitim imkânları sağlamayı amaçlamaktadır.

Okullarda "İslam dini" dersinin okutulması ve ilahiyat liselerinin eğitim faaliyetlerini destekleme amacıyla her yıl Ramazan ayı boyunca bağış kampanyası yürütülüyor. 2013 yılında toplam 87 953,19 leva toplandı.

Başmüftülük, elde edilen paranın bir kısmıyla "İslam dini" dersi için eğitim gereçlerini yeniden bastı. Muhtaç ailelerden olup ilahiyat liselerinde ve Sofya Yüksek İslam Enstitüsünde öğrenim gören başarılı öğrencilere burslar da sağlandı.

Обмяна на опит с преподавателите по „Религия-ислям“

На 23 юли 2013 г. началникът на отдел „Образование“ на Главно муфтийство г-н Хюсеин Карамолла бе домакин на вечеря-ифтар в гр. Доспат, където бяха поканени учителите по „религия-ислям“. Почетни гости на вечерята бяха зам.-главният муфтия Ведат Ахмет, районните муфтии на Смолян, Благоевград и Пазарджик. На срещата се обсъдиха проблемите в тази насока и предложенията за популяризирането на предмета "Религия-ислям" и в останалите общински училища.

Exchange of experience with teachers of Religion-Islam

On 23 July 23 2013 the head of the "Education" department at the Grand Mufti's Office Hyusein Karamolla hosted a fast-breaking iftar dinner in Dospat attended by teachers of "Religion-Islam" subject. The honoured guests at the dinner were Deputy Grand Mufti Vedat Ahmet, regional muftis of Smolyan, Blagoevgrad and Pazardzhik. Among the topics discussed at the meeting were problems in this field and proposals for the promotion of the "Religion-Islam" subject in other public schools.

"İslam Dini" öğretmenleri ile deneyim alışverişi

Başmüftülük Eğitim Dairesi Müdürü Hüseyin Karamolla, 23 Temmuz 2013 tarihinde Dospat kentinde "İslam Dini" dersi öğretmenlerine iftar yemeği verdi. İftara onur konuğu olarak Başmüftü Yardımcısı Vedat Ahmet, Smolyan, Blagoevgrad ve Pazardzhik bölge müftüleri de katıldı. Toplantıda, eğitim alanındaki sorunlar ve diğer devlet okullarında "İslam Dini" dersinin tanıtımı için öneriler müzakere edildi.

Поклонението хадж

Hajj pilgrimage ● Hac ibadeti

Поклонението “хадж” е едно от най-съкровениите и величествени богослужения в живота на всеки мюсюлманин. Посещението на свещените земи Мека и Медина за голяма част от вярващите е бленувана мечта, към която те се стремят, поддържайки висока духовна кондиция през годините. То е своеобразна еманация на символите на Всевишния Аллах и вярата в Него. В съвременната ни битност почти всичко се измерва с неговата материална стойност, но все по-висока популярност добива човешкият живот, фокусиран се над вярата във Всевишния, привилегия, с която ни дарява самия Той. Главно мюфтийство ежегодно полага усилия, за да може да организира едно достойно посещение на свещените земи и да направи съпричастни българските мюсюлмани на божествената атмосфера по време на поклонението “хадж”.

Hajj pilgrimage

Hajj pilgrimage is considered a must in the life of every Muslim. The visit of the holy land, Mecca and Medina, for the majority of believers is a dream which they strive for, maintaining a high spiritual condition over the years. It is a kind of emanation of the symbols of Allah Almighty and faith in Him. In our modern lifestyle everything is measured by its material value, but the popularity of a human life focused on the faith in the Almighty, a privilege given us by Him, is constantly increasing. Every year Grand Mufti's Office makes efforts to be able to organize a worthy visit to the holy lands and let the Muslims from Bulgaria experience the divine atmosphere during hajj pilgrimage.

Hac ibadeti

Hac, her Müslümanın hayatında en faziletli ve önemli ibadetlerden biridir. İnananların büyük bir kısmı manevi bir hava içinde yıllardır bu kutsal toprakları, Mekke ve Medine'yi ziyaret etmenin hayalini kurmaktadır. Bu, Allahu Teâlâ'nın koyduğu işaretlerin ve O'na imanın bir tecellisidir. Modern yaşam tarzımızda her şey, maddi değeri ile ölçülür, ancak, Allahu Teâlâ'nın verdiği bir nimet olarak Allah'a imana odaklı bir hayatın popülerlik gittikçe artıyor. Başmüftülük, her yıl kutsal topraklara ziyaret düzenlemek ve Bulgaristanlı Müslümanlara da hac döneminde oradaki ilahi atmosferi yaşatmak için gayret göstermektedir.

200 мюсюлмани станаха хаджии през 2013

200 български граждани, изповядващи ислямската религия, станаха хаджии през 2013 г. Поклонението традиционно бе организирано от Главно мюфтийство и продължи около месец. Съгражданите ни честваха и големия мюсюлмански празник Курбан Байрам в свещените земи. За тях организаторите бяха подготвили богата програма, фокусирана както към правилното изпълнение на поклонението, така и към повишаване на религиозните познания на поклонниците.

За тези, които не могат да четат Свещения Коран в оригинал се проведе специализиран курс. Поклонниците имаха възможност да се включат в редица беседи, разясняващи същността и смисъла на поклонението "хадж", ислямската религия и нейните непознати страни. Освен Мека хаджиите посетиха "Месджид-и Небеви" в Медина, озарения гроб на Мухаммед (с.а.с.), т.нар. райската градина и гробището "Баки". С надежда за застъпничество в Съдния ден поклонниците поздравиха пратеника на Аллах, както и неговите най-близки съратници Ебу Бекир и Омер, Аллах да е доволен от тях.

Поклонниците уважи и главния мюфтия на Републиката д-р Мустафа Хаджи, който поради натоварената си програма не бе с тях през целия поклоннически период. Българската група бе водена лично от заместник-главния мюфтия Ведат С. Ахмед.

Според официалната статистика на Министерството на хаджа през 2013 г. общият брой на хаджиите е намалял с 37,4 % в сравнение с миналата година. Тази година броят на поклонниците е бил 1 980 249, от които 1 379 531 чужденци, а останалите – местни саудитци.

200 Muslims from Bulgaria become hajjis in 2013

200 Muslims from Bulgaria became hajjis in 2013. The hajj pilgrimage was traditionally organized by the Grand Mufti's Office and it last about a month. The pilgrims celebrated the big Muslim holiday Kurban Bayram (Eid al-Adha) in the holy land. The organizers had prepared a rich program, focused on the proper performance of the pilgrimage and increasing the knowledge of pilgrims. A special course was held for those who can not read the Holy Qur'an in Arabic. The pilgrims had the opportunity to participate in a number of lectures explaining the nature and meaning of hajj pilgrimage, Islamic religion and its unknown sides. Along with Mecca the pilgrims also visited the Al-Masjid al-Nabawi, or the Prophet's Mosque, in Medina, the grave of the Prophet Muhammed (pbuh) and the Baqi cemetery, also known as Jannatul Baqi ("The Garden of Baqi"). Hoping for his intercession on the Day of Judgment the pilgrims greeted the Messenger of Allah (pbuh) and his closest companions Abu Bakr and Omar, may Allah be pleased with them.

2013'te Bulgaristan'dan 200 Müslüman, hacı oldu

2013 yılında Bulgaristan'dan 200 Müslüman hacı oldu. Geleneksel olarak Başmüftülük tarafından düzenlenen hac, yaklaşık bir ay sürdü. Hacılar Kurban Bayramını kutsal topraklarda kutladı. Organizatörler, hac ibadetinin gereklerini hatırlatma ve hacıların dini bilgilerini artırma amacıyla hacılar için zengin bir program hazırladı. Kur'an-ı Kerimi Arapça okuyamayanlar için ise özel ders düzenlendi. Hacılara ayrıca haccın önemi ve anlamı ve İslam dininin bilinmeyen yanlarını açıklayan sohbetlere de katılma imkânı sağlandı.

Mekke ile birlikte hacılar ayrıca Medine'deki Mescid-i Nebevi, Hz. Muhammed (s.v.a.)'in kabrini ve Cennet-ül Baki Mezarlığı'nı ziyaret etti. Kıyamet gününde Allah Resulü'nün (s.a.v.) şefaatine nail olmayı ümit eden hacılar, burada Peygamber Efendimize ve onun en yakın arkadaşları Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer'e selam verdi.

Başmüftü Dr. Mustafa Hacı hacılarıyla bir araya geldi, ancak yoğun programı nedeniyle hac dönemi boyunca onlarla birlikte olama-

Grand Mufti of Bulgaria Dr. Mustafa Hadji met with the pilgrims but due to his busy schedule he was not able to be with them throughout the pilgrimage period. The Bulgarian group was led personally by his deputy Vedat Ahmed.

According to official statistics of the Ministry of Hajj in 2013 the total number of pilgrims decreased by 37.4% on an annual basis. In 2013, a total of 1,980,249 pilgrims performed Hajj of which 1,379,531 were foreigners and the rest were local Saudis.

di. Bulgaristanlı gruba bizzat Başmüftü Yardımcısı Vedat Ahmed rehberlik etti.

Suudi Arabistan Hac Bakanlığı'nın resmi istatistiklerine göre, 2013 yılında hacı sayısı bir önceki yıla göre %37,4 oranında düşüşle toplam 1 980 249 oldu. Yaklaşık 1,4 milyonu yabancılar, geri kalanı ise yerlilerden oluştu.

Иршад – просвещение

Irshad ● İrşad

„И нека сред вас има общност, която зове към благото и повелява одобряването и възбранява порицаването! Тези са сполучилите“, повелява Всевишният Аллах в Корана, сура „Ал Имран“, 104.

Именно по този начин Всевишният натоварва вярващите с тази отговорност. А тя се обобщава в думата с арабски произход – Иршад означаваща просвещение. Тя е специфична дейност, свързана с просвещението на мюсюлманската общност.

Ислямската религия отделя специално място на иршада, като го окачествява като едно от най-достойните отговорности на света. От отношението на раба към това деяние зависи неговата духовна извисеност при Аллах.

Отдел “Иршад” в Главно мюфтийство организира тази дейност, като в нея са включени всички имами-свещенослужители, ваизи-проповедници и ваизета-проповеднички. Използвайки съвременен методологичен подход се цели да бъдат запазени и популяризирани високите ценности на Исляма сред вярващите.

Irshad (Religious activities)

“Let there arise out of you a band of people inviting to all that is good, enjoining what is right, and forbidding what is wrong: They are the ones to attain felicity,” says Allah the Almighty in the Holy Qur’an, Surah Al Imran, 104.

This is how the Almighty entrusts the believers with this responsibility. It is summarized in the Arabic word “irshad” which means guidance. It is a specific activity associated with enlightening the Muslim community.

Islam gives special place for Irshad, qualifying it as one of the most respected and dignified responsibilities in the world. The spiritual elevation of the servant in the eyes of Allah depends on his attitude to this deed.

This activity, organized by Irshad Department at the Grand Mufti's Office, includes all imams, clerics and male and female preachers (vaiz). Using modern methodological approach the institution aims to preserve and promote high values of Islam among the believers.

İrşad

Allahu Teâlâ, Al-i İmran Suresi'nin 104. ayetinde şöyle buyurmaktadır: “Sizden, hayra çağırın, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun. İşte kurtuluşa erenler onlardır.”

Allahu Teâlâ'nın müminlere bu şekilde yüklediği bu sorumluluk, Arapçada “doğru yolu göstermek, manen aydınlatmak, gafletten uyandırmak” anlamlarına gelen “irşad” kelimesiyle özetlenen ve Müslüman toplumu aydınlatmakla ilişkili özel bir faaliyettir.

İslam, irşada özel bir yer ayırmakta ve dünyanın en saygın ve onurlu sorumluluklarından biri olarak nitelemektedir. Kulun Allah katındaki manevi yükselişi, bu sorumluluğa karşı gösterdiği tavrına bağlıdır.

Başmüftülük İrşat Dairesi'nin organize ettiği bu faaliyete tüm imamlar, vaizler ve vaizeler dahil edilmektedir. Modern metodolojik yaklaşım kullanarak müminlerde İslam'ın yüksek değerlerinin muhafaza edilmesi ve yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

Среща на завършилите средни и висши ислямски училища в страната и чужбина

Среща на завършилите средни и висши ислямски училища в страната и чужбина от област Благоевград се проведе на 17.03.2013 г. в джамията на с. Брезница по инициатива на районния мюфтия на района Айдън Мохамед. Срещата е първа по рода си и бе посрещната с изключителен интерес от общността.

Част от темите, които бяха обсъдени са: Ролята на завършилите ислямски училища в социалния обществен живот, семейният пример и модел на хората с ислямско образование, възпитанието на подрастващото поколение и др.

Сред участниците бяха и районните мюфтии Айдън Мохамед (Гоце Делчев), Неджми Дъбов (Смолян) и ваизът на мюфтийството Али Ходжа. Сред гостите на събитието бяха и заместник-главният мюфтия Мурат Пингов и районният мюфтия на Пазарджик Абдула Салих.

Участниците в срещата се обединиха около идеята да се съберат по няколко пъти в годината, за да допринесат със своите познания и опит в решаването на обществени проблеми от различно естество. Всички подкрепиха идеята да не се допуска напрежение между представителите на различните изповедания и да има разбирателство и хармония между тях. Те декларираха, че ще бъдат гарант за развитието и просперитета на наследения от тях мулти-религиозен регион и че ще предадат тази традиция и на идните поколения.

Meeting of Islamic school graduates meet in Breznitsa

Graduates from Islamic high schools and universities in the country and abroad met in the village of Breznitsa on 17 March 2013. The meeting was held in the mosque of the village on the initiative of the Regional Mufti of Blagoevgrad Aydin Mohamed.

Yurtiçinde ve yurtdışında okuyan ilahiyat mezunları buluşması

Yurtiçinde ve yurtdışında İslam eğitimi veren okullardan mezun olanlar, 17 Mart 2013 tarihinde Breznitsa köyünde bir araya geldi. Blagoevgrad İl Müftüsü Aydın Mohamed'in girişimiyle köy camisinde düzenlenen buluşmaya, Blagoevgrad ilinde

The meeting was the first of its kind and was received with extreme satisfaction by the participants. Among the topics discussed were the role of Islamic school graduates in the social life, family example and model of the people with Islamic education, upbringing of the young generation etc.

Among the participants were the regional muftis Aydın Mohamed (Gotse Delchev), Nedzhmi Dabov (Smolyan) and the preacher at the mufti's office, Ali Hodja, as well as Deputy Grand Mufti Murat Pingov and the Regional Mufti of Pazardzhik Abdula Salih.

The participants agreed with the idea to meet a few times a year to contribute to solving regional problems of a different nature using their knowledge and experience. All the participants supported the idea to prevent tension between members of different faiths.

They declared they would be a guarantee for the development and prosperity of their inherited multi-religious region and will do their best for the generations to come.

yaşayan ilahiyat mezunları katıldı.

İlk defa gerçekleştirilen böyle bir buluşma memnuniyetle karşılandı. Toplantıda, ilahiyat mezunlarının toplumsal hayattaki rolü, İslami eğitim alanların, ailelere ve insanlara örnek ve model olması, genç neslin eğitimi gibi konular ele alındı.

Bölge müftüleri Aydın Mohamed (Gotse Delchev), Necmi Dıbov (Smolyan) ve müftülükte görevli vaiz Ali Hoca, ayrıca Başmüftü Yardımcısı Murat Pingov ve Pazarcık İl Müftüsü Abdullah Salih da konuk oldu.

Buluşmanın sonunda katılımcılar, bilgi ve deneyimleriyle bölgesel sorunların çözümüne katkıda bulunmak için yılda birkaç kez bir araya gelme kararı aldı. Katılımcılar, farklı din mensupları arasında gerginliğe izin vermeme fikrini destekledi.

İlahiyat mezunları, kendilerine miras olarak kalan çok dinli bölgenin kalkınması ve refahı için garanti olacaklarını ve gelecek nesiller için mümkün olan her şeyi yapacaklarını belirtti.

Девета среща на ислямските теолози

От 31 август до 1 септември 2013 г. в Момчилград се проведе Деветата среща на завършилите висше ислямско образование в страната и чужбина. Срещата се организира със съдействието на Главно мюфтийство и се провежда всяка година.

По време на срещата бяха дискутирани различни теми, свързани с актуални обществени въпроси, проблемите на мюсюлманите и като цяло и предизвикателствата пред ислямските теолози и специалисти.

Гост-лектори на срещата бяха проф. д-р Гюлфеттин Челик, заместник-ректор на университета „Меденийет“ в Истанбул, който изнесе лекция на тема: „Мястото на гражданското общество в съвременния свят“ и д-р Димитър Бечев, директор на софийския клон на Центъра за европейска външна политика и лектор в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, който говори на тема „Европа и ислямът“.

Срещата завърши с учредяването на „Българска асоциация на завършилите висше ислямско образование“. Беше гласуван устав и избран управителен съвет.

Ninth meeting of Islamic theologians

Ninth meeting of graduates with higher Islamic education in the country and abroad was held between 31 August and 1 September 2013 in Momchilgrad. It was organized by the Grand Mufti's Office and is held every year.

During the meeting the participants discussed various topics relating to current public issues, the problems of Muslims and the challenges faced by the Islamic theologians and specialists.

Guest speakers at the meeting were Prof. Dr. Gulfettin Celik, vice-rector of Istanbul's Medeniyet University, who delivered a lecture entitled, "The place of civil society in the modern world" and Dr. Dimitar Bechev, head of the Sofia Office of the European Council on Foreign Relations and lecturer at Sofia University "St. Kliment Ohridski", who spoke on "Europe and Islam."

The meeting ended with the establishment of "Bulgarian association of graduates of higher Islamic education." They voted statutes of the association and elected management board.

İlahiyat mezunlarının 9. toplantısı

Yurtiçinde ve yurtdışında yüksek İslam eğitimi veren okullardan mezun olanların dokuzuncu toplantısı 31 Ağustos – 1 Eylül 2013 tarihleri arasında Momçilgrad kentinde gerçekleştirildi. Toplantı, geleneksel olarak Başmüftülük tarafından düzenlenmekte ve her yıl yapılmaktadır.

Toplantıda, güncel kamu meseleleri, Müslümanların sorunları ve genel olarak İslam ilahiyatçıları ve uzmanlarının karşılaştığı zorluklar gibi çeşitli konular müzakere edildi.

Toplantıya konuk konuşmacı olarak katılan İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Gülfettin Çelik, "Modern dünyada sivil toplumun yeri" konulu bir konuşma yaptı. Avrupa Dış İlişkiler Konseyi'nin Sofya Ofisi Müdürü ve Sofya Üniversitesi "Sv. Kliment Ohridski" lektörü Dr. Dimitar Beçev ise arasında Sofya Ofisi başını teslim "Avrupa ve İslam" konulu konuşma yaptı.

Toplantının sonunda "Bulgaristan İslam ilahiyatı mezunları birliği" kuruldu ve birliğin tüzüğü ve yönetim kurulu seçildi.

Седмо национално състезание по основни познания за исляма

Националното състезание по основни познания за исляма се проведе на 07-08 септември 2013 г. в Националния дворец на културата в столицата. Участниците бяха групи от курсовете за изучаване на Корана, които са получили най-добри резултати от предварителните регионални състезания, проведени от районните мюфтийства.

Състезанието в София беше разделено на две части. Първата част бе предварителен кръг, на който се явиха представители на всички районни мюфтийства от цялата страна. За заключителната част бяха номинирани групите от районните мюфтийства на Разград, Сливен, Шумен, Айтос и Благоевград.

Състезанието протече в пет кръга, в които състезателите представиха своите умения за прецизност, остроумие, практически умения, бързина и памет. Първото място спечелиха състезателите от Районно мюфтийство – Сливен.

На второ място се класира отборът на Районно мюфтийство – Айтос, а на трето – Благоевград. Почетните четвърто и пето място бяха взети от Шумен и Разград. Сред присъстващите бяха посланиците на мюсюлманските страни у нас.

Seventh National Islamic Knowledge Competition

The National competition in basic knowledge of Islam was held on 7-8 September 2013 at the National Palace of Culture in Sofia. The participants were the student groups of Qur'an courses who received best results from the preliminary regional competitions held by the regional mufti's offices.

The competition in Sofia was divided into two parts. The first part was a preliminary round in which the representatives of all regional mufti's offices took part. Groups of regional mufti's offices of Razgrad, Sliven, Shumen, Aytos and Blagoevgrad were nominated for the final part.

The competition passed in five rounds in which the competitors presented their skills, precision, ingenuity, practical skills, speed and memory. The competitors of the Regional Mufti's Office of Sliven ranked first, while the second place went to team of the Regional Mufti's of Aytos. The team of the Regional Mufti's of Blagoevgrad ranked third.

Honorary fourth and fifth place went to the groups from Shumen and Razgrad.

Ambassadors of Muslim countries were among the guests of the competition.

Yedinci Ulusal İslami Bilgi Yarışması

7-8 Eylül 2013 tarihinde Sofya'da Ulusal Kültür Sarayı'nda 7. Temel İslami Bilgi Yarışması düzenlendi. Yarışmaya, bölge müftülükleri tarafından organize edilen bölge yarışmalarını başarıyla geçen Kur'an kursu öğrencileri katıldı.

İki kısımdan oluşan yarışmanın ilk kısmına ülke genelinden tüm bölge müftülerinden temsilcileri katıldı. Final kısımda ise Razgrad, Sliven, Şumen, Aytos ve Blagoevgrad bölge müftülüklerinin grupları yarıştı.

Beş turda yapılan yarışmada ilk sırayı Sliven Bölge Müftülüğü grubu alırken, ikinci ve üçüncü sırayı da Aytos ve Blagoevgrad grupları aldı. Şumen ve Razgrad grupları dördüncü ve beşinci oldu.

Yarışmanın konukları arasında Müslüman ülkelerin büyükelçileri de yer aldı.

Осмото национално състезание за хафъзи и художествено четене на Корана

На 5 и 6 юли 2013 г. Районно мюфтийство – Смолян бе домакин на Осмото национално състезание за хафъзи и художествено четене на Корана, организирано от Главно мюфтийство. Официални гости бяха главният мюфтия на Република България д-р Мустафа Хаджи, председателят на Висшия мюсюлмански съвет Шабанали Ахмед, зам.-главните мюфтии и районните мюфтии от цялата страна, както и кметовете на общините Рудозем и Мадан. Събитието уважиха и представители на дипломатическите мисии на Ирак, Пакистан, Либия и Индонезия, както и мюфтията на Прищина Бахри Сейдиу и гости от страната, и чужбина.

Качествата на младите таланти бяха оценявани от жури с председател Изет Джалев – имам в с. Кочан и членове хафъз Саид Бухдихи – директор на Европейския алианс по наизустяване на Корана със седалище Франция, хафъз Нешат Ташкан от Турция, хафъз Салах Фета от Косово, Селви Караосманов – наместник районен мюфтия в гр. Златоград.

В журито бяха и хафъз Шефкет Хаджи – дректор на курса за хафъзи в гр. Мадан.

В категория по наизустяване на целия Коран за най-добър хафъз беше номиниран Адем Мехмед (13 год.) от гр. Мадан, завършил курса за хафъзи в гр. Мадан.

В категория по наизустяване на половината Коран първенец бе Абдуллах Афузов (10 год.) от гр. Мадан – ученик в курса за хафъзи в гр. Мадан. В категория по наизустяване на 1/6 от Корана на първо място се класира Ехлиман Демирев (10 год.) от гр. Варна – ученик в курса за хафъзи в гр. Мадан. Първенец в категория по наизустяване на последната 30 част от Корана стана Шекир Ахмедчиков (26 год.) – имам в гр. Разград и студент във Висш ислямски институт – София. И в категорията „Художествено четене на Корана“ първото място спечели Ариф Арифов (30 год.) – имам в гр. Омуртаг.

Eighth National Qur'an Recitation and Memorization Competition

The Regional Mufti's Office of Smolyan hosted the Eighth National Qur'an Recitation and Memorization Competition which was organized by the Grand Mufti's Office of the Muslims in Bulgaria on 5-6 July 2013 in Rudozem.

Among the official guests were the Grand Mufti of the Muslims in Bulgaria Dr. Mustafa Hadji, the Chairman of the Supreme Muslim Council, Mr. Shabanali Ahmed, deputy grand muftis and regional muftis from around the country, as well as the mayors of Rudozem and Madan.

The event was also attended by representatives of diplomatic missions of Iraq, Pakistan, Libya and Indonesia, as well as the mufti of Pristina Bahri Sejdiu and other guests from Bulgaria and abroad.

The selection committee was chaired by the imam of the village of Kochan, İzzet Dzha-

8. Ulusal Kur'an-ı Kerim Okuma ve Hafızlık Yarışması

Smolyan Bölge Müftülüğü, 5-6 Temmuz 2013 tarihlerinde Bulgaristan Müslümanları Başmüftüğü tarafından Rudozem kentinde organize edilen Sekizinci Ulusal Kur'an-ı Kerim Okuma ve Hafızlık Yarışması'na ev sahipliği yaptı.

Resmi konuklar arasında Başmüftü Mustafa Hacı, Yüksek İslam Şura Başkanı Şabanali Ahmed, başmüftü yardımcılar ve ülke genelinden bölge müftüleri, Rudozem ve Madan belediye başkanları yer aldı.

Etkinliğe, Irak, Pakistan, Libya ve Endonezya'nın diplomatik misyon temsilcileri, Pristina Müftüsü Bahri Sejdiu, yurtdışından ve yurtdışından konuklar katıldı.

Koçan köyünün imamı İzzet Calev başkanlığındaki jüri heyetinde, Fransa'dan Hafız Said Buhdihi, Türkiye'den Hafız Neşat Taşkan, Kosovo'dan Hafız Salah Feta, Zlatograd Bölge Müftü Yardımcısı Selvi Karaos-

lev, and its members were Hafız Saeed Buh-dihi from France's European Quran Memorization Alliance, Hafız Nesat Taskan from Turkey, Hafız Salah Feta from Kosovo and the Deputy Regional Mufti in Zlatograd, Selvi Karaosmanov.

The 13-year-old Hafız Adem Mehmed from Madan ranked first in the Qur'an memorization competition, while the first place in Qur'an recitation competition went to Arif Arifov, 30, from Omurtag.

Among the winners in the competition for parts of the Qur'an were 10-year-old Abdullah Afuzov from Madan (half of the Qur'an), 10-year-old Ehliman Demirev from Varna and 26-year-old Shekir Ahmedchikov from Razgrad.

manov yer aldı.

Hafızlık yarışmasında ilk sırayı Madan kentinden 13 yaşındaki Adem Mehmed alırken, Kur'an okuma yarışmasında Omurtag kentinden 30 yaşındaki Arif Arifov birinci oldu.

Kur'an-ı Kerimin yarısını, altıda birini ve son cüzünü ezberleme yarışmalarını da sırasıyla Madan kendinden 10 yaşındaki Abdullah Afuzov, Varna kentinden 10 yaşındaki Ehliman Demirev ve Razgrad kentinden 26 yaşındaki Şekir Ahmedçikov kazandı.

Личността на Мойсей в дискурса на монотеистичните религии

На 29.08.2013 г. в Банско се проведе научна дискусия на тема „Личността на Мойсей в дискурса на монотеистичните религии“. Личността Муса, а.с. (Мойсей) присъства в трите монотеистични религии и е част от убеждението на мюсюлманите в пратениците и тяхната роля.

В дискусията се разгледа образът на пратеника Муса (а.с.) като се акцентира върху общите гледни точки между различните религии, като повод за диалог. В дискусията участваха зам.-главният мюфтия Бирали Мюмюн, пастор Евгений Найденов, отец Петко Вълков, представител на католическата апостолическа екзархия и равин Аарон Зербиб.

Дискусията се организира от еврейската общност в България по повод седмицата „Лимуд“. Това бе част от поредицата междурелигиозни срещи на теолозите от основните религии в страната.

Personality of Moses in discourse of monotheistic religions

A scientific discussion entitled “The personality of Moses in the discourse of the monotheistic religions” was held on 29 August 2013 in Bansko. Personality of Moses (Musa, pbuh) is present in all three monotheistic religions and is part of the belief of the Muslims in the messengers and their role.

The image of the messenger Musa (pbuh) was discussed focusing on common points of view between different religions as an opportunity for dialogue. The discussion was attended by Deputy Grand Mufti Birali Myumyun, Pastor Evgeniy Naydenov, Father Petko Valov, representative of the Catholic Apostolic Exarchate and Rabbi

Monoteist dinlerin söylevlerinde Hz. Musa'nın kişiliği

29 Ağustos 2013 tarihinde Bansko'da “Monoteist (tek tanrılı) dinlerin söylevlerinde Musa'nın kişiliği” konulu bilimsel bir müzakere düzenlendi. Üç monoteist dinde de yer alan Hz. Musa'nın kişiliği Müslümanların peygamberlere inancının bir parçasıdır.

Diyalog için bir fırsat olarak, farklı dinler arasındaki bakış açıları üzerinde durularak Musa Peygamber'in (a.s.) imajı müzakere edildi. Müzakereye Başmüftü Yardımcısı Birali Mümün, Pastör Evgeniy Naydenov, Katolik Kilisesi'nden Peder Petko Vilov ve Haham Aaron Zerbib katıldı.

Müzakere, Bulgaristan'da ana dinlerin ila-

Aaron Zerbib.

The discussion was organized by the Jewish community in Bulgaria on the occasion of Limmud Week. This was part of a series of interfaith meetings of theologians of the main religions in the country.

hiyatçları arasında yapılan dinlerarası toplantılar serisinin bir parçası olarak, Limmud Haftası vesilesiyle Bulgaristan'da Yahudi topluluğu tarafından organize edildi.

Празник в Чепинци събра 6000 души

Над 6000 души от България и Гърция се събраха в родопското село Чепинци на 25 август 2013 г., където деца от курсовете за изучаване на Коран в селото показаха завидни познания за своята религия.

Поводът за този своеобразен празник бе специално организирано тържество „хатим“ (завършване на четенето на Корана от край до край), което децата направиха за първи път в живота си.

Децата, на възраст между 9 и 15 години, разясняваха основните правила на ислямското вероучение, рецитираха айети знамения от Свещения Коран и хадиси на пратеника Мухамед (с.а.с.), припомниха на присъстващите ислямските добродетели и нравствено-етични ценности.

Официални гости на тържеството бяха главният мюфтия на страната д-р Мустафа Хаджи, посланикът на Либия в България Н. Пр. Юсуф Ел-Хади Ез-Зеркани, районният мюфтия на София Мустафа Избищали, районният мюфтия на Смолян Неджми Дъбов, кметът на община Рудозем Румен Пехливанов.

6,000 gather for holiday in Chepintsi

Over 6,000 people from Bulgaria and Greece gathered in the village Chepintsi on 25 August 2013, where children of Qur'an courses in the village demonstrated great knowledge of their religion.

The reason for this kind of holiday was a "hatim" ceremony (completion of the entire reading of the Qur'an) which the children made for the first time in their lives.

Children between the ages of 9 and 15, explained the basic rules of Islamic creed and recited verses from the Holy Qur'an and hadiths of the Messenger Muhammed (pbuh). They also reminded all the present the Islamic virtues and moral and ethical values.

Official guests at the ceremony were the Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji, Libya's Ambassador to Bulgaria His Excellency Yusuf Al-Hadi Az-Zarqani, regional muftis of Sofia and Smolyan Mustafa Izbishtali and Nedzhmi Dabov, Mayor of Rudozem Rumen Pehlivanov.

Çepintsi'de hatim törenine 6 bin kişi katıldı

25 Ağustos 2013 tarihinde Çepintsi köyünde düzenlenen hatim törenine Bulgaristan ve Yunanistan'dan 6 binden fazla kişi katıldı. İlk kez Kur'an-ı Kerim'i hatmeden Kur'an kursu öğrencileri, törende İslam hakkında bilgilerini gösterdi.

Yaşları 9 ile 15 arasında olan Kur'an kursu öğrencileri, İslam dini hakkında temel bilgileri izah etti, Kur'an-ı Kerim'den ayet ve hadis okudu ve törene gelenlere İslam'da ahlaki değerleri hatırlattı.

Törene resmi konuk olarak Başmüftü Mustafa Hacı, Libya'nın Bulgaristan Büyükelçisi Yusuf El-Hadi Ez-Zerkani, Sofya ve Smolyan bölge müftüleri Mustafa İzbiş-tali ve Necmi Dıbov, Rudozem Belediye Başkanı Rumen Pehlivanov katıldı.

Първият концерт за ислямска религиозна музика в България

На 20 февруари 2013 г. в читалище „Добри Войников“ в Шумен бе изнесен концерт в изпълнение на ислямско религиозно песнопение. Мероприятието е първо по рода си и е проведено по повод на приключването на 30-дневния курс за иляхи и макам (ислямско религиозно песнопение), проведен в с. Тодор Икономово. Обучението е проведено от маестро Наджи Бюлбюл, гост преподавател от Турция. Гост-изпълнител на концерта беше виртуозния флейтист от Турция Явуз Буданър.

Сред официални гости на концерта бяха главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи, Шабанали Ахмед, председател на Висшия мюсюлмански съвет, проф. д-р Фикрет Караман, аташе по културни и социални дейности в посолство на Турция, г-н Джем Улусой, генерален консул на Турция в Бургас, районни мюфтии, общински кметове, представители на културни дружества, бизнесмени и др.

First concert of Islamic religious music in Bulgaria

Islamic nasheed concert was performed on 20 February 2013 at “Dobri Voynikov” community centre in Shumen. The event was the first of its kind and was held on the occasion of completion of 30-day nasheed and mode course in the village of Todor Ikonomovo.

The training was conducted by maestro Naci Bulbul, guest teacher from Turkey. Guest performer at the concert was the virtuoso flutist from Turkey Yavuz Budanir.

Among the official guests of the concert were Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji, Shabanali Ahmed, Chairman of the Supreme Muslim Council, Prof. Dr. Fikret Karaman,

Bulgaristan'da ilk ilahi konseri

20 Şubat 2013 tarihinde Şumen kentindeki “Dobri Voynikov” toplum merkezinde ilahi konseri düzenlendi. İlk kez organize edilen böyle bir etkinlik, Todor İkonomovo köyünde 30 günlük ilahi ve makam kursunun sona ermesi vesilesiyle yapıldı. İlahi ve makam eğitimi Türkiyeli konuk usta Naci Bülbül tarafından verildi. Konsere konuk sanatçı olarak ise Türkiyeli flüt virtüözü Yavuz Budanır katıldı.

Konserin resmi konukları arasında Başmüftü Dr Mustafa Hacı, Yüksek İslam Şura Başkanı Şabanali Ahmed, T.C. Sofya Büyükelçiliği Kültür ve Sosyal İşler Ataşesi Prof. Dr. Fikret Karaman, Türkiye Cumhuriyeti Burgas Başkonsolosu Cem Ulusoy, bölge müftüleri,

Cultural and Social Affairs Attaché at the Embassy of Turkey in Sofia, Turkish Consul General in Burgas Cem Ulusoy, regional muftis, mayors, representatives of cultural associations, businessmen and others.

belediye başkanları, kültürel dernek temsilcileri, işadamları katıldı.

Балканско състезание по четене на Коран

На 26.10.2013 г. в Македония се проведе I-вото Балканско състезание по четене на Коран за хафъзи и четене с теджит. България бе представена и в четирите категории. Мехди Мусакев в категория 15 джуза наизуст, спечели I-во място. Мехди е възпитаник на школата за хафъзи в град Мадан.

Balkan Qur'an recitation competition

First Balkan competition Qur'an recitation for hafiz and tajwid recitation was held on 26 October 2013 in Macedonia. Bulgaria was represented in all four categories. Mehdi Musakev in the "15 juzs by heart" category ranked first. Mehdi is a graduate of the hafiz training school in Madan, Bulgaria.

Balkanlar Kur'an müsabakası

26 Ekim 2013 tarihinde Makedonya'da 1. Balkanlar Kur'an müsabakası yapıldı. Bulgaristan dört kategoride de temsil edildi. Ezbere 15 cüz kategorisinde yarışan Mehdi Musakev birinci oldu. Mehdi, Bulgaristan'ın Madan kentindeki hafız okulu mezunlarından.

Издателска дейност

Publishing ● Yayıncılık

Ислямът отдава огромно значение на науката и открито се противопоставя на невежеството. Тя е светлината, озаряваща пътя на човека към света и наследство на пратениците за техните последователи. Чрез нея вярващите опознават Всевишния Аллах, разграничават халяла (позволеното) от харамата (забраненото). Мястото ѝ в религията е определено още в първото откровение, с което Всевишният дарява своя пратеник Мухаммед с.а.с., а именно – „Чети [о, Мухаммед] в името на твоя Господар, Който сътвори сътвори човека от съсирек! Чети! Твоят Господар е Най-щедрият, Онзи, Който научи чрез калема, научи човека на онова, което не е знаел.“ В Корана човекът е насочен към четене и размисъл, а това е пътят към науката, която е средство за избавление от безверието и начин за духовно, нравствено и социално израстване.

„Нима са равни онези, които знаят, и онези, които не знаят? Поучават се само разумните хора“, се казва още в Свещеното слово. С оглед на обезпечаване на нуждата на обществото от качествени и коректни литературни източници в Главно мюфтийство работи отдел “Издателство”.

Publishing

Islam attaches great importance to knowledge and openly opposes to ignorance. It is the light which illuminates the path of man to the world and heritage of the messengers for their followers. Through it believers get to know Allah, distinguish 'halal' (permitted) from 'haram' (forbidden). Its place in the religion is definitely still in the first revelation, which the Almighty bestows His Messenger Muhammad (pbuh), namely: "Read! In the Name of your Lord Who has created (all that exists). He has created man from a clot. Read! And your Lord is the Most Generous. Who has taught (the writing) by the pen. He has taught man that which he knew not."

In the Qur'an, man is commanded to read and reflect, and this is the way to knowledge, which is a means of deliverance from unbelief and way to spiritual, moral and social development.

"Are those who know equal to those who know not? It is only men of understanding who will remember" is said in the sacred word of the Almighty. Publishing Department at the Grand Mufti's Office works to cover the society's need of quality and correct literature sources.

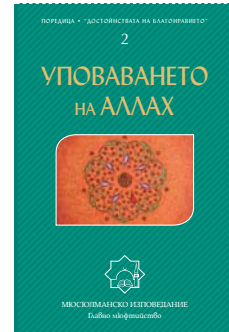
Yayıncılık

İslam, ilme büyük önem vermekte ve cehalete açıkça karşı çıkmaktadır. İlim, insanın yolunu aydınlatan bir ışıktır ve peygamberlerin kendilerini izleyenlere bıraktığı mirasıdır. İlim sayesinde müminler Allahü Teâlâ'yı tanıyor, helali haramdan ayırt ediyor.

İlimin dindeki yerini Allah Resulü'ne (s.a.v.) ilk vahiyden anlıyoruz. Allahu Teala Kuran-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: "Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı pıhtılaşmış kandan (alak'tan) yarattı. Oku! Kalemle öğreten, insana bilmediğini bildiren Rabbin, en büyük kerem sahibidir."

Kuran'da insan, okuma ve tefekküre teşvik edilmiştir. Bu ise, imansızlıktan kurtulma, manevi, ahlaki ve içtimai gelişim aracı olan ilme giden yoldur.

Kuran-ı Kerim'de "Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri öğüt alırlar" buyrulmaktadır. Başmüftülük Yayın Dairesi, toplumun, kaliteli ve doğru kaynaklara ihtiyacını karşılamak için çalışmaktadır.

“Послание до младежта”

Стремеж към учение, четене, мислене, трудолюбие, постигане на успехи, пълноценно използване на времето, решителност, твърдост, упоритост, придобиване на хубави навици, установяване на приятелски отношения, постоянно поддържане на вярата жива, усилия за щастието на другите, борба за високи идеали, постоянен израз на признателност към Аллах, преодоляване на трудности и проявяване на търпение, непрекъснато зареждане с обич, уважение и състрадание... Това са само част от темите разгледани в книгата “Послание до младежта”, издадена от Главно муфтийство с автор Шабан Дьоген.

“Message to Youth”

Striving for learning, reading, thinking, hardworking, achieving success, time management, determination, fortitude, perseverance, acquiring good habits, establishing friendly relations, constantly keeping the faith alive, efforts for the happiness of others, struggle for higher ideals, constant expression of gratitude to Allah, overcoming difficulties and demonstrating patience, continuous filling with love, respect and compassion... These are just some of the topics discussed in the book “Message to youth” issued by the Grand Mufti's Office, written by Saban Dogen.

“Gençliğe Mesaj”

Öğrenme, okuma, düşünme, çalışma, başarıya ulaşma, zamanı değerlendirme, kararlılık, metanet, azim, iyi alışkanlıklar edinme, dostane ilişkiler kurma, imanı sürekli canlı tutma, başkalarının mutluluğu için çaba gösterme, yüksek idealler için mücadele, Allah'a sürekli şükretme, zorlukların üstesinden gelme ve sabır gösterme, sürekli sevgi, saygı ve şefkatle şarj olma gayretleri... Bunlar, Şaban Döğen kaleme aldığı ve Başmüftülük tarafından yayınlanan “Gençliğe mesaj” kitabında işlenen konulardan bazıları...

“Пътят към рая”

Малко са хората, които прегръщат предизвикателството да хванат перото и излязат своята душевност на белия лист. Севилджан Ахмед със своя дебют “Пътят към Рая”, прави именно това, което мнозина не дръзват дори и да обмислят. Разказите в книгата са с религиозен привкус и дават послания и подтик към хубавото, красивото. Те провокират читателя да прецени сам за себе си, къде се намира по Пътя на рая...

“Way to Heaven”

Only a few people embrace the challenge to put the pen to the paper and vent their spirit. Sevilzhan Ahmed with her debut book titled “Way to Heaven” does exactly what many people do not even dare to think over. The stories in the book have a religious flavour and give messages and inspiration to the good and beautiful. They provoke the reader to decide where he or she is on the Way of Heaven...

“Cennete giden yol”

Eline kalem alıp duygularını kâğıda dökenlerin sayısı oldukça az. Sevilcan Ahmed, “Cennete giden yol” başlıklı ilk kitabında, birçok insanın üzerinde düşünmeye bile cesaret edemediği tam bunu yapıyor. Kitapta yer alan dini hikâyeler, iyiye ve güzele yönelik mesajlar vermekte ve teşvikte bulunmaktadır. Hikâyeler, okurların Cennete giden yolun neresinde olduklarına karar vermeye tahrik ediyor...

“Забавляваме се, правим дуа”

Мили деца! Тази книжка е подготвена, за да ви запознае как любимият ни Пейгамбер Мухаммед (с.а.с.) е правел дуа... Оцветявайки рисунките по страниците, ще се забавлявате и ще изпитате щастие от дуата... Така по атрактивен начин съставителят на първата по вида си оцветяванка на ислямска тематика Гюлю Ахмед – Нурджа ни пренася в света на багрите и предоставя на подрастващите възможност да придадат цветовете на героите от собствената им ценностна система.

“We have fun and make dua”

Dear children! This booklet has been prepared to acquaint you how our beloved Prophet Muhammed (pbuh) used to make dua (invocation)... Colouring the drawings on the pages of this booklet you will have fun and experience the happiness of making dua... So in an attractive way Gullu Ahmed – Nurca, the compiler of this Islamic colouring book which is first of its kind, takes us into the world of colours and provides the children the opportunity to colour the heroes of their own value system.

“Hem eğleniyorum, hem de dua ediyorum”

Sevgili çocuklar! Bu kitapçık, sizlere sevgili Peygamberimiz Muhammed'in (sav) nasıl dua ettiğini öğretmek için hazırlanmıştır... Kitapçığın sayfalarında resimleri boyarken hem eğlenecek, hem de dua etmenin mutluluğunu yaşayacaksınız. Kendi türünde ilk olan bu İslami boyama kitabını derleyen Güllü Ahmed Nurca, çekici bir şekilde bizi renkler dünyasına götürüyor ve çocuklara kendi değer sisteminin kahramanlarına renk verme fırsatı sağlıyor.

“Опазването на езика”

Аллах Теаля е сътворил човека по превъзходен начин и го е създал различен от другите създания, като е украсил неговият външен вид. После изпратил пратеници, които да го напътстват. Той е допълнил перфектния му вид, дарявайки го с вътрешната красота, която наричаме ахлак или добър нрав.

С външната си красота хората се различават от животните и останалите същества, а с вътрешната или с добрия нрав се отличават вярващите от неверниците. Едно от основните дела, които украсяват вярващия – както вътрешно, така и външно – е опазването на езика му от злословенето и празнословието... Така авторът Ахмед Езхер насочва вниманието ни към един от най-големите проблеми в съвременieto ни.

“Protection of tongue”

Allah the Almighty has created man in an excellent way and created him different from other creatures, and decorated his appearance. Then he sent messengers to guide him. Allah added to the man's perfect appearance an inner beauty which we call 'akhlaq' or good manners and morality.

With their outer beauty people differ from animals and other creatures, while with internal beauty or morality the believers differ from unbelievers. One of the major deeds that decorate the believer – both internally and externally – is the protection of his tongue from backbiting and idle chit-chat... So the book's author Ahmad Azhar draws our attention to one of the biggest problems in our modern times.

“Dili korumak”

Allahu Teâlâ insanı mükemmel bir şekilde yaratmış ve dış görünümünü süsleyerek onu diğer canlılardan farklı kılmıştır. Daha sonra ona doğru yola öğretmek için elçiler göndermiştir. Allah, insanın mükemmel olan görünümüne ahlak dediğimiz iç güzellik de eklemiştir.

İnsanlar dış güzellikleriyle hayvanlardan ve diğer canlılardan ayrılırlar. İç güzellik veya ahlaklarıyla ise inananların inanmayanlardan ayrılırlar. Müminin hem içini, hem de dışını süsleyen temel amellerden biri de dili gıybetten ve dedikodudan korumaktır... Kitabın yazarı Ahmed Ezher, çağımızın en büyük sorunlarından birine dikkatimizi çekmektedir.

„Ясните знамения в тълкуването на сура Худжурат“

Сура „Ал-Худжурат“ се отличава от останалите сури на Корана с естеството на възпитателните и моралните теми, които разглежда. Тя поставя пред вярващите завършен метод за идеалния обществен живот със задълженията, които Аллах Теаля желае за своите раби, за да са щастливи в необятната шир, за да може животът им да се изгради върху правилни основи и наистина да са носители на спасителното послание за блуждаещото зад криволичещи пътища човечество... С този труд авторът Абдулмеджид ел-Баянуни открива завесата и представя само част от безмерното богатство на кораничните знамения.

“Clear signs in the explanation of Sura Al-Hujurat”

Sura “Al-Hujurat” (The Dwellings) differs from other suras of Holy Qur’an with the nature of educational and moral issues it deals with. It puts in front of the believers a complete method of ideal community life with the duties that Allah wants for His servants, so they can be happy in the vast expanse and their lives to be built on the right foundations, carrying the rescue message for the wandering humanity. In this book the author Abdulmajid Al-Bayanouni raises the curtain and presents only a part of the immense wealth of the Qur’anic verses.

“Hucurat suresinin tefsirindeki açık ayetler”

Kapsadığı eğitim ve ahlaki konularıyla Kur’an-ı Kerim’in diğer surelerinden farklı olan Hucurat suresi, müminlere, Allah’ın kulları için istediği görevlerle ideal bir toplum yaşamı için bir yöntem sunmaktadır. Böylece kullar mutlu olacak, hayatlarını doğru temeller üzerine inşa edecek ve amaçsızca dolanıp duran insanlığa kurtuluş mesajını taşıyacaklardır. Abdülmecid El-Beyanuni, bu kitabında, Kur’an-ı Kerim’deki ayetlerin muazzam zenginliğinin sadece bir bölümünü okuyuculara takdim ediyor.

“Уповаването на Аллах”

Хората, много пъти и на много места, употребяват думите “Тевекелту алеллах”, т.е. “Уповавам се на Аллах”, но много малко от тях знаят значението им, а още по-малко са тези, които ги разбират и живеят според тях. Есма Рашид ер-Рувейшид със своя наръчник за упование във Всевишния ни дава кратки, но дълбоко смислени наставления в тази насока.

“Trust in Allah”

Many times and in many places people use the words “Tawakkaltu Ala-Allah” (I am putting my trust in Allah), but very few of them know their meaning, and even fewer are those who understand and live according to them. With this guide for trusting in Allah the Almighty the author Asma Rashid Ar-Ruwaishid gives us brief yet profound instructions in this regard.

Allah’a tevekkül

Birçok kez ve birçok yerde insanlar “Tevekkeltü alallah” (Allah’a güvendim) sözlerini söyler, ancak çok azı bunun anlamını bilmektedir. Hatta bunu anlayıp ona göre yaşayanların sayısı daha da azdır. “Allah’a tevekkül” kitabının yazarı Esmâ Raşid Er-Ruveyşid bize bu konuda kısa ama derin nâsihatlerde bulunmaktadır.

Списание “Мюсюлмани” – четиво за толерантност, знание, нравственост и възпитание

Списание “Мюсюлмани” е месечно издание на Главно мюфтийство на Мюсюлманското изповедание. В него се публикуват както теоретични, така и практически материали, засягащи живота на мюсюлманите у нас и по света. Така например през 2013 г. се публикуваха интервюта с посланиците на Казахстан и Индонезия, материали за ислямските градове, в които се разкрива живота на мюсюлманите в тези страни. Представени бяха статии, репортажи и интервюта с наши представители, които разказват за живота и постиженията на мюсюлманите в нашата страна. Всеки месец се публикуват хутбета-проповеди в помощ на имамите, които ги ползват по време на петъчните служби. В малката притурка за подрастващите се публикуват кратки материали, които съдържат разкази за деца, поучителни и нравствени притчи, стихотворения и забавни страници, от които неведнъж редакционният екип е получавал похвали от читателите и техните родители.

“Muslims” magazine – a reading for tolerance, knowledge, morality and education

“Muslims” magazine is a monthly publication of the Grand Mufti’s Office of the Muslim denomination. It includes both theoretical and practical materials, concerning the lives of Muslims in Bulgaria and worldwide. For example, in 2013 the magazine published interviews with the ambassadors of Kazakhstan and Indonesia, materials for Islamic cities revealing the life of Muslims in these countries. Articles, reports and interviews with our representatives about the life and achievements of Muslims in our country were also presented in the magazine’s pages. Every month the magazine includes ‘khutbahs’ (Friday sermons) for the imams.

The magazine has also a supplement that contains stories for children, instructive and moral parables, poems and fun pages. The editorial team has repeatedly received praise from readers and their parents.

“Müslümanlar” – hoşgörü, bilgi, ahlak ve eğitim dergisi

Bulgaristan Müslümanlar Diyaneti Başmüftülüğü tarafından yayınlanan aylık “Müslümanlar” dergisi, Bulgaristan’da ve dünya çapında Müslümanların hayatını ilgilendiren teorik ve pratik konuları kapsamaktadır.

Örneğin, 2013 yılında dergide Kazakistan ve Endonezya büyükelçileriyle mülakatlar, bu ülkelerdeki Müslümanların hayatını anlatan şehirler hakkında yazılar yayınlandı. Ayrıca, Bulgaristan’da Müslümanların yaşam ve başarıları hakkında makaleler, röportajlar ve temsilcilerimizle mülakatlara yer verildi. Dergiye her ay imamlar için hutbeler de ekleniyor.

Çocuklar için özel hazırlanan ekte ise çocuk hikâyeleri, eğitici ve ahlaki kıssalar, şiirler ve eğlence sayfalarına yer veriliyor. Yayın kurulu, okuyucu ve ebeveynlerden çok defa övgü aldı.

Вакъфи

Waqfs • Vakıflar

Вакъфът е непрекъснато разходване по пътя на Аллах (инфак), превърнал се в институция - израз на милосърдието, състраданието и обичта към създанията заради Създателя. Вакъфът е обричане на определено богатство или имущество в името на Аллах. Чрез него се цели спечелването на задоволството на Всевишния, изразходвайки от него щедро за нуждите на всички създания, като се подхожда към тях със съчувствие и милосърдие. Всевишният Аллах подчертава ролята на вакъфа в общественения живот в следното коранично знамение: "Богобоязливите... раздават (по пътя на Аллах) от онова, което сме им дали за препитание". Вакъфи са всички джамии и месджиди, прилежащи постройки, училища, граждански сгради и земи, които Мюсюлманско изповедание респективно Главно мюфтийство стопанисва.

Waqfs

Waqf is constantly spending in the way of Allah (infaq). It has turned to an institution – a token of mercy, compassion and love towards the creature for the sake of the Creator. Waqf is a pledge of certain wealth or property in the name of Allah. The pleasure of the Almighty is sought through it, by spending it generously for the needs of all creatures, with compassionate and merciful approach.

Allah the Almighty emphasizes the role of waqf in public life in the following verse of the Holy Qur'an: Believers who fear Allah (al-muttaqun)... "spend (in the way of Allah) out of what We have provided for them."

Waqf are all mosques and masjids, adjacent buildings, schools, civic buildings and lands that the Muslim denomination, respectively Grand Mufti's Office operates.

Vakıflar

Vakıf, sürekli Allah yolunda harcamak (infak) olup, Yaratan'dan ötürü yaratılanlara karşı merhamet, şefkat ve sevginin simgesi olarak bir kurum haline gelmiştir. Bir zenginlik veya mülkü Allah için vaat etmek olan vakfın, şefkatli ve merhametli bir yaklaşımla tüm canlıların ihtiyaçları için cömertçe harcanmasıyla Allahu Teâlâ'nın rızasının kazanılması hedeflenmektedir. Allah, vakfın kamu hayatındaki rolünü Kur'an'ı Kerim'de şu şekilde vurgulamaktadır: "Allah'tan korkanlar (müttakiler)... kendilerine ihsan ettiğimiz rızıktan infak ederler."

Müslümanlar Diyaneti Başmüftülüğü'nün yönetimindeki tüm camiler, mescitler, bitişik binalar, okullar, sivil binalar ve araziler vakıftır.

Нова административна сграда на Районно мюфтийство - Смолян

Първата копка на новата административна сграда на Районно мюфтийство - Смолян се състоя на 5 юли 2013 г. На събитието присъстваха главният мюфтия на Република България д-р Мустафа Хаджи и районни мюфтии от цялата страна, общественици, политици и граждани от района. Тя се намира в непосредствена близост до джамията в Смолян на мястото на съществуващата досега стара сграда.

„Районно мюфтийство – Смолян води своето начало от 1913 г. Сто години по-късно то започва строителството на нова административна сграда, която има религиозно значение и представлява материалния облик на мюсюлманите в региона“, каза мюфтията Неджми Дъбов. В триетажната сграда се предвиждат търговска част, административни офиси на мюфтийството, конферентна и заседателна зала.

„Такъв ден, в който започваме нещо ново, идва, за да ни покаже, че животът се променя и ние сме длъжни да се съобразяваме с промените, които настъпват в света и в обществото“, каза пред присъстващите главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи.

Той посочи, че новата сграда ще обслужва както мюсюлманите, така и всички живеещи в региона. „Така ние искаме да покажем, че не правим разлика между хората, кои са и какви са. Всички са творения на Аллах, имат човешко достойнство, имат права, имат и задължения. Ние винаги сме живели заедно и ще продължаваме да живеем така. Затова благодаря на всички, които са допринесли за започването на този проект“, каза още главният мюфтия.

New building of Regional Mufti's Office of Smolyan

A ceremony of turning the first sod of a new administrative building of the Regional Mufti's Office of Smolyan was held on 5 July 2013. It was attended by the Grand Mufti of the Republic of Bulgaria Dr. Musta-

Smolyan Bölge Müftülüğü'ne yeni bina

Smolyan Bölge Müftülüğü'nün yeni bir idari binasının temeli 5 Temmuz 2013 tarihinde atıldı. Tören atma törenine Başmüftü Mustafa Hacı, ülke genelinden bölge müftüleri, politikacılar ve kamu görevlileri katıl-

fa Hadji and regional muftis from throughout the country, public figures, politicians and citizens of the area. The new building is located near the mosque in Smolyan at the site of the former building.

“Regional Mufti’s Office of Smolyan originates from 1913. Hundred years later, it began construction of a new administrative building, which has religious significance and is the image of Muslims in the region,” said Regional Mufti of Smolyan Nedzhmi Dabov. The three-story building will have a commercial area, administrative offices of the mufti’s office, conference hall and meeting room.

“This day when we start something new comes to show us that life is changing and we have to take into consideration the changes that occur in the world and society,” said the Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji.

He pointed out that the new building will serve not only the Muslims, but all people living in the region.

“We want to show that we do not distinguish between people who they are and what they are. All are creations of Allah; they have human dignity, rights and obligations. We have always lived together and will continue to live like this. I would like to thank everyone who contributed to the start of this project,” said the grand mufti.

dı. Smolyan caminin yakınında eski binanın yerinde yer alan üç katlı binada ticari alan, müftülüğe ait idari ofisler, konferans ve toplantı salonları bulunacak.

Smolyan Bölge Müftüsü Necmi Dıbov, “Smolyan Bölge Müftülüğü, 1913 yılında kuruldu. Yüz yıl sonra, dini öneme sahip ve bölgedeki Müslümanları temsil edecek yeni bir idari binanın inşaatı başladı,” dedi.

Başmüftü Mustafa Hacı, “Yeni bir başlangıca imza attığımız böyle bir gün, bize hayatın değiştiğini ve dünyada ve toplumda meydana gelen değişiklikleri dikkate almak zorunda olduğumuzu gösteriyor” dedi.

Yeni binanın sadece Müslümanlara değil, bölgedeki tüm yaşayanlara hizmet vereceğini belirten başmüftü, “İnsanları ayırt etmediğimizi göstermek istiyoruz. Kim ve ne olursa olsun herkes Allah tarafından yaratılmış olup, insan olarak onur, hak ve yükümlülüklerle sahiptir. Biz her zaman birlikte yaşamış ve bu şekilde yaşamaya devam edeceğiz. Bu projenin hayata geçirilmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum” şeklinde konuştu.

Откриване на нова джамия в село Цонево

На 27.06.2013 г. се откри новопостроената джамия във варненското село Цонево. На събитието присъстваха гости от Република Турция, сред които и Реджеб Алтепе, кмет на голяма община Бурса, кмета на община Дългопол Маринка Иванова, районният мюфтия на Варна Танер Вели, бизнесмени и народни представители.

New mosque in Tsonevo

The newly built mosque in the village of Tsonevo opened doors on 27 June 2013. The opening ceremony was attended by guests from the Republic of Turkey, including Recep Altepe, Mayor of the Municipality of Bursa, Mayor of Dalgopol Marinka Ivanova, Regional Mufti of Varna Taner Veli, businessmen and MPs.

Tsonevo'da yeni cami açılışı

Varna ilinin Tsonevo köyünde yeni inşa edilen cami, 27 Haziran 2013 tarihinde ibadete açıldı. Açılış törenine aralarında Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe'nin de bulunduğu Türkiyeli konuklar, Dalgopol Belediye Başkanı Marinka Ivanova, Varna Bölge Müftüsü Taner Veli, işadamları ve milletvekilleri katıldı.

Нова джамия в село Буково

Дните на байрама за жителите на село Буково в гоцеделчевския регион бяха озарени с още една благодат – нов храм. Строежът на джамията започна в края на 2006 г. и с активното участие на местните мюсюлмани тя вече е отворила широко своите врати за богомолците.

На 11 август на откриването присъстваха главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи, Н. Пр. посланика на Пакистан в страната, областният управител на областта, районните мюфтии на Пазарджик, Смолян, София и Якоруда, общественици и политици от района. Домакин на събитието беше районният мюфтия на Гоце Делчев Айдън Мохамед.

„По света има народи без кметства, без парламенти, правителства и президенти, но народи и общности без храм и религия няма и никога не е имало“ каза в своето изказване главният мюфтия.

New mosque in Bukovo

Days of Eid al-Fitr were marked with opening a new mosque in the village of Bukovo, Gotse Delchev region. Its construction began in late 2006 and with the active involvement of local Muslims it has opened its doors to worshippers.

The opening ceremony, which took place on 11 August 2013, was attended by Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji, Ambassador of Pakistan to Bulgaria, the governor of the district, regional muftis of Pazardzhik, Smolyan, Sofia and Yakoruda, public figures and politicians from the region. The event was hosted by the Regional Mufti of Gotse Delchev Aydin Mohamed.

"In the world there are people without mayors, without parliaments, governments and presidents, but there are not and there have never been people and communities without temple and religion," said the grand mufti in his speech.

Bukovo'da yeni cami

Gotse Delçev bölgenin Bukovo köyünde Ramazan Bayramı günlerinde yeni bir cami açılışı gerçekleşti. İnşaatı 2006 yılı sonunda başlayan cami, Müslümanların aktif katılımı ile ibadete kapılarını açtı.

11 Ağustos 2013 tarihinde düzenlenen açılış törenine, Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Pakistan'ın Bulgaristan Büyükelçisi, il valisi, Pazarcık, Smolyan, Sofya ve Yakoruda bölge müftüleri, kamu görevlileri ve bölgeden politikacılar katıldı. Etkinliğin ev sahipliğini Gotse Delçev Bölge Müftüsü Aydin Mohamed yaptı.

Başmüftü, yaptığı konuşmada, "Dünyada muhtarsız, parlamentosuz, hükümsüz ve başkansız milletler var, ancak mabetsiz ve dinsiz insanlar ve topluluklar yoktur ve hiçbir zaman da olmamıştır," dedi.

Село Малиново с обновен храм

На 11 октомври 2013 г. обновената джамия на село Малиново, община Ловеч отново отвори врати за мюсюлманите. Десетки присъстваха на церемонията, след които бяха и зам.-главният мюфтия Бирали Мююн, областния управител на Ловеч Милко Недялков, кмета на селото Малиново, районният мюфтия на Плевен, аташето по религиозните и културни въпроси към посолството на Република Турция доц. д-р Фикрет Караман и др.

Джамията се реновира благодарение на съвместните усилия на жителите на селото - мюсюлмани и християни. Ловешкото село е известно в региона със своето съжителство между различните религии и етноси и е пример за толерантност и добросъседство.

Зам.-главният муфтия и районният муфтия на Плевен откриха паметна плоча на загиналите за България мюсюлмани по време на различните войни.

Mosque of Malinovo renovated

The mosque of the village of Malinovo was renovated and opened doors on 11 October 2013. Among the dozens attended the opening ceremony were Deputy Grand Mufti Biralı Myumyun, Governor of Lovech Milko Nedyalkov, local mayor, regional mufti of Plevен, Assoc. Prof. Dr. Fikret Karaman, Cultural and Social Affairs Attaché at the Embassy of Turkey in Sofia and others.

The mosque was renovated thanks to the joint efforts of the villagers - Muslims and Christians. The village is known in the region for its coexistence between different religions and ethnicities and is an example of tolerance and good neighbourliness. The deputy grand mufti and the mufti of Plevен opened a memorial plaque of those Muslims who lost their lives for Bulgaria in wars.

Malinovo köyündeki cami yenilendi

Malinovo köyünün yenilenen camisi 11 Ekim 2013 tarihinde ibadete açıldı. Açılış törenine katılanlar arasında Başmüftü Yardımcısı Biralı Mümün, Loveç Valisi Milko Nedyalkov, köy muhtarı, Plevен bölge müftüsü ve T.C. Sofya Büyükelçiliği Kültür ve Sosyal İşler Ataşesi Doç. Dr. Fikret Karaman da yer aldı.

Cami, Müslümanlar ve Hıristiyanlardan oluşan köylülerin ortak çabaları sayesinde yenilendi. Farklı dinler ve etnik gruplar arasındaki birlikte yaşama ile bilinen Malinovo köyü, hoşgörü ve iyi komşuluk örneğidir. Başmüftü yardımcısı ve Plevен müftüsü, savaşlarda Bulgaristan için hayatlarını kaybeden Müslümanların anısına bir anıt plaketi-nin açılışını yaptı.

Откриване на нова джамия в Шишманово

На 9 ноември 2013 г. в село Шишманово, община Харманли беше открита нова джамия. Строителството на джамията започна в началото на 2012 г. Сред гостите на откриването бяха главният муфтия на България д-р Мустафа Хаджи, председателят на Висшия мюсюлмански съвет Шабанали Ахмед, областният управител на Хасково Кадир Исов, проф. Фахри Кайадиби от Истанбулския университет, районните муфтии на Хасково, Кърджали и Крумовград.

Opening of new mosque in Shishmanovo

A new mosque was opened on 9 November 2013 in the village of Shishmanovo, Harmanli Municipality. Construction of the mosque began in early 2012. Among the guests at the opening ceremony were the Grand Mufti of Bulgaria Dr. Mustafa Hadji, the Chairman of the Supreme Muslim Council Shabanali Ahmed, the governor of Haskovo Kadir Isov, Professor Fahri Kayadibi from Istanbul University, the regional muftis of Haskovo, Kardzhali and Krumovgrad.

Şişmanovo köyünde yeni cami açılışı

Harmanli ilçesinin Şişmanovo, köyünde 9 Kasım 2013 tarihinde yeni bir cami ibadete açıldı. Caminin inşaatı 2012 yılında başladı. Açılış törenine katılan konuklar arasında Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, Yüksek İslam Şura Başkanı Şabanali Ahmed, Haskovo Valisi Kadir İsov, İstanbul Üniversitesi'nden Fahri Kayadibi, Haskovo, Kırcalı ve Krumovgrad bölge müftüleri yer aldı.

Откриване на джамия в Могиляне

На 17 май имаше откриване на реставрираната джамия в с. Могиляне, община Кирково. Реставрацията на джамията е направена от изселници и бизнесмени от района, живеещи в Бурса, Турция. На откриването присъстваха близо 500 мюсюлмани от района и гости от Бурса. Сред присъстващите беше и наместникът на районния мюфтия на Кърджали Ерхан Реджеб и новият имам на селото Мехмед Исмаил.

Mosque opening in Mogilyane

The renovated mosque in the village of Mogilyane, Kirkovo Municipality opened doors on 17 May 2013. The restoration of the mosque was carried out by immigrants and businessmen from the region, who now live in Bursa, Turkey. The opening ceremony was attended by some 500 Muslims from the area and guests from Bursa. Among the guests were the Deputy Regional Mufti of Kardzhali Erhan Redzheb and the new imam of the village Mehmet Ismail.

Mogilyane köyünde cami açılışı

Kirkovo ilçesinin Mogilyane köyünün yenilenen camisi 17 Mayıs 2013 tarihinde ibadete açıldı. Caminin onarımı, aslen bu bölgeden olup Bursa'da yaşayan göçmenler ve işadamları tarafından yapıldı. Açılış törenine bölgeden 500 Müslüman ve Bursa'dan bazı konuklar katıldı. Konuklar arasında Kırcalı Bölge Müftüsü Yardımcısı Erhan Receb ve köyün yeni imamı Mehmet İsmail yer aldı.

Откриване на джамия в Разбойна

На 25 май беше открита новопостроената джамия в село Разбойна, общ. Руен. Събитието беше уважено от генералния консул на Турция в Бургас Джем Улусой, общинския кмет на община Руен Исмаил Осман, главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи, народни представители от района, районните мюфтии на Айтос, Добрич, Сливен и Варна, хора от неправителствените организации и др.

Mosque opening in Razboyna

The newly built mosque in the village of Razboyna, Ruen Municipality opened doors on 25 May 2013. The event was attended by the Consul General of Turkey in Burgas Cem Ulusoy, Mayor of Ruen Municipality Ismail Osman, Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji, MPs from the region, the regional muftis of Aytos, Dobrich, Sliven and Varna, NGO members and others.

Razboyna'da cami açılışı

Ruen ilçesinin Razboyna köyünde yeni inşa edilen cami 25 Mayıs 2013 tarihinde ibadete açıldı. Açılış törenine Türkiye Cumhuriyeti'nin Burgaz Başkonsolosu Cem Ulusoy, Ruen Belediye Başkanı İsmail Osman, Başmüftü Dr. Mustafa Hacı, milletvekilleri, Aytos, Dobriç, Sliven ve Varna bölge müftüleri ve sivil toplum kuruluşlarından temsilciler katıldı.

Кмет реновира джамия

Ариф Ахмед е най-младият кмет в разградска област. През 2011 г. той е избран за кмет на село Капиновци. Той е и няколкократно републикански и европейски шампион по борба. След местните избори новия кмет се захваща да осъществи няколко проекта, които е обещал на своите съселани. Ремонтът на джамията в селото е един от тях.

Със собствени средства и с помощта на свои приятели в момента изграждат нова ограда и тухлен зид на джамията. Предвижда се и ремонт на покривната конструкция. Младият кмет със съдействието на Районно мюфтийство - Разград осигури и имам за месец Рамазан. С всички свои благородни постъпки младият кмет е спечелил доверието, уважението и обичта на съселаните си.

Village head renovates mosque

Arif Ahmed is the youngest village head in Razgrad province. In 2011 he was elected head of the village of Kapinovtsi. He is also multiple national and European wrestling champion. After the local elections, the new village head began to implement several projects that he promised to their fellow villagers. The repair of the mosque in the village was one of them.

With own funds and with the help of their friends they are currently building a new fence and brick wall of the mosque. The roof will also be repaired. The young village head in cooperation with the Regional Mufti's Office of Razgrad provided an imam for the month of Ramadan. With all his noble deeds the village head has earned the trust and respect of his fellow villagers.

Köy muhtarı cami yeniledi

Arif Ahmed, Razgrad ilindeki en genç köy muhtarı. 2011 yılında Kapinovtsi köyüne muhtar seçilen Arif Ahmed, ayrıca Bulgaristan ve Avrupa genelinde birkaç kez güreş şampiyonu oldu. Yeni muhtar, yerel seçimlerden hemen sonra, köydeki caminin onarımı da dahil olmak üzere köylülere vaat ettiği çeşitli projeleri uygulamaya başladı.

Kendi maddi imkânlarıyla ve arkadaşlarının yardımıyla şu anda camiye yeni çit ve tuğla duvar inşa ediyorlar. Çatının da tamir edilmesi planlanıyor. Muhtar, Razgrad Bölge Müftülüğü'nün katkılarıyla Ramazan ayı için köye imam sağladı. Tüm hayırlı işleriyle genç muhtar köy halkının güvenini, saygısını ve sevgisini kazandı.

Християни и мюсюлмани ремонтират заедно църква

В село Дряновец, област Русе християни и мюсюлмани помагат доброволно, без заплащане за ремонта на църквата в селото. Казват, че въпреки различията в религиите - Бог е един. Църквата в селото от години не е ремонтирана и е в окаяно състояние. По-голяма част от хората в Дряновец са мюсюлмани.

Christians and Muslims together renovate church

Christians and Muslims in Dryanovets village, Ruse province, help voluntarily, without any pay, with the repair of the church in the village. They say that despite differences in religion – God is one. The church in the village has not been renovated for years and is in a pitiful state. The majority of people in Dryanovets are Muslims.

Hristiyanlar ve Müslümanlar kilise yeniledi

Ruse ilinin Dryanovets köyünde Hristiyanlar ve Müslümanlar, köydeki kilisenin onarımına herhangi bir ücret almadan gönüllü olarak yardımcı oluyor. Köylüler, dini farklılıklarına rağmen Allah'ın bir olduğunu söylüyor. Yıllardır yenilenmeyen kilise, acınacak halde. Dryanovets köyünde genellikle Müslüman yaşıyor.

Възстановяване на одържавените вакъфски имоти

След демократичните промени през 1989 г. и приемането на реституционни закони част от имуществото на Мюсюлманското изповедание бе възстановено, но голяма част от него не можа да бъде върнато поради редица причини, предимно юридически.

Мюсюлманското изповедание се опитва с всички усилия да възстанови имотите си чрез административни и съдебни процедури. През последната година се провежда мащабна дейност за търсене на документи за вакъфските имоти в държавните архиви.

Според Закона за вероизповеданията срокът за събиране на документи за собственост и за завеждане на дела за тези имоти, храмове и т.н. беше 10 години - от 2002 до 2012 г.

Изповеданието в продължение на 10 години беше подложено на постоянни притеснения. Най-сериозната пречка в това отношение се оказа проблемът с легитимността на изповеданието и дългогодишните съдебни дела, които се водят за регистрацията на решенията от националните конференции. Мюфтията на тоталитарния режим Недим Генджев непрекъснато се опитваше да опорочи изборите за ръководство на изповеданието чрез съдебни дела и претендираше, че той самият представлява мюсюлманите и че е вписан в съда, а изборите, провеждани от мюсюлманската общност, са били нелегитимни и незаконни. Именно поради факта, че съдебните спорове за законността на вероизповеданието бяха приоритет на изповеданието, а не делата за възстановяване на имотите, бяха пречка за изтичане на определения в закона срок.

Друго сериозно препятствие пред възстановяването на имотите бе условието за заплащане в Държавната хазна на таксата от 4 % от стойността на оспорвания имот при започване на съдебно дело за възстановяването му. Тези такси възлизат на милиони левове, които са крайно непосилни за нашите финансови възможности.

Новият Закон за вероизповеданията, приет през 2002 г. даде 10-годишен срок за възстановяването им, но този срок беше до края на 2012 г. Изповеданието не успя да си върне имотите. Законът предвижда до края на 2012 г. да бъдат дадени заявления за възстановяване не само на вакъфски имоти, а и на имоти, принадлежали на съответното вероизповедание, за които има документи за собственост.

В момента голяма част от невъзстановените имоти са притежание на централната и местна власт. Това са предимно обявените за паметници на културата джамии, сгради и терени, прехвърлени на областните управи в централните части на градовете в страната.

Главно мюфтийство има сведения за много имоти, които някога са били на мюсюлманската религиозна общност, но за тях липсват документи в архивите. По време на комунистическия режим заедно с масовото одържавяване са изчезнали и много документи. Поради това Изповеданието претендира само за имотите, които имат документи и явни доказателства за това.

Recovery of nationalized waqf property

After the democratic changes in 1989 and the adoption of restitution laws the property of the Muslim denomination was partly returned, but much of it could not be returned for various reasons, mostly legal.

Muslim denomination is trying its best to take back its property through administrative and judicial procedures. In the last year there has been extensive search for documents of waqf properties in the state archives.

According to Denominations Act the period for collection of property records and filing of actions for these properties, such as mosques etc., was 10 years – from 2002 to 2012.

For 10 years the Muslim denomination has

Kamulaştırılan vakıf mallarının iadesi

1989 yılındaki demokratik değişimin başlaması ve iade yasalarının kabulünden sonra Müslümanlar Diyaneti'nin mallarının bir kısmı iade edildi, ancak çoğunluğu genellikle hukuki olmak üzere çeşitli sebeplerden dolayı iade edilemedi.

Müslümanlar Diyaneti, idari ve adli işlemlerle mallarını geri almak için elinden gelen tüm çabaları gösteriyor. Geçtiğimiz yıl devlet arşivlerinde vakıf mallarının belgeleri için geniş çaplı bir arama yapıldı.

Dinler Yasası'na göre mülkiyet belgelerinin toplanması ve bu mülkler için dava açılması için süre 10 yıl olarak (2002–2012) belirlenmişti.

10 yıldır Müslümanlar Diyaneti sürekli endişe içindeydi. Bu konuda en ciddi engel, ulu-

been constantly concerned. The most serious obstacle in this respect was the problem with the legitimacy of the denomination and longstanding lawsuits for the registration of the decisions of national conferences. The mufti of the totalitarian regime Nedim Gendzhev was constantly trying to corrupt the elections for management of the denomination through lawsuits and claiming that he himself represents the Muslims and that he is registered at the court, and the elections held by the Muslim community were illegitimate and illegal.

Priority of the denomination was the litigation on the legality of the denomination, not the recovery of the property, and that was an obstacle to the expiration of the period set by law.

Another serious obstacle to the recovery of the property was the condition for a payment to the Treasury of the fee of 4 % of the value of the disputed property at the commencement of legal proceedings for recovery. These fees come to millions of leva, which are quite excessive for our financial resources.

The new Denominations Act passed in 2002 gave 10 years for recovery of the property, but this term was till the end of 2012. The denomination failed to return its property. The law provides till the end of 2012 applications to be presented for recovery of not only waqf property, but also of property that belonged to the respective denomination and has official documents.

sal konferans kararlarının tescili için uzun süredir devam eden davalar ve diyanetin meşruiyet sorunu oldu. Totaliter rejimin müftüsü Nedim Gencev, başmüftülük yönetimi için yapılan seçimleri mahkeme yoluyla sürekli bozmaya çalışıyor, kendisinin Müslümanları temsil ettiğini, mahkemede kayıtlı olduğunu ver Müslüman toplum tarafından yapılan seçimlerin gayri meşru ve yasadışı olduğunu iddia ediyordu.

Müslümanlar Diyaneti, vakıf mallarının iadesine değil, diyanetin meşruiyeti ile ilgili davalara öncelik verdi ve bu şekilde de kanunla belirlenen süre sona erdi.

Vakıf mallarının iadesi önünde başka ciddi bir engel de yasal işlemlerin başlangıcında ihtilafli mülkün değerinin % 4'ü oranında bir ücreti Hazine'ye ödeme koşulu oldu. Yani, maddi kaynaklarımıza göre oldukça aşırı olan milyonlarca levalık bir meblağ söz konusuydu.

2002 yılında kabul edilen yeni Dinler Yasası, vakıf mallarının iadesi için 10 yıl verdi, ancak bu süre 2012 sonuna kadardı ve Müslümanlar Diyaneti, vakıf mallarını geri alamadı. Yasa, sadece vakıf mallarının değil, resmi belgeleri olan ve ilgili diyanete ait olan mülklerin de iadesi için başvuruların 2012 sonuna kadar sunulmasını öngörüyor.

Şu anda iade edilmeyen mülklerin büyük bir kısmı merkezi ve yerel yönetime aittir. Bunlar, ülke genelinde şehirlerin merkezi yerlerinde bölge idarelerine aktarılmış olan ve kültürel anıt ilan camiler, binalar ve arazilerdir.

Currently much of the property that is not recovered is owned by central and local governments. These are mainly mosques and buildings declared cultural monuments, and lands, transferred to the regional administrations in the central parts of the cities throughout the country.

Grand Mufti's Office has information about many properties that once belonged to the Muslim religious community, but their documents in the archives are missing. Many documents have disappeared during the communist regime along with massive nationalization. Therefore the Denomination claims only for properties that have documents and clear evidence.

Bir zamanlar Müslüman topluluğa ait olan ancak arşivlerde belgesi bulunamayan birçok malların olduğuna dair başmüftülükte bilgi mevcut. Komünist rejimde yapılan geniş çaplı kamulaştırma ile birlikte birçok belge de kaybolmuştur. Bu nedenle Müslümanlar Diyaneti, sadece belgesi ve açık kanıtları olan mallar için hak talebinde bulunmaktadır.

Храмове в окаяно състояние

На територията на България има десетки джамии и сгради с архитектурна и историческа стойност, които са на път да се превърнат в руини, ако не се предприемат мерки. Такива са джамията „Макбул Ибрахим Паша“ в Разград (построена през 1536 г. и затворена през 1971 г.); джамията „Фатих“ в Кюстендил (построена през 1530 г. по времето на Фатих Султан Мехмед); джамията „Ахмед Бей“ в Кюстендил (построена през 1575 г.); „Куршун джамия“ в Карлово, обявена за паметник на ЮНЕСКО (построена през 1485 г. Завещанието на Султан Баязид II е джамията да бъде запазена до края на света); джамията „Караджа паша“ в Гоце Делчев (построена през 1480-1490); „Имарет джамия“ в Ихтиман (построена през 15 в.) и др. Мюсюлманско изповедание няма възможност да ги реконструира и върне техния блясък тъй като те са собственост на държавата или общините.

Mosques in poor condition

Bulgaria has dozens of mosques and buildings of architectural and historical value that are about to become ruins if no measures are taken. Such are Makbul Ibrahim Pasha Mosque in Razgrad (built in 1536 and closed in 1971), Fatih Mosque in Kyustendil (built in 1530 during the reign of Fatih Sultan Mehmet), Ahmed Bey Mosque in Kyustendil (built in 1575), Kursun Mosque in Karlovo, declared a UNESCO monument (built in 1485; Sultan Bayezid II willed the mosque to be preserved until the end of the world), Karadja Pasha Mosque in Gotse Delchev (built in 1480-1490), İmaret Mosque in Ihtiman (built in the 15th century) and others. Muslim denomination is not able to reconstruct them as they are owned by the state or municipalities.

Kötü durumdaki camiler

Bulgaristan'da hiçbir önlem alınmadığı takdirde harabeye dönmesi beklenen, mimari ve tarihi değere sahip onlarca cami ve binalar mevcut. Bunlardan bazıları şunlar: Razgrad'da Makbul İbrahim Paşa Camii (1536 yılında inşa edilmiş ve 1971 yılında kapatılmış), Köstendil'de Fatih Camii (Fatih Sultan Mehmet döneminde, 1530 yılında inşa edilmiş), Köstendil'de Ahmet Bey Camii (1575 yılında inşa edilmiş), Karlovo'da, UNESCO anıtı ilan edilen Kursun Camii (1485 yılında inşa edilmiş; Sultan II. Beyazıt, dünyanın sonuna kadar caminin muhafaza edilmesini vasiyet etmiş), Gotse Delçev'de Karaca Paşa Camii (1480-1490 yılında inşa edilmiş), İhtiman'da İmaret Camii (15. yüzyılda inşa edilmiş) vs. Müslümanlar Diyaneti, devlete veya belediyelere ait olmaları nedeniyle bu camileri restore etme imkânına sahip değil.

Благотворителна и социална дейност

Social and charitable activities ● Sosyal faaliyetler ve hayırseverlik

Главно мюфтийство, отчитайки своята социална функция в обществото, развива целогодишно масирана социална политика, която цели да мотивира тези, които имат възможност да протегнат ръка за помощ на нуждаещите се. В тази си дейност институцията често изпълнява функциите на мост. Инициативите в тази насока са насочени към всички нуждаещи се, независимо от техните потребности, убеждения и етнос. Безпрецедентни успехи пожъна благотворителната кампания на Главно мюфтийство „Подай ръка, бъди Енсар“, огромно бе желанието на цялото българско общество да помогне на „осиротелите“ бежанци, за което Институцията поднася своите искрени благодарности за безапелационната отзивчивост на обществото.

Social and charitable activities

Grand Mufti's Office recognizing its social function in society, carries out a year-round massive social policy, which aims to motivate those who are able to hold out a hand for help to the needy. In doing so, the institution often acts as a bridge.

Initiatives are directed toward all those in need, regardless of their needs, beliefs and ethnicity. The campaign of Grand Mufti's Office, called "Give a hand, be an Ansar", reaped unprecedented success, the whole Bulgarian society showed huge desire to help refugees, for which the institution expresses its sincere thanks for the categorical responsiveness of public.

Sosyal faaliyetler ve hayırseverlik

Başmüftülük, toplumdaki sosyal fonksiyonunu bilinci içinde, yıl boyunca ihtiyaç sahiplerine yardım eli uzatmak isteyenleri motive etmeyi hedefleyen kitlesel bir sosyal politika yürütmektedir. Bu faaliyetinde Başmüftülük sıkça bir köprü görevi görmektedir.

Bu girişimler; ihtiyaçları, inançları ve etnik kökenlerine bakılmaksızın tüm ihtiyaç sahiplerine yönelik gerçekleştirilmektedir. Başmüftülüğün başlattığı ve benzeri görülmemiş bir başarı elde eden "Elini uzat, Ensar ol" kampanyasında tüm Bulgar toplumu mültecilere yardım için büyük istek gösterdi. Başmüftülük, bu çağrıya verdiği kararlı yanıtından dolayı topluma içten teşekkürlerini sunar.

Благотворителна кампания „Поддай ръка, бъди Енсар!“

Тежък е животът на хората сред войната. Да живееш в постоянен страх, несигурност. Още по-трудно е, когато си загубил всичко, особено близки хора. И след това да ставаш бежанец, оставайки без дом незнайно докога. Едва ли можем да се поставим на тяхно място и да почувстваме това дори и за миг. Войната е едно от най-ужасните неща, което може да сполети човечеството. Такава е съдбата на повечето бежанци, които са избягали от родните си места, заради продължаващата гражданска война в Сирия.

Бежанската криза се разраства всеки ден и все повече страни усещат ефектите ѝ. България е една от тези страни. Потокът от бежанци през последните месеци на годината постави пред изпитание институциите в страната. Те се оказаха неподготвени за такова предизвикателство.

Мюсюлманското изповедание в България беше едно от първите, които се притекоха на помощ на бежанците, които имаха нужда от помощ, а институциите бяха неподготвени за посрещането на нуждите им.

Мюсюлманската общност в България още веднъж показва щедрост и се мобилизира да събира помощи за хората в беда в рамките на кампанията „Поддай ръка, бъди Енсар!“, организирана от Главно мюфтийство на 13 септември 2013 г. Тя е част от социалната дейност на изповеданието, която периодично прави дарения на бежанците, домовете за сираци и др.

Целта на инициативата „Подай ръка, бъди Енсар!“ бе да протегне ръка на бежанците от Сирия и да подпомогне усилията на държавата. Мюсюлманите в България бяха съпричастни към съдбата на своите братя и сестри.

Даренията се събираха във всичките 21 районни мюфтийства и в Главно мюфтийство, които бяха достъпни за цялото население. Събираха се хранителни продукти, трайни продукти и консерви (в срок на годност и с ясен произход-хелял), одеяла, дрехи, обувки за деца и възрастни, играчки, учебни пособия, бебешки колички и всичко, от което имаха нужда. По време на Курбан байрам мюсюлманите даряваха курбани – жертвени животни. Бяха раздадени над 2500 пакета (4,5 т) с месо от курбан на центровете в София и страната.

Мюсюлманското изповедание събра над 200 тона хранителни продукти, тонове дрехи и обувки и потребности от първа необходимост, които се предаваха в Държавната агенция за бежанците и центровете, където бяха настанени бежанците.

Българската църква също не остана безчувствена към съдбата на бежанците. Лопушанският и Чипровският манастир край Видин отвориха вратите си за имигранти от Сирия.

“Give a hand, be an Ansar!” charity campaign

Life of people in the war is hard; they live in constant fear and insecurity. It is even more difficult when you've lost everything, especially loved ones. And then you become a refugee, homeless for an unknown period of time.

We can hardly put ourselves in their place and feel it even for a moment. War is one of the worst things ever happened to mankind. Such is the fate of most refugees who have fled their homelands because of the ongoing civil war in Syria.

Refugee crisis is growing every day and more countries are feeling its effects. Bulgaria is one of those countries. The flow of

“Elini uzat, Ensar ol!” kampanyası

Savaş sırasında insanların hayatları zordur ve sürekli bir korku ve güvensizlik içinde yaşamaktadırlar. Her şeyi, özellikle sevdiğinizlerinizi kaybettiğiniz zaman ise işler daha da zor oluyor. Ve o zaman meçhul bir süre için evsiz bir mülteci haline geliyorsun.

Bir an için bile kendimizi onların yerine koyup bunu hissetmemiz neredeyse imkânsız. Savaş, insanlığın başına gelen en kötü şeylerden biridir. Suriye’de devam eden iç savaş nedeniyle yurtlarından kaçan mültecilerin kaderi de işte böyle.

Her geçen gün büyüyen mülteci krizinin etkilerini hisseden ülkelerin sayısı gittikçe artıyor. Bu ülkelerden biri olan Bulgaristan, 2013 yılının son aylarında mülteci

refugees in the last months of 2013 put the country's institutions to a test. They were turned out to be not prepared for such a challenge.

Muslim denomination in Bulgaria was one of the first who came to help refugees who needed help, and institutions were unprepared to meet their needs.

Muslim community of Bulgaria once again showed generosity and mobilized to collect aid for people in trouble within the campaign, called "Give a hand, be an Ansar" organized by the Grand Mufti's Office on 13 September 2013. It is part of the social activities of the denomination which periodically makes donations for refugees, orphanages etc.

"Give a hand, be an Ansar" initiative was to reach out to refugees from Syria and to support the efforts of the state. Muslims in Bulgaria sympathized with the fate of their brothers and sisters.

Donations were collected in all 21 regional mufti's offices and Grand Mufti's Office, which were open to everyone. Among the collected items were foodstuffs, durable products and canned foods (with valid expiration date and clear origin-halal), blankets, clothing, shoes for children and adults, toys, teaching aids, prams and everything needed.

During Eid al-Adha Muslims donated sacrificial animals. Over 2,500 packages (4.5 tons) of the meat from the sacrifice were transferred to centres in Sofia and the country.

akımı nedeniyle zorluk yaşadı ve ülkedeki kurumlar buna hazırlıksız yakalandı.

Bulgaristan Müslümanlar Diyaneti, mültecilere ilk yardıma koşanlar arasında yer aldı. Mülteciler yardıma muhtaçtı, ancak devlet kurumları bu ihtiyaçları karşılamak için hazırlıklı değildi.

Bir kez daha cömertlik gösteren Bulgaristan Müslümanları, Başmüftülüğün 13 Eylül 2013 tarihinde başlattığı "Elini uzat, Ensar ol!" kampanyasında ihtiyaç sahiplerine yardım toplamak için seferber oldu. Bu kampanya, Müslümanlar Diyaneti'nin, periyodik olarak mültecilere, yetimhanelere vs. bağış yapan sosyal faaliyetlerinin bir parçasını oluşturuyor.

"Elini uzat, Ensar ol!" inisiyatifi, Suriye'den gelen mültecilere yardım eli uzatmayı ve devletin çabalarına destek olmayı amaçlıyor.

Bağışlar, herkese açık bir şekilde Başmüftülük ve tüm 21 bölge müftülüklerinde toplandı. Toplanan eşyalar arasında gıda ürünleri, dayanıklı ürünler, konserve yiyecekler (son kullanma tarihi geçmemiş ve halal), battaniye, elbise, çocuk ve yetişkinler için ayakkabıları, oyuncaklar, öğretim araçları, bebek arabaları vs. vardı.

Kurban Bayramı'nda ise Müslümanlar kurbanlık hayvanları da bağışladı. Sofya'da ve ülke genelindeki merkezlere 2 bin 500'ün üzerinde kurban eti paketi (4,5 ton) verildi.

Müslümanlar Diyaneti'nin topladığı 200 tonun üzerinde gıda ürünü, tonlarca elbise,

Muslim denomination collected more than 200 tons of food, tons of clothes and shoes and essential needs that were given to the State Agency for Refugees and centres where refugees were accommodated.

Bulgarian Church, too, was not indifferent to the fate of refugees. Lopushna and Chiprovtsi monasteries near Vidin opened their doors to immigrants from Syria.

ayakkabı ve temel ihtiyaçlar, Devlet Mülteciler Ajansı'na ve mültecilerin yerleştirildiği merkezlere teslim edildi.

Bulgar Kilisesi de mültecilerin durumuna kayıtsız kalmadı. Vidin yakınlarında Çiprovtsi ve Lopusna manastırları Suriye'den mültecileri kapılarını açtı.

Не издигай стени, а мостове!

През цялата 2013 година в Районно мюфтийство – София се събраха дарения, които са предназначени за всички безпомощни хора, потърсили убежище в родината ни заради военни конфликти или размирици в страните им.

В тази връзка, в Международния ден на толерантността на 16 ноември Районно мюфтийство – София организира благотворителен базар под наслов „Не издигай стени, а мостове!“ с цел подпомагане на бежанците, настанени в бежанските центрове в София.

Базарът се осъществи с помощта на инициативни дами, които приготвиха домашни сладки и соленки. Със събраните средства бяха закупени продукти от първа необходимост за бежанците.

Do not build walls, but bridges!

Throughout 2013 the Regional Mufti's Office of Sofia collected donations that were intended for all helpless people who sought refuge in Bulgaria because of military conflicts or riots in their countries.

In this regard, on 16 November 2013, the International Day for Tolerance, the Regional Mufti's Office of Sofia organized a charity bazaar, called "Do not build walls, but bridge!" to help refugees living in refugee centres in Sofia.

The bazaar is carried out thanks to initiative ladies who prepared homemade cakes and crackers. The collected funds were use for purchase of basic necessities of the refugees.

Duvar değil, köprü inşa et!

Ülkelerinde yaşanan çatışma ve kargaşalar nedeniyle Bulgaristan'a sığınan tüm çaresiz insanlara yardım amacıyla Sofya Bölge Müftülüğünde 2013 yılı boyunca bağış toplandı.

Bu bağlamda, Sofya Bölge Müftülüğü, Sofya'daki mülteci merkezlerinde bulunan mültecilere yardım amacıyla '16 Kasım Uluslararası Hoşgörü Günü'nde "Duvar değil, köprü inşa edin!" adı altında kermes düzenledi.

Girişken kadınların yardımıyla gerçekleşen kermeste, ev yapımı kekler satışa sunuldu ve elde edilen meblağ ile mültecilerin temel ihtiyaçlarının karşılandı.

Благотворителен базар

„Каквото и добро да раздадете, то е за самите вас. И давайте, стремейки се единствено към Лица на Аллах! И каквото и добро да раздадете, то докрай ще ви се изплати и не ще бъдете угнетени.“ (сура Ал-Бакара, 272)

Постоянна практика е съвместното организиране на благотворителни инициативи на християни и мюсюлмани в София. Инициативен комитет, съставен от доброволци мюсюлманки и християнки, регулярно обединяват усилия за събиране на средства за подпомагане на деца от домове за сираци. С тази цел се проведе и благотворителния базар на 23 май 2013 г. в градинката до джамията „Баня Башъ“ в столицата. Инициативата бе организирана от Районно мюфтийство – София. За продан бяха изложени броеници, дрехи, аксесоари, картини и др. Събраните средства бяха дарени на Дома за медико-социални грижи – София. Медикаменти и адаптирано мляко за децата получи Домът „Св.Иван Рилски“ в столицата.

Charity bazaar

And whatever you spend in good, it is for yourselves, when you spend not except seeking Allah's Countenance. And whatever you spend in good, it will be repaid to you in full, and you shall not be wronged. (Surah al-Baqara: 272) Christians and Muslims in Sofia constantly co-organize charity initiatives. Initiative Committee of Muslim and Christian women regularly raises funds to help the children of the social care homes. A charity bazaar was held on 23 May 2013 in the garden of the Banya Bashi Mosque in Sofia. The initiative was organized by the Regional Mufti's Office of Sofia. For sale were displayed prayer beads, clothing, accessories, paintings etc. Medicines and formula milk have been purchased and donated to Sofia's Saint Ivan Rilski home for medical and social care for children.

Kermes

“Hayır olarak harcadıklarınız kendi iyiliğiniz içindir. Yapacağınız hayırları ancak Allah'ın rızasını kazanmak için yapmalısınız. Hayır olarak verdiğiniz ne varsa, karşılığı size tam olarak verilir ve asla haksızlığa uğratılmazsınız.” (Bakara Suresi, 272) Hıristiyanlar ve Müslümanlar Sofya'da sürekli hayırsever faaliyetlerde bulunuyor. Müslüman ve Hıristiyan kadınlardan oluşan girişim komitesi, yetimhanelerdeki çocuklara yardım amacıyla düzenli olarak kermes organize ediyor. Sofya Bölge Müftülüğü'nün desteğiyle Sofya'da Banya Başı Camii yanındaki bahçede 23 Mayıs 2013 tarihinde düzenlenen kermeste, tespih, elbise, aksesuar, resimler vb. sergilendi. Elde edilen meblağlarla ilaç ve adapte süt satın alınarak Sofya merkezli “Sveti İvan Rilski” çocuk bakım evine bağışlandı.

Курбан за берекет

Съвместна инициатива осъществиха мюсюлманското и църковното настоятелства на село Бежаново, Ловешко.

На 13 юни 2013 г. се организира курбан за берекет, просперитет и здраве на жителите на селото и цялата страна.

В двора, където се помещават двата храма, всяка общност отправи молитвите си към Всевишния. След това мюсюлмани и християни заедно седнаха на обща трапеза.

На тържеството присъстваха председателя на общинска администрация Луковит, областна администрация Ловеч и други почетни гости. Децата от селото изнесоха кратка програма.

Muslims and Christians organize joint sacrificial rite

The Muslim and Christian boards of trustees in the northern village of Bezhanovo carried out a joint initiative.

On 13 June 2013 they organized a sacrificial rite for barakah (blessing), prosperity and health of the residents of the village and all people in the country.

In the yard which houses both temples each community offered prayers to the Almighty. Afterwards the Muslims and Christians sat down together on a common table.

The ceremony was attended by chairman of the municipal administration of Lukovit, district administration of Lovech and other honoured guests. The children of the village performed a short program.

Müslüman ve Hıristiyanlar bereket için kurban kesti

Bejanovo köyünde Müslüman ve Hıristiyan encümenleri 13 Haziran 2013 tarihinde köy sakinleri ve tüm ülke vatandaşlarının sağlık, refah ve bereketi için kurban kesti.

Hem kilise, hem de caminin bulunduğu avluda, Müslüman ve Hıristiyanlar Yüce Allah'a duada bulundu ve ardından ortak sofraya oturdu.

Törene Lukovit belediye yönetimi başkanı, Loveç il yönetimi temsilcileri ve diğer özel konuklar katıldı. Köy çocukları da kısa bir program sundu.

Хелял сертифициране

Halal certification ● Helal sertifikası

Глобализацията позволява, както опознаване, обмяна на опит и много възможности и различни улеснения, но също така затруднява опазването на много територии от проникването и смесването на едни неща с други.

Пример за това са забранените (харам) и позволените (хелял) неща в живота според ислямската религия. Разнообразието на храни, облекла, медикаменти, услуги и т.н. води до затруднение при спазването на стриктните ислямски закони. За да улесни редовия мюсюлманин в ежедневните си потребности Мюсюлманско изповедание сформира Комисия по издаване на сертификат "хелял", която да работи за появата на пазара на стоки и услуги с гарантиран чист произход, годни за употреба от мюсюлманите.

През изминалата година са инспектирани множество фирми основно за производство на храни, като голяма част от тях произвеждат хелял продукти, а някои от тях и за вътрешния пазар.

Halal certification

Globalization allows acquaintance, exchange of experience and many different opportunities and conveniences, but it also hampers conservation of many parts against the penetration and mixing things up with others. Examples are the forbidden (haram) and permitted (halal) things in life according to Islam. The variety of food, clothing, medicines, services, etc. leads to difficulty in complying with the strict Islamic laws. To facilitate the regular Muslims in their daily needs the Muslim denomination formed a halal certification committee which works for appearance of guaranteed pure goods and services to the market suitable for use by Muslims.

Over the past year many companies have been inspected primarily for food production, as most of them produce halal products, including for the domestic market.

Helal sertifikası

Globalleşme, tanışma, deneyim alışverişi ve daha birçok farklı fırsatlar ve kolaylıklar sunuyor, ancak aynı zamanda da birçok ülkenin, bir şeyi başka şeylerle karıştırma ve birçok şeyin nüfuz etmesine karşı korunmasını zorlaştırmaktadır.

Buna örnek olarak İslam dinine göre haramlar ve helaller gösterilebilir. Yiyecek, giyecek, ilaç ve hizmetlerin çeşitliliği, İslami kurallara uymayı zor hale getiriyor. Müslümanlara günlük hayatta kolaylık sağlamak için Müslümanlar Diyaneti, helal belgelendirme komisyonu kurdu. Komisyon, Müslümanlar tarafından kullanıma uygun ve temiz menşeli ürün ve hizmetlerin piyasaya çıkması için çalışıyor.

Geçtiğimiz yıl kontrol edilen, genellikle gıda imalatı yapan firmaların büyük bir kısmı, iç Pazar da dahil olmak üzere helal ürünler üretiyor.

Хелял сертифициране

Предлаганите от Главно мюфтийство услуги по хелял сертифициране дават възможност на производителите и търговските фирми да разширят дейностите си, като печелят клиенти, за които хелял продуктите са от съществено значение и разширяват бизнеса си като изнасят своите продукти в държави, където хелял сертификатът е условие за участие в пазара.

Комисията по хелял сертифициране на Главно мюфтийство в България издава сертификати на български фирми, които отговарят на условията, заложи в правилника за сертифициране.

Главно мюфтийство е единствената институция в страната, оторизирана да издава „хелял“ сертификат за вътрешния и външния пазар.

През 2013 година Главно мюфтийство издаде сертификати на следните търговски марки:

Halal certification

Halal certification services offered by the Grand Mufti's Office enable manufacturers and trading companies to expand their activities, earn customers, for whom the halal products are essential, and expand their businesses by exporting their products to countries where halal certification is a condition of entering the market.

Halal Certification Committee at the Grand Mufti's Office in Bulgaria issues certificates to Bulgarian companies meeting the conditions laid down in the certification rules.

Grand Mufti's Office is the only institution in the country authorized to issue halal certificates for domestic and foreign markets.

In 2013 it issued certificates to the following brands:

Helal belgelendirme

Başmüftülük tarafından sunulan helal belgelendirme hizmetleri, ticari firmalara ve üreticilere faaliyetlerini genişletme, helal ürünlere önem veren yeni müşteriler kazanma ve piyasaya girmek için helal sertifikanın şart olduğu ülkelere ürünlerini ihraç ederek işlerini genişletme imkânı vermektedir.

Başmüftülük Helal Belgelendirme Komisyonu, belgelendirme kurallarında belirtilen şartlara uyan Bulgar şirketlerine sertifika vermektedir.

Başmüftülük, ülkede iç ve dış piyasaya helal sertifikası vermekle yetkili tek kurumdur.

2013 yılında aşağıdaki markalar belgelendirildi:

СПИСЪК НА ФИРМИТЕ, ПРОИЗВЕЖДАЩИ ХЕЛЯЛ ПРОДУКТИ – 2014 ГОДИНА

№	Име на фирма	Адрес	Продукт	Предназначение
1	ЕТ ММ-Мирослав Христов	гр. Първомайци	хелял клане на пилета	външен пазар
2	Градус – 1 ЕООД	гр. Стара Загора	хелял клане на пилета	външен пазар
3	Лактина ООД	гр. София	закваса	външен пазар
4	Мандра Ситово	гр. Ситово	сирена и кашкавал	вътрешен пазар
5	Родопея – Белев	гр. Смолян	кисело мляко, сирене и кашкавал	вътрешен пазар
6	Белла България	гр. Ямбол	точени кори, баници	външен пазар
7	Престиж 96 ООД	гр. В.Търново	вафли, пасти и бисквити	външен пазар
8	Кармела 2000 ООД	гр. В.Търново	вафли, бисквити и кекс	вътрешен пазар
9	Захарни изделия Варна (Свеет +)	гр. Балчик гр. В. Търново	вафли и бисквити	вътрешен пазар
10	Галус 2004 – Милево	с. Милево обл. Пловдив	хелял клане на гъски и патки	външен пазар
11	Осиковски – 2012	с. Лъжница	пици	външен пазар
12	Куминиано Фрут ЕОД	с. Катунца	консервиране на череша	външен пазар
13	Брезово АД	Гр. Брезово	хелял клане на гъски	външен пазар

LIST OF COMPANIES PRODUCING HALAL PRODUCTS – 2014

Nº	Company Name	Address	Product	Market
1	ET MM – Miroslav Hristov	Parvomaytsi	halal chicken slaughter	foreign
2	Gradus – 1 EOOD	Stara Zagora	halal chicken slaughter	foreign
3	Laktina OOD	Sofia	yeast	foreign
4	Mandra Sitovo	Sitovo	cheese and kashkaval	domestic
5	Rodopeya – Belev	Smolyan	yoghourt, cheese and kashkaval	domestic
6	Bella Bulgaria	Yambol	filo pastry, banitsa	foreign
7	Prestige 96 OOD	V. Tarnovo	waffles, cakes and biscuits	foreign
8	Carmela 2000 OOD	V. Tarnovo	waffles, biscuits and cakes	domestic
9	Zahami Izdelia Varna (Sweet +)	Balchik, V. Tarnovo	waffles and biscuits	domestic
10	Galus 2004 – Milevo	Milevo, Plovdiv province	halal goose and duck slaughter	foreign
11	Osikovski – 2012	Lazhnitsa	pizza	foreign
12	Kuminiano Frut EOD	Katunitsa	kiraz konserveşi	foreign
13	Brezovo AD	Brezovo	halal goose slaughter	foreign

HELAL ÜRÜNLER İMAL EDEN ŞİRKETLERİN LİSTESİ – 2014

N°	Şirket Adı	Adres	Ürün	Piyasa
1	ET MM – Miroslav Hristov	Pirvomaytsi	helal tavuk kesimi	dış
2	Gradus – 1 EOOD	Stara Zagora	helal tavuk kesimi	dış
3	Laktina OOD	Sofya	maya	dış
4	Mandra Sitovo	Sitovo	peynir ve kaşar	iç
5	Rodopeya – Belev	Smolyan	yoğurt, peynir ve kaşar	iç
6	Bella Bulgaria	Yambol	yufka, börek	dış
7	Prestige 96 OOD	V. Tırnov	gofret, bisküvi ve kek	dış
8	Carmela 2000 OOD	V. Tırnov	gofret, bisküvi ve kek	iç
9	Zaharni Izdelia Varna (Sweet +)	Balçik, V. Tırnov	gofret ve bisküvi	iç
10	Galus 2004 – Milevo	Milevo, Plovdiv ili	helal kaz ve ördek kesimi	dış
11	Osikovski – 2012	Lıjnitsa	pizza	dış
12	Kuminiano Frut EOD	Katunitsa	kiraz konservesi	dış
13	Brezovo AD	Brezovo	helal kaz kesimi	dış

Антимюсюлмански прояви в България

Anti-muslim acts in Bulgaria ● Bulgaristan'da islam karşıtı eylemler

Антимюсюлманските прояви, езикът на омразата, престъпленията от омраза и ислямофобията са актове, с които за съжаление се срещаме в нашето ежедневие, особено през последните години. За последните 23 години техният брой надвишава 200. Подобни действия са осъждани от всички държавни и неправителствени структури, и отделни членове на обществото, но тяхното проявление продължава силно да тревожи Мюсюлманското изповедание. Ксенофобското и антагонистично слово, с което често си служи част от политическата класа в България създава реални предпоставки тези актове да продължат. До момента в страната няма осъдени за подобен род престъпления, тъй като се класифицират в графата с дребни хулиганства.

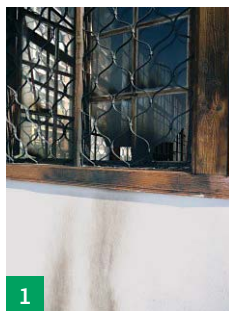
Anti-muslim acts in Bulgaria

Anti-Muslim acts, hate speech, hate crimes and Islamophobia are acts which we unfortunately face in our daily lives, especially in recent years. For the last 23 years their number exceeds 200. Such acts are condemned by all government and non-governmental organizations and individual members of society, but the Muslim denomination is worried by these acts. Xenophobic and antagonistic speech, often used by part of the political class in Bulgaria creates conditions for these acts to continue. For the time being there are not convicted of this kind of crimes in the country since they are classified as petty hooliganism.

Bulgaristan'da islam karşıtı eylemler

Müslüman karşıtı eylemler, nefret söylemleri, nefret suçları ve İslamofobi, maalesef özellikle son yıllarda günlük hayatımızda yüzleştiğimiz eylemler arasında yer alıyor. Son 23 yılda bunların sayısı 200'ün üzerinde. Bu tür eylemler, tüm hükümet ve sivil toplum örgütleri ve toplumun bireysel üyeleri tarafından kınanmakta, ancak Müslümanlar Diyaneti bu eylemlerden büyük endişe duymaktadır. Bulgaristan'daki siyasi sınıfın bir kısmının kullandığı yabancı düşmanlığı ve muhalif söylemler, bu eylemlerin devam etmesi için koşullar meydana getirmektedir. Bunların küçük çaplı holiganlık olarak sınıflandırılması nedeniyle ülkede bu tür suçlardan hüküm giyenler mevcut değil.

Антимюсюлмански прояви в България ● Anti-muslim acts
in Bulgaria ● Bulgaristan'da islam karşıtı eylemler

1-2. Казанлък – Kazanlak – Kazanlık.

3. Добрич – Dobrich – Dobriç.

4. Плевен – Pleven – Pleven.

Антимюсюлманско престъпление от омраза

Какво е престъпление от омраза?

Понятието „престъпление от омраза“ отразява формулировката, изработена на срещата на Съвета на министрите на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) през 2003 г., на която държавите-участници приемат задължението да събират информация и статистически данни за „престъпления на основата на омраза“ и да предават периодически тази информация на Офиса за демократични институции и права на човека (ОДИПЧ) за ежегоден мониторинг.

Концептуализираното понятие за престъпление от омраза се определя по следния начин:

Престъпление от омраза е всяко престъпление, включително посегателствата срещу личността или собствеността, при които жертвата, сградата или обектът са избрани на основата на тяхната действителна или предполагаема връзка, принадлежност, причисляване, подкрепа или членуване в група, базирана на общи за нейните членове действителни или предполагаеми характеристики като раса, национален или етнически произход, цвят на кожата, религия, пол, възраст, ментално или психическо увреждане, сексуална ориентация или други подобни защитени характеристики. Защитена характеристика е фундаментална или съществена характеристика, която се споделя от дадената група.

В такъв случай антимюсюлманско престъпление от омраза може да се дефинира като престъпление, мотивирано от предразсъдък и ненавист към мюсюлманите. Тоест, „престъпление от омраза“ е престъпление, което е мотивирано от нетолерантност или омраза спрямо определена група в обществото.

Anti-Muslim hate crime

What is a hate crime?

The term “hate crime” reflects the wording made at the meeting of the Ministerial Council of the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) in 2003, where participating countries accepted the obligation to collect information and statistics for “crimes based on hatred” and periodically transmit this information to the Office of Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR) of annual monitoring.

Definition of the term “hate crime” is as follows:

Hate crime is any criminal offence, including offences against persons or property, where

the victim, premises, or target of the offence are selected because of their real or perceived connection, attachment, affiliation, support, or membership of a group, based upon a characteristic common to its members, such as real or perceived race, national or ethnic origin, language, colour, religion, sex, age, mental or physical disability, sexual orientation, or other similar factor.

In this case, anti-Muslim hate crime can be defined as a crime motivated by prejudice and hatred towards Muslims. That is, "hate crime" is a crime that is motivated by intolerance or hatred towards a particular group in society.

Müslüman karşıtı nefret suçu

Nefret suçu nedir?

"Nefret suçu" kavramı, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı AGİT'in gündemine ilk olarak 2003 yılında yapılan Bakanlar Konseyi toplantısında girmiş ve bu toplantıya katılan katılımcı devletler, "nefrete dayalı suçlar" hakkında bilgi ve istatistik toplama ve bu bilgileri yıllık izleme amacıyla periyodik olarak Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi'ne iletme (ODIHR) yükümlülüğünü kabul etmiştir.

"Nefret suçu" şöyle tanımlanmıştır:

Nefret suçu mağdur, mülk ya da suçun hedefi bir grupta gerçek ya da edinilmiş bağlantısı, ilgisi, ilişkisi, destekçisi ya da üyesi olduğu nedeniyle seçilerek, mülke ya da kişiye karşı işlenen herhangi bir suçu kapsamaktadır; grup üyelerinin genel özellikleri gerçek ya da edinilmiş ırk, ulus ya da etnik orijin, dil, renk, din, cinsiyet, yaş, fiziksel ya da zihinsel engellilik, cinsel kaynaklı ya da diğer benzer unsurlara dayandırılabilir.

Bu durumda, Müslüman karşıtı nefret suçu, Müslümanlara yönelik önyargı ve nefret saikiyle işlenen bir suç olarak tanımlanabilir. Yani, "nefret suçu", toplum içinde belli bir gruba karşı hoşgörüsüzlük veya nefret saikiyle işlenen bir suçtur.

1. На 19.12.2012 г. през нощта беше нападната джамията “Хаджи Осман” в Добрич. Счупени са 9 малки прозореца на джамията. Уведомена е полицията в Добрич.
2. На 07.01.2013 г. по време на обедната молитва на богомолците, неизвестни лица замерват с камъни прозорците на джамията “Хаджи Осман” в Добрич, в резултат на което са счупили три от прозорците на храма, а един богомолец е ранен в крака. Според информация от Районното мюфтийство, подаден е сигнал в полицията.
3. На 11.01.2013 г. отново нападение с камъни по прозорците на джамията “Хаджи Осман” в Добрич. В рамките на един месец това е третото нападение с камъни по прозорците на джамията в града. За всичките случаи е уведомена полицията.
4. На 22.01.2013 г. около 06.30 ч. сутринта мюсюлмани от Гоце Делчев отиват за сутрешната си молитва в месджидата на ул. „Звънчарска” №3 и намират свинска глава, закачена на входната врата. Те изхвърлили главата в контейнера за боклук, за да могат да влязат в храма за молитва. Служебните лица от Районно мюфтийство – Гоце Делчев сезират полицията и изпращат писмо до районната прокуратура на Гоце Делчев (23.01.2013 г.). В писмото си до прокурора районният мюфтия на Гоце Делчев дава информация и за провокациите на представителите на крайно-националистически партии, които насаждат религиозна омраза и създават напрежение между религиозните общности в района. Заедно с регионални “жълти” медии те организират протестни шествия срещу намерението на мюсюлманската общност да построи джамия в града.
5. На 5 януари 2013 г. около 04.00 часа сутринта двама младежи на 23 години и на 22 години хвърлили камъни и счупили 3 стъкла на „Джумая джамия” в Пловдив. Минутни след инцидента служители от „Общинска охрана” успели да задържат двамата пловдивчани и сигнализирали в Четвърто РУП, където младежите са задържани за 24 часа. При проверката било установено, че единият е известен на полицията. За случая е уведомена Районна прокуратура – Пловдив.
6. С надписи „Турци треперете”, „Левски е жив”, „България над всичко” и кръст на стената осъмна варненската джамия „Азизие”.
Надписите са забелязани от мюсюлманите на 8 януари 2013 г., които уведомили служителите на районното мюфтийство и имама на джамията. Подаден е сигнал за случая в Първо РПУ на град Варна. След оглед на място от органите на реда е образувано досъдебно производство срещу неизвестни извършители.
7. На 6 срещу 7 септември 2013 г. неизвестни лица са нарисували надписи “ВЪН!!!”, „14/88” и пречупен кръст на оградата на централната джамия на гр. Варна “Азизие”. Надписите са забелязани от богомолци, които уведомили служителите на

Районно мюфтийство – Варна. Служителите на мюфтийството сигнализират за случая първо РПУ – Варна с прикрепен снимков материал. Образувано е досъдебно производство.

8. На 7 март 2013 г. фасадата на „Ялъ“ джамия в град Карлово беше напръскана със спрей и надписана със следните надписи: „Смърт на вас, турска сган!“ и изрисуван пречупен кръст . Местните медии също отразиха новината на 7 март 2013 г., информация за която са взели от полицията. Не се знае кой е извършителят. По случая е образувано досъдебно производство.
9. На 26.04.2013 г. джамията в Исперих осъмна с грозни надписи, които опорочават храма. Този акт е прецедент за района, в който хората живеят в мир и разбирателство.

Опорочаването на храма е провокация във време на избори когато хората трябва да изразят своя глас, а не да се предизвикват отрицателни междуетнически и междурелигиозни настроения. Районното мюфтийство и мюсюлманско настоятелство Исперих осъди това категорично и недвусмислено. Подадена е жалба до прокуратурата като в нея настояваме в най-кратък срок да бъдат изяснени всички факти и обстоятелства по случая, да бъдат намерени и осъдени извършителите.

10. На 06.10.2013 г. е извършено нападение над централната джамия в Казанлък. Нападателят са изпочупили няколко прозореца на джамията. От джамията информираха полицията. За сега извършителите не са разкрити.
11. На 20.10.2013г. в гр. Казанлък имаше опит за умишлен палеж на централната джамия. Неизвестен извършител се опитал да опожари джамията. От камерите се личи, че младеж с туба в ръка през късните часове на нощта обикаля джамията и от западната страна на джамията започва да залива стените и прозорците със запалима течност, след което запалва. Пламъците са забелязани след 02:00 ч. през нощта. Подадена е жалба в полицията и до районната прокуратура. Случаят се отрази и по медиите.
12. На 09.11.2013 г. около 20:00 ч. в района на улиците “Пиротска” и “Цар Самуил” в София, беше нападател и жестоко пребит 28-годишния Георги Димитров (Метин), мюсюлманин от турски произход. Младежът бе приет в медикаментозна кома с опасност за живота във Военно медицинска академия – София. Метин редовно посещаваше софийската джамия, а в нощта на злощастното събитие се връщал от нощна молитва в храма.

Нападателят са петима младежи на възраст около 28-29 години. Те са пребили жертвата си с ритници, метални предмети, боксове и др. Главният секретар на

МВР допуска, че нападателите са близки до неонацистките банди на "Бръснатите глави" (Новосформирана политическа партия на националистите).

Нападението било видно от десетина свидетели. Всички започнали да звънят на 112, а едно момиче се намесило да спаси жертвата.

Трима са задържани по случая. МВР съобщи, че на арестуваните са повдигнати обвинения за опит за убийство по хулигански подбуди, извършено от двама в съучастие. Тази квалификация е по чл. 116 ал.1 т.11 от Наказателния кодекс.

Бруталното нападение бе осъдено от Главното мюфтийство. С декларацията се осъжда както това нападение над български гражданин от турски произход, така и нападението над 20-годишната Виктория Христова седмица по-рано.

Главно мюфтийство изразява своето силно безпокойство, че политически лица използват език на омразата и отправят антагонистични призови. Мюфтийството остро осъжда преследването на хората заради тяхната религиозна и етническа принадлежност. Също така призовава българските граждани, изповядващи исляма, да запазят самообладание и да не отвързват на този акт на явна агресия и нетърпимост.

Към 20 декември 2013 г. Метин бе още в кома, а прогнозите на лекарите не са обнадеждаващи.

13. На 19 ноември 2013 г. около 23:40 ч. благоевградската джамия за пореден път стана обект на престъпно посегателство. Мъж счупи прозорец на джамията и се опита да изкърти вратата на храма. За щастие имамът се е намирал в джамията по това време и се е обадил на телефон 112. Полицията заловила нападателя на местопрестъплението. На следващата сутрин в 8:00 ч. от полицията се обадили на имама да очаква извършителя, който е щял да плати за нанесените щети. След като това не се случило имамът се обадил в районното мюфтийство и разказал за инцидента.

Благоевградската джамия многократно е ставала обект на прояви, при което органите на реда са били сезирани, но за съжаление досега не е имало случай да има заловен извършител. В този случай престъпникът е заловен на местопрестъплението, след което е освободен на доверие, за да възстанови щетите. Този факт води до недоумение във време, когато престъпления от омраза зачестяват. Безрезултатните действия на определени органи водят до подронване на авторитета им и притеснения за сигурността на гражданите.

14. На 05.12.2013 г. в 17:30 ч неизвестни лица са проникнали в джамията на гр. Карнобат. Те са прерязали металната решетка на прозореца от източната страна на джамията и кабелите на сигнално-охранителната система, на което охранителна-

та фирма е реагирала веднага и уведомила председателя на мюсюлманското настоятелство.

От настоятелството сигнализирали полицията.

Лицата, които са влезли в джамията са успели да се измъкнат. След направения оглед е установено, че е откраднат килим.

Полицията продължава издирването на извършителите.

15. Северната част от варненската джамия “Азизийе” е опожарена на 19 декември 2013 г. около 4:30 сутринта.

Нанесени са щети за десетки хиляди левове и само навременната намеса на органите на пожарна безопасност е спасила храма от тотално изпепеляване.

Това не е първото посегателство над молитвения дом. През годините над него са извършвани различни излияния като опити за разрушаване целостта на храма или части от него, многобройни свастики и вулгарни надписи и др. Охранителните камери на обекта са заснели лицето, което евентуално е причина за палежа, тъй като няколко минути преди избухването на пожара камерите са заснели неговото излизане от джамията.

Огънят е изпепелил до основи котелното помещение, което към онзи момент не функционираше, част от покривната конструкция на храма, а от високата температура е изпадала значителна част от външната мазилка.

По случая е подадена жалба от районния мюфтия Танер Вели до началника на Първо РПУ във Варна, който незабавно е разпоредил проверка по случая. Няма пострадали по време на пожара.

Последния случай за опит за умишлен палеж над мюсюлмански молитвен храм бе в Казанлък, където местната джамия, паметник на културата от местно значение бе подпален на 10 ноември 2013 г.

Главно мюфтийство разполага с кадри от охранителните камери, на които ясно се вижда лицето на извършителя. Копие от тях е предадено на Прокуратурата, но до момента няма обвинен по случая.

1. Шумен – Shumen – Şumen.

2-3. Варна – Varna – Varna.

1. "Hadji Osman" Mosque in the town of Dobrich was attacked at night on 19 December 2012. Nine small windows of the mosque were broken. Police in Dobrich was informed.
2. On 07 January 2013 during the midday prayer unknown persons stoned the windows of "Hadji Osman" Mosque in the town of Dobrich, breaking three windows of the temple and wounding one worshiper in the leg. According to information from the regional mufti's office, the incident was reported to the police.
3. On 11 January 2013 the same "Hadji Osman" Mosque in Dobrich was attacked with stones thrown at its windows. Within a month this was the third attack with stones at the windows of the mosque. Police was informed about all incidents.
4. On 22 January 2013 at around 06:30 am Muslims in the town of Gotse Delchev found a pig's head hanging on the front door of the masjid located in Zvancharska Str., 3. They threw it in the waste container so they can enter the masjid to perform morning prayer. Officials from the Regional Mufti's Office of Gotse Delchev informed the police and sent a letter to the local public prosecutor's office (23 January 2013). In his letter to the public prosecutor Regional Mufti of Gotse Delchev also provided information about provocation by the ultranationalist parties who incite religious hatred and create tension between religious communities in the region. Along with regional yellow press they organized protest demonstrations against the intention of the Muslim community to build a mosque in the town.
5. On 5 January 2013 at around 04:00 am two youths, aged 23 and 22, stoned and broke three windows of Plovdiv's Djumaya Mosque. Minutes after the incident, they were arrested by the municipal security guards and detained for 24 hours in the Fourth Regional Police Department. One of the youths was previously known to the police. Public prosecutor's office of Plovdiv was notified of the incident.
6. Graffiti slogans such as "Turks! Fear!", "Levski is alive", "Bulgaria over everything" and a cross were written on the wall of Aziziye mosque in Varna. Local Muslims saw them on 8 January 2013 and informed the mosque's imam and employees of the regional mufti's office. The First Regional Police Department was informed about the incident and preliminary inquiry against unknown perpetrators was initiated.
7. On 6 September 2013 unknown persons painted slogans such as "OUT!", "14/88" and a swastika on the wall of Aziziye mosque in Varna. The slogans were seen by worshippers who informed the employees of the Regional Mufti's Office of Varna. Employees of the mufti's office reported the incident to The First Regional Police Department of Varna with attached pictures. Preliminary inquiry was initiated.

8. On 7 March 2013 the facade of Yali Mosque in the town of Karlovo was spray-painted with swastika and slogans reading "Death to you, Turkish rabble". Local media also reported the incident, quoting police sources. There was no information about the perpetrator. Preliminary inquiry was initiated.
9. On 26 April 2013 the mosque in the town of Iserih was painted with unpleasant signs. This act is a precedent for the area where people live in peace and understanding. It is a provocation in election period when people have to express their voice, and not to cause negative interethnic and interreligious feelings. Regional Mufti's Office and Muslim Board of Trustees in Iserih condemned this act. A complaint was brought to the prosecutor's office asking in all the facts and circumstances of the incident to be clarified in the shortest time the perpetrators to be found and sentenced.
10. The central mosque in Kazanlak was attacked on 6 October 2013. Several windows of the mosque were shattered. The police was informed about the incident. The perpetrators have not been caught.
11. Unknown perpetrator attempted to burn the central mosque of Kazanlak on 20 October 2013. Cameras show a youth with a tube in his hand late at night goes round the mosque and starts to pour flammable liquid on its walls and windows and then sets them on fire. Flames were seen at 02:00 am. A complaint was sent to the police and the regional prosecutor's office. The incident was covered by the news media.
12. 28-year-old Muslim of Turkish origin Georgi Dimitrov (Metin) was attacked and severely beaten into coma on 9 November 2013 at around 08:00 pm in the area of Sofia's Pirotska and Tsar Samuil streets. He was taken to Military Medical Academy in Sofia. Metin was among the regular visitors of Sofia mosque, and on that day he was returning from night prayer.

Attackers are five young people, aged around 28-29. They beat the victim with kicks, metal objects, brass knuckles etc. Interior ministry's chief secretary assumed that attackers were close to neo-Nazi "skinhead" groups (newly formed political party of the nationalists).

The attack was witnessed by dozens of people who called 112 (single European emergency number), and a girl stepped in to save the victim.

Three men were arrested in connection with the incident. Ministry of Interior reported that the arrested were charged with attempted murder with hooligan motives made by two in complicity. This qualification is in article 116, paragraph 1, and item 11 of the Criminal Code.

The brutal attack was condemned by Grand Mufti's Office. It issued a statement con-

demning the attacks against the mentioned Bulgarian citizen of Turkish origin, as well as against 20 -year-old Viktoria Hristova a week earlier.

Grand Mufti's Office expresses its strong concern that politicians use hate speech and make antagonistic appeals. It also condemns persecution of people based on religion and ethnicity. Grand Mufti's Office calls on the Muslims, citizens of Bulgaria, to keep cool and not respond to this act of apparent aggression and intolerance.

As of 20 December 2013 Metin was still in a coma, and the doctors were not optimistic about his condition.

13. On 19 November 2013 at around 11:40 pm the mosque in Blagoevgrad once again was attacked. A man broke a window of the mosque and attempted to force its door. At that time the imam was inside the mosque called 112. Police caught the attacker at the scene of the crime. The next morning at 8:00 am the police phoned the imam telling him to expect the perpetrator who was going to pay for the damages. When this did not happen the imam called the local mufti's office and told reported the incident.

The mosque in Blagoevgrad has repeatedly been a subject of events in which the police officers were called, but unfortunately perpetrators were not caught. In this case, the criminal was caught at the scene and later was released on trust that he will cover the damages.

This fact leads to a perplexity in the time when hate crimes are becoming more common. The unsuccessful actions of certain authorities lead to undermining their prestige and security concerns of citizens.

14. On 5 December 2013 at 17:30 unknown persons broke into the mosque of Karnobat. The perpetrators cut the metal bars of the window on the east side of the mosque and the security system cables. The security company responded immediately and notified the chairman of the local Muslim board of trustees. The police was also informed of the incident.

The perpetrators managed to escape. The police inspected the scene and found that a carpet was stolen. The search for the perpetrators continues.

15. The northern part of Varna's Aziziye mosque burned down on 19 December 2013 at around 4:30 am, causing several thousands levs in damages. The timely intervention of the fire safety authorities saved the temple from total burning.

This is not the first attack on this mosque. Over the years there were a number of various attempts to destroy the mosque or parts of it, as well as numerous swastikas and

vulgar slogans etc. Security cameras captured the suspected perpetrator. He is seen as he walks out of the mosque a few minutes before the outbreak of fire.

The fire burned the boiler room and part of the mosque's roof to the ground. The high temperature caused a significant part of the outer coating to fall down.

Regional Mufti of Varna Taner Veli lodged a complaint to the First Police Department of Varna. The department's chief ordered immediate investigation of the incident. No one was injured during the fire.

The last incident of attempted arson on a Muslim prayer house was in Kazanlak, where the local mosque, a cultural monument of local significance, was set on fire on 10 November 2013.

Grand Mufti's Office has footage from security cameras that captured a clear image of perpetrator's face. A copy of the footage was sent to the Prosecutor's Office, but no one has so far been charged in connection to the incident.

1-3. Варна – Varna – Varna.

1. Dobriç kentindeki Hacı Osman Camii 19 Aralık 2012 tarihinde gece saatlerinde saldırıya uğradı. Caminin dokuz küçük penceresi kırıldı. Dobriç polisi olayla ilgili bilgilendirildi.
2. 7 Ocak 2013 tarihinde öğle namazı sırasında Dobriç kentindeki Hacı Osman Camii'nin kimliği belirsiz kişilerce taşlanması sonucu üç camını kırılırken cami cemaatinden bir kişi de ayağından yaralandı. Bölge müftülüğüne göre, olay polise bildirildi.
3. 11 Ocak 2013 tarihinde yine Dobriç'te Hacı Osman Camii saldırıya uğradı. Bu şekilde cami, bir ay içinde üçüncü kez taşlı saldırıya uğramış oldu. Tüm olaylar hakkında polise bilgi verildi.
4. Gotse Delçev kentinde 22 Ocak 2013 tarihinde sabah saat 06:30 civarında sabah namazına giden bir grup Müslüman, Zvinçarska Sok., No. 9 adresinde bulunan mescidin ön kapısına asılmış domuz kafası buldu. Müslümanlar, çöp bidonuna atarak mescide girebildiler. Polisi olayla ilgili haberdar eden Gotse Delçev Bölge Müftülüğü, bölge savcılığına da (23 Ocak 2013) bir mektup gönderdi. Savcıya yazdığı mektupta Gotse Delçev Bölge Müftüsü, bölgedeki dini topluluklar arasında gerginlik yaratan ve dini nefreti teşvik eden aşırı milliyetçi partilerin provokasyonları hakkında da bilgi verdi. Bölgede yayın yapan sansasyonel gazetelerle birlikte bu kişiler Müslümanların kentte cami inşa etme niyetine karşı protesto gösterileri düzenliyor.
5. 5 Ocak 2013 tarihinde sabah saat 04:00 civarında 22 ve 23 yaşlarında iki genç, Plovdiv kentindeki Muradiye Camii'nin üç camlarını kırdı. Olaydan birkaç dakika sonra olay yerine gelen belediye güvenlik görevlileri tarafından tutuklanan gençler, 4. Bölge Emniyet Müdürlüğü'nde 24 saat gözaltında tutuldu. Gençlerden birinin daha önce de poliste kaydı olduğu belirtildi. Plovdiv Bölge Savcılığı olayla ilgili bilgilendirildi.
6. Varna Aziziye Camii'nin duvarına "Türkler, titreyin!", "Levski yaşıyor", "Bulgaristan her şeyin üstündedir" gibi yazılar yazıldı ve haç işareti çizildi. 8 Ocak 2013 tarihinde meydana gelen olayda yazıları gören Müslümanlar cami imamı ve bölge müftülüğünü bilgilendirdi. Olay, Birinci Bölge Emniyet Müdürlüğü'ne de bildirildi. Polis olayla ilgili soruşturma başlattı.
7. 6 Eylül 2013 tarihinde Varna Aziziye Camii'nin duvarı kimliği belirsiz kişilerce "Dışarı!" "14/88" ve gamalı haç gibi sloganlarla boyandı. Yazıları gören Müslümanlar bölge müftülüğünü bilgilendirdi. Birinci Bölge Emniyet Müdürlüğü de olaydan haberdar edildi. Polis olayla ilgili soruşturma başlattı.
8. 7 Mart 2013 tarihinde Karlovo kentindeki Yalı Camii'nin cephesine spreyle gamalı haç ve "Size ölüm, Türk grupları" sloganları yazıldı. Yerel medyada da polis kaynaklarına dayanarak olayı haber yaptı. Fail veya failer hakkında bilgi yok. Polis olayla ilgili so-

ruşturma başlattı.

9. 26 Nisan 2013 tarihinde İsperih'teki cami de saldırıya uğradı. Böyle bir hareket, insanların barış ve anlayış içinde yaşadığı bu bölgede ilk defa yaşandı. İnsanların, oylarını vermesi gereken seçim zamanında camiye yapılan bu saldırı bir provokasyondur. Bölge müftülüğü ve cami encümeni eylemi kesin bir şekilde kınadı. Savcılığa gönderilen bir şikâyette, kısa zamanda olayın açıklığa kavuşturulması ve failerin yakalanmasını ve adalete teslim edilmesi istendi.
10. Kazanlık ketindeki merkez caminin 6 Ekim 2013 tarihinde uğradığı saldırıda birkaç pencere kırıldı. Cami görevlileri polise olayla ilgili bilgi verdi. Faileri hala yakalanmadı.
11. Kimliği belirsiz bir kişi, 20 Ekim 2013 tarihinde Kazanlık kentindeki merkez camiiini yakma girişiminde bulundu. Kamera kayıtlarında gece geç saatlerde cami etrafında dolaşırken görülen bir genç, elindeki bidonda bulunan yanıcı sıvıyı duvarlara ve pencerelere dökmeye başlıyor ve daha sonra ateşe veriyor. Alevler saat 02.00'den sonra görülüyor. Polis ve bölge savcılığına olayla ilgili şikâyet mektubu gönderildi. Olay, haberlere de yansdı.
12. 9 Kasım 2013 tarihinde saat 20.00 civarında 28 yaşında Türk asıllı bir Müslüman Sofya'nın merkezindeki Pirotska ile Tsar Samuil sokaklarının bulunduğu bölgede dövülerek komalık edildi. Georgi Dimitrov (Metin) adlı genç, Sofya Askeri Tıp Akademisi'ne kaldırıldı. Sofya Camii cemaatinden olan Metin, saldırıya uğradığı akşam tası namazından dönüyordu.

Saldırganların 28-29 yaşlarında beş genç olduğu ve Metin'i tekme, metal alet ve muştalalarla dövdükleri. İçişleri Bakanlığı'nın genel sekreteri, saldırganların Neo-nazi dazlak gruplara (milliyetçilerin kurduğu yeni siyasi parti) yakın olabileceğine ihtimal verdi.

Saldırıya tanık olan onlarca kişi, 112 Acil Servis'i arayarak yardım isterken, bir kız Metin'i kurtarmak için müdahale etti.

Olayla ilgili üç kişi gözaltına alındı. İçişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, tutuklananların holiganlık ve cinayete teşebbüsle suçlandığı belirtildi. Bu eylem, Ceza Yasası'nın 116. maddesinin 1. fıkrasının 11. bendinde bu şekilde tanımlanıyor.

Acımasız saldırıyı kınayan Başmüftülük, yayınladığı bir bildiriye, hem bu saldırıyı, hem de bundan bir hafta önce 20 yaşındaki Viktoria Hristova'nın uğradığı saldırıyı kınadı.

Siyasilerin nefret söylemleri ve muhalefet çağrılarını kullanmasından duyduğu endişelerini ifade eden Başmüftülük, din ve etnik kökenlerinden dolayı insanların takip edilmesini de şiddetle kınıyor, ayrıca ülkedeki Müslümanları, kendilerine hakim olma ve bu açık saldırıya ve hoşgörüsüzlüğe cevap vermemeye çağırıyor.

20 Aralık 2013 itibariyle Metin hala komada bulunurken, durumu hakkında ise doktorlar iyimser tahminlerde bulunmadı.

- 13.** 19 Kasım 2013 tarihinde saat 23:40 civarında Blagoevgrad kentindeki cami bir kez daha saldırıya uğradı. Bir kişi caminin penceresini kırarak kapıyı zorladı. Olay sırasında caminin içinde bulunan imam 112 Acil Servisi aradı. Daha sonra gelen polis suç mahallinde saldırganı yakalandı. Ertesi sabah saat 8.00'de polis imamı arayarak tazminat ödemek üzere saldırganın gelmesini beklemesini söyledi. Bunun gerçekleşmesi üzerine imam durumu bölge müftülüğüne bildirdi.

Söz konusu cami, defalarca saldırıya uğradı, ancak polisin haberdar edilmesine rağmen yakalanan fail olmadı. Bu olayda, suç mahallinde yakalanan fail daha sonra hasarları ödeyeceğine dair güven üzerine serbest bırakıldı.

Bu olay, nefret suçlarının gittikçe yaygın hale geldiği bir zamanda şaşkınlığa yol açıyor. Bazı yetkililerin başarısız eylemleri, kendilerinin itibarının zedelenmesine ve vatandaşlarda güvenlik kaygılarına sebebiyet veriyor.

- 14.** 5 Aralık 2013 tarihinde saat 17.30 civarında Kamobats kentindeki kimliği belirsiz kişilerce saldırıya uğradı. Failler, caminin doğu tarafındaki pencerenin metal çubuklarını ve güvenlik sisteminin kablolarını keserek içeri girdi. Alarm sisteminin çalışması üzerine güvenlik şirketi tarafından bilgilendirilen encümen başkanı, polisi olaydan haberdar etti.

Ancak Failler, olay yerinden kaçmayı başardı. Olay yerine gelen polis görevlileri bir halının çalındığını tespit etti. Faillerin aranmasına devam edildiği bildirildi.

- 15.** 19 Aralık 2013 tarihinde saat 04.30 civarında Varna kentindeki Aziziye caminin kuzey kısmında çıkan yangın, binlerce leva hasara yol açtı. Yangın güvenlik makamlarının zamanında müdahalesi sayesinde caminin tamamen yanması engellendi.

Cami ilk defa saldırıya uğramıyor. Yıllar boyunca caminin tamamını veya bir kısmını yıkma girişimlerinde bulunuldu, bunun yanı sıra caminin duvarlarına çok sayıda gamalı haç ve kaba sloganlar yazıldı. Yangını çıkaran şüphelinin yüzünü kaydeden güvenlik kameralarında, şüpheli, yangından birkaç dakika önce camiden çıkarken görülüyor.

Yangında kazan dairesi tamamen yanarken, caminin çatısı ise hasar gördü. Yüksek sıcaklık, dış kaplamanın büyük bir kısmının düşmesine neden oldu.

Varna Bölge Müftüsü Taner Veli'nin Varna Birinci Emniyet Müdürlüğü'ne şikayet mektubu göndermesi üzerine, emniyet müdürü, olayın soruşturulması yönünde talimat verdi. Yangın yaralanan olmadı.

Cami kundaklama olayı Kazanlık kentinde yaşandı. Kültürel bir anıt olarak önemli yere sahip olan Kazanlık camisi, 10 Kasım 2013 tarihinde ateşe verilmişti.

Başmüftülüğün elinde bulunan güvenlik kameralarının görüntülerinde failin yüzü net bir şekilde görünüyor. Görüntülerin bir kopyası savcılığa gönderildi, ancak şimdiye kadar olayla ilgili olarak suçlanan yok.

Декларации

Declaratins of the muslim denomination ● Müslümanlar Diyaneti'nin bildirileri

Главно мюфтийство, отчитайки своята незаменима обществена функция и балансатор в обществените отношения, неведнъж е заявявало своето мнение по обществено значими събития и проблеми.

Многократно институцията е фокусирала вниманието на държавните ръководители и широката общественост върху проблеми, чийто отложени във времето решения биха довели до дисбаланс в отношенията на различни структурни единици на цялото българско общество.

Не са рядкост и случаите, в които Главно мюфтийство се е произнасяло и по международни въпроси, касаещи световния мир и разбирателство.

Declaratins of the muslim denomination

Grand Mufti's Office, considering its irreplaceable social function and balancer in social relations, has repeatedly stated its opinion on socially significant events and issues.

The institution has repeatedly focused the attention of state leaders and the public on issues whose postponed solutions would lead to an imbalance in the relationships of the different structural units of the entire Bulgarian society.

Grand Mufti's Office has also expressed its views on international issues concerning world peace and understanding.

Müslümanlar Diyaneti'nin bildirileri

Başmüftülük, toplumsal ilişkilerdeki eşsiz toplumsal fonksiyonunu ve dengeleyici rolünü dikkate alarak, sosyal öneme sahip olaylar ve sorunlar hakkında defalarca görüşlerini dile getirmiştir.

Başmüftülük kurumu, devlet liderlerinin ve toplumun dikkatini, çözümlerinin ertelenmesi nedeniyle tüm Bulgar toplumunun farklı yapısal birimlerinin ilişkilerinde dengesizliğe yol açabilecek sorunlar üzerine çekmiştir.

Başmüftülük, aynı zamanda dünya barışı ve uzlaşısı ile ilgili uluslararası konularda da fikirlerini dile getirmiştir.

Декларация на Главно мюфтийство на Мюсюлманското изповедание в Република България по повод насилието над невинни граждани в Близкия изток

27 Август 2013 г.

Нарастването на случаите на покушение над невинни човешки животи през последните години в населените с мюсюлмани райони крайно оскърява и компрометира мира и бъдещето на човечеството.

Неприемливи и дълбоко укорими са актовете на насилие, насочени срещу човечеството, независимо от религиозните, етническите и географските различия. Немислимо е погазването на правата на невинни хората, превръщайки ги в безпомощни мишени на смъртта.

В държавите от Близкия изток се извършват тежки престъпления срещу човечеството, като се избиват десетки хиляди граждани. Стотици невинни хора бяха подложени на нечовешки изпитания. Десетки хиляди напуснаха страните си, изправени пред поредица от нападения.

Събитията, които се случват днес в Близкия изток, а и в много други страни, са недопустими. Печално е, че това се случва пред очите на целия свят и никой не се намеси. Недопустимо е да премълчим, да се примирим или да отменим с бездушие тези актове на погазване и поругаване на изконни човешки права, правни и международни норми на поведение.

Главно мюфтийство на Република България от висотата на своята отговорност пред обществото и отзивчивост към зачитане на човешките права и радетел на хуманизма и свободата, заявява своята позиция на непримиримост към насилието, терора и всички форми на тяхната проява към гражданите и невинни граждани на Близкия изток.

ДЕКЛАРИРАМЕ, ЧЕ

Категорично осъждаме всякаква форма на проява на насилие над невинни граждански лица независимо къде по света се намират;

Изразяваме нашата съпричастност и съчувствие към мъката на близките на жертвите и дълбок укор срещу извършителите;

Осъждаме преследването на хората заради тяхната религиозна и етническа принадлежност и нападенията срещу църкви, джамии, синагоги, храмове и други религиоз-

ни обекти;

Призоваваме за обединяване на усилията на всички хуманитарни организации, на гражданското общество и на специализираните органи в стремежа за подпомагане на пострадалите и останалите без подслон хора.

Молим се за душите на загиналите и за скорошното оздравяване на ранените, както и за прекратяване на конфликтите в Близкия изток чрез най-експедитивния и отговорен порядък.

Declaration of Grand Mufti's Office of the Muslim denomination in the Republic of Bulgaria on the occasion of violence against innocent civilians in the Middle East

27 August 2013

The increase in the cases of assaults on innocent human lives in recent years in areas with Muslim population insults and compromises the peace and future of humanity.

Acts of violence against humanity, regardless of religious, ethnic and geographical differences, are unacceptable and deeply objectionable. The violation of the rights of innocent people, turning them into helpless targets of death is inconceivable.

Serious crimes against humanity are being committed in the Middle East countries and tens of thousands of civilians are being killed. Hundreds of innocent people went through inhuman hardships. Tens of thousands facing a series of attacks have left the country.

The events that are happening today in the Middle East and in many other countries are impermissible. This happens in front of the whole world and no one intervened. We can not keep silent, reconcile ourselves or disregard with indifference these acts of violation and desecration of basic human rights, legal and international standards of behavior.

Grand Mufti's Office in the Republic of Bulgaria, from the rise of its responsibility in front of the society and due to responsiveness to respect the human rights, as a defender of hu-

manism and freedom, declares its position of not putting up with violence, terrorism and all forms of occurrence towards civilians and innocent citizens of the Middle East.

WE HEREBY DECLARE THAT

We categorically condemn any form of violence on innocent civilians wherever they are in the world;

We express our sympathy and condolences to the grief of the victims' relatives and blame the perpetrators;

We condemn the persecution of people based on their religion and ethnicity, and the attacks on churches, mosques , synagogues, temples and other religious sites;

We call for joint efforts of all humanitarian organizations, civil society and specialized bodies in an effort to help victims and homeless people.

We pray for the souls of those who died and wish speedy recovery of the wounded, as well as ending the conflict in the Middle East through the most expeditious and responsible order.

Ortadoğu'da masum sivillere karşı şiddet olayları üzerine Bulgaristan Cumhuriyeti Müslümanlar Diyaneti Başmüftülüğü'nün Bildirgesi

27 Ağustos 2013

Son yıllarda Müslümanların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde masum insanların hayatına düzenlenen saldırılardaki artış, rencide etmekte ve insanlığın geleceğini ve barışı ciddi bir şekilde tehlikeye atmaktadır.

Dini, etnik ve coğrafi farklılıkları ne olursa olsun insanlığa karşı yapılan saldırılar kabul edilemez ve kınanması gerek bir olaydır. Çaresiz bir ölüme sürüklenerek masum insanların haklarının ihlali düşünülemez.

İnsanlığa karşı ciddi suçların işlendiği Ortadoğu ülkelerinde on binlerce sivil öldürülmektedir. Yüzlerce masum insan, insanlık dışı işkenceler çekti. Bir dizi saldırıyla karşı karşıya kalan on binlerce kişi ülkelerini terk etti.

Bugün Ortadoğu'da ve diğer birçok ülkede yaşanan olaylar, müsaade edilemez. Tüm dünyanın gözü önünde yaşanan bu olaylara hiç kimse müdahale etmedi. Temel insan hakları ve uluslararası hukuki ve davranış standartları ihlal edilirken buna kayıtsız kalmamız, sessiz kalmamız, görmezden gelmemiz beklenemez.

Bulgaristan Cumhuriyeti Başmüftülüğü, toplum karşısındaki sorumluluğu ve insan haklarının korunmasındaki tavizsizliği gereği, hümanizm ve özgürlüklerin savunucusu olarak, Ortadoğu'da sivillere ve masum insanlara yönelik düzenlenen her türlü şiddet ve terör şekillerini kabul etmediğini dile getirmektedir.

Dünyanın her neresinde olursa olsun masum sivillerle yönelik şiddetin her türlü şeklini kınadığımızı;

Ölenlerin yakınlarının başsağlığı dileyerek acılarını paylaşıyor ve faileri kınadığımızı;

Etnik kökenleri ve inançları nedeniyle insanların takip edilmesini, ayrıca kilise, cami, sinagog ve diğer dini mabetlere düzenlenen saldırıları kınadığımızı beyan ediyoruz.

Mağdurlara ve evsiz kalan insanlara yardım etmek amacıyla tüm insani yardım kuruluşlarını, sivil toplumu ve özel kurumları birlikte çaba göstermeye çağırıyoruz.

Hayatını kaybedenler için dua ediyor, yaralılara acil şifalar diliyor ve en hızlı ve sorumlu bir yöntemle Ortadoğu'daki çatışmaya son verilmesini temenni ediyoruz.

Декларация на Главно мюфтийство на Мюсюлманското изповедание в Република България по повод насилието над невинни граждани

Неприемливи и дълбоко укорими са актовете на насилие, насочени срещу човешкия живот, независимо от религиозната и етническа принадлежност.

Главно мюфтийство на Мюсюлманското изповедание в Република България остро осъжда проявата на насилие над гражданина Георги Димитров (Метин) на 09.11.2013 г., над който бе оказана безпощадна и необоснована агресия от граждани в центъра на столицата, както и над Виктория, която бе нападната седмица по-рано.

Този акт е своеобразно проявление на призива на крайно националистическите политически формации в страната за обединен отпор.

Силно сме обезпокоени от нарушаване на суверенитета на човешкия живот вследствие на езика на омразата и антагонистичния призив на част от политически обвързаните лица в публичното пространство. Случилото се сериозно компрометира българската толерантност и създава предпоставки за етно-религиозен конфликт сред обществото.

Остро осъждаме преследването на хората заради тяхната религиозна и етническа принадлежност.

Призоваваме българските граждани изповядващи исляма да запазят самообладание и да не отвръщат на този акт на явна агресия и нетърпимост.

Главно мюфтийство на Република България, от висотата на своята отговорност пред обществото и отзивчивост към зачитане на човешките права и радетел на хуманизма и свободата, заявява своята позиция на непримиримост към насилието и агресията упражнена над невинни граждани в страната ни.

Призоваваме правоохранителните органи и Прокуратурата да предприемат незабавни мерки в борба с ксенофобията и престъпленията от омраза, на които сме свидетели днес.

Declaration of Grand Mufti's Office in Republic of Bulgaria on the Occasion of Violence against Innocent Citizens

The acts of violence against humans, no matter what their religious and ethnic affiliation is, are unacceptable and deeply blamable.

Grand Mufti's Office of the Muslim Denomination in the Republic of Bulgaria sharply condemns the act of violence against the citizen Georgi Dimitrov (Metin) on 9 November 2013 who was ruthlessly attacked downtown Sofia, as well as the attack against Viktoria a week earlier.

This act is a kind of a manifestation of the extreme nationalistic political formations' appeal to joint resistance.

We are highly bothered by the fact that the sovereignty of human life is being damaged, which is result of the hate speech and the antagonistic appeal of some of the political figures in the public space.

The incident seriously compromises the Bulgarian tolerance and creates preconditions for ethno-religious conflict in the society.

We sharply condemn the persecution of people, based on their ethnic or religious background.

We appeal to the Bulgarian Muslims to keep self-control and not to respond to this act of clear aggression and intolerance.

The Grand Mufti's Office in the Republic of Bulgaria, from the rise of the responsibility in front of the society and because of responsiveness to respect the human rights, as a defender of humanism and freedom, declares its position of not putting up with violence and aggression against innocent citizens in our country.

We call the law enforcement authorities and the prosecutor's office to take immediate actions to combat the xenophobia and crimes of hate, which we witness today.

Suçsuz vatandaşlara düzenlenen saldırıların artması üzerine Bulgaristan Cumhuriyeti Müslümanlar Diyaneti Başmüftülüğü'nün bildirgesi

Dini ve etnik kimliği ne olursa olsun insan hayatına karşı olan hiçbir saldırı kabuledilemez ve kınanması gerek bir olaydır.

Bulgaristan Cumhuriyeti Müslümanlar Diyaneti Başmüftülüğü, 9 Kasım 2013 tarihinde Georgi Dimitrov'a (Metin) başkentin merkezinde yapılan acımasızca saldırıyı şiddetle kınıyor, aynı şekilde bir hafta önce Viktoriya'ya yapılan saldırıyı da şiddetle kınıyor.

Bu saldırı aşırı milliyetçi siyasi oluşumların yapmış olduğu ortak direnç çağrısı sonucu meydana gelen bir eylemdir.

Nefret söylemleri ve düşmanca çağrılar sonucu insan hayatının dokunulmazlığının ihlali bizleri derinden endişelendirmektedir. Yaşanan olaylar, Bulgar hoşgörüsünü utanç verici bir duruma düşürmekte, toplumda etnik ve dinsel çatışmaya koşullar oluşturmaktadır.

İnsanların etnik kökenlerinin ve dinlerinden dolayı takip altına alınmasını şiddetle kınıyoruz.

Bulgaristan vatandaşı olan Müslümanları sağduyulu hareket etmeye ve şiddete şiddetle karşılık vermemeye çağırıyoruz.

Bulgaristan Cumhuriyeti Başmüftülüğü, toplum karşısındaki sorumluluğu ve insan haklarının korunmasındaki tavizsizliği gereği, hümanizm ve özgürlüklerin savunucusu olarak, ülkedeki suçsuz vatandaşlara yapılan saldırıları kabul etmediğini dile getirmektedir.

Güvenlik makamlarını ve savcılığı, şahidi olduğumuz yabancı düşmanlığı ve nefrete dayalı saldırılara karşı gecikmeksizin gereğini yerine getirme çağrısında bulunuyoruz.

Поздравителни адреси

Congratulatory messages ● Tebrik mesajları

Световна традиция е държавни, политически и обществени лидери да поздравяват мюсюлманите по различни поводи. Предимно това се случва на двата големи празника на изповядващите исляма – Рамазан Байрам и Курбан Байрам.

Българските държавни ръководители, политически лидери и дипломати също са част от тази добра световна традиция, чиято цел е да уважи празнуващите и подсили фундамента на толерантността в обществото.

Congratulatory messages

Sending messages of congratulations to Muslims on various occasions by state, political and community leaders has become a worldwide tradition. It happens mostly during the two major Muslim holidays, Eid ul-Fitr and Eid ul-Adha.

Bulgarian state leaders, political leaders and diplomats are also part of this good tradition aimed at showing respect to celebrating Muslims and strengthen the foundation of tolerance in society.

Tebrik mesajları

Devlet liderleri, siyasi ve toplum liderleri tarafından çeşitli vesilelerle Müslümanlara tebrik mesajları gönderme dünya çapında bir gelenek haline geldi. Bu, Müslümanların iki büyük bayramı olan Ramazan ve Kurban Bayramı günlerinde görülüyor.

Bu geleneği devam ettiren Bulgar devlet liderleri, siyasi liderler ve diplomatlar da bu bayramlarda Müslümanları tebrik ederek toplumda hoşgörü temelini güçlendirmektedir.

ПРЕЗИДЕНТЪТ: СМИСЪЛЪТ НА РАМАЗАН БАЙРАМ Е ДА БЪДЕМ СОЛИДАРНИ И ОБЕДИНЕНИ

„Приемете моите най-сърдечни поздравления и благопожелания по повод Рамазан Байрам. Милосърдието, състраданието и опрощението са сред онези ценности, от които имаме най-голяма нужда във време на изпитания. Ето защо в днешния ден отново си припомним, че в земния ни път трябва да търсим разбирателство и хармония”, пише президентът на Републиката г-н Росен Плевнелиев в специален поздравителен адрес до главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи и мюсюлманската общност в България по повод Рамазан Байрам.

Държавният глава вярва, че и тази година, както پہлява традицията, мюсюлманите ще отворят сърцата си за хората в нужда. По думите му големият смисъл на празника е да се научим да бъдем солидарни и обединени в усилията си за един по-справедлив и достоен живот.

„Нека светлината и добротата водят мислите и делата ни. Желая на Вас и на Вашите семейства здраве и благополучие. Честит празник!”, пише още президентът в поздравителния си адрес до българските граждани, изповядващи ислямската религия.

President: Meaning of Eid ul-Fitr is to show solidarity and unity

“Accept my warmest congratulations and best wishes on the occasion of Eid ul-Fitr. Mercy, compassion and forgiveness are among those values, which we need most in times of trials. That is why today we recall again that in our earthly journey we should seek understanding and harmony,” said President of the Republic Mr. Rosen Plevneliev in a special congratulatory letter sent to Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji and the Muslim community in Bulgaria on the occasion Eid ul-Fitr (a.k.a. Ramazan Bayram).

The head of state said he believes that this year, as tradition dictates, Muslims will open their hearts to those in need. The big meaning of the holiday is to learn to show solidarity and be united in our efforts for a just and dignified life.

“May the light and goodness lead our thoughts and deeds. I wish you and your families health and well-being. Congratulations!” the president wrote in his address to the country’s Muslim citizens.

Cumhurbaşkanı: Bayramın anlamı, birlik ve beraberlik içinde olmamızdır

“En içten dileklerle Ramazan Bayramınızı kutluyor ve en iyi dileklerimi iletiyorum. Merhamet, şefkat ve af, imtihan zamanlarında en çok ihtiyaç duyduğumuz değerlerdir. Bu yüzden böyle bir günde, dünya hayatımızda uzlaşmayı ve uyum içerisinde olmayı aramız gerektiğini tekrar hatırlamalıyız.”

Bulgaristan Cumhurbaşkanı Rosen Plevneliev, 2013 Ramazan Bayramı vesilesiyle Bulgaristan’da yaşayan Müslümanlara gönderdiği tebrik mesajında bu ifadeleri kullandı.

Cumhurbaşkanı, mesajında, Müslümanların “bu yıl da ihtiyaç sahiplerine kalplerini açacaklarına inandığını” belirtti. Mesajın devamında, “Bayramın derin anlamı daha adil ve onurlu bir hayat için bize birlik ve beraber olmayı öğretmesinde saklı” denildi.

Aydınlığın ve iyiliğin, fikirlerimize ve amellerimize rehberlik etmesini dileyen Plevneliev, tebrik mesajına “Ailelerinize sağlık ve başarılar diliyorum. Ramazan Bayramınız Kutlu Olsun!” şeklinde son verdi.

БОЙКО БОРИСОВ ПОЗДРАВИ МЮСЮЛМАНИТЕ ПО ПОВОД РАМАЗАН БАЙРАМ

Бойко Борисов, лидер на ПП ГЕРБ в поздравителен адрес честити главния мюфтия на Републиката д-р Мустафа Хаджи и мюсюлманите в страната по повод Рамазан Байрам: “Приемете от името на ПП ГЕРБ и от мое лично име поздравленията ми към изповядващите исляма, по повод отбелязването на празника Рамазан Байрам. Използвам възможността, за да отправя към Всички Вас искрените си пожелания за много здраве и благополучие”.

Според Борисов, той винаги досега е изразявал своето убеждение, че разбирателството и толерантността между представителите на различните религиозни общности в България са повод за гордост и единство на нацията.

“В навечерието на свещения мюсюлмански празник на мира и състраданието, искам да Ви уверя, че като председател на най-голямата дясна политическа партия в страната, ще продължавам да работя за съхранението на традиционно добрите взаимоотношения между представителите на различните религии в България и към опазването на разбирателството в страната. Честит празник”, се казва още в писмото на лидера на ГЕРБ.

Boyko Borisov congratulates Muslims on Eid ul-Fitr

Boyko Borisov, leader of political party GERB, sent a congratulatory letter congratulated the Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji and Muslims in the country on the occasion of Eid ul-Fitr. "On behalf of GERB and myself I congratulate Muslims on the occasion of Eid ul-Fitr (Ramazan Bayram). I use this opportunity to express to all of you my sincere wishes for health and wellbeing," he said in message.

Borisov said he had always expressed his belief that understanding and tolerance among members of different religious communities in Bulgaria are pride and unity of the nation.

"On the eve of the Muslim holyday of peace and compassion, I would like to assure you that as leader of the largest centre right political party in the country I will keep working for the preservation of the traditionally good relations between members of different religions in Bulgaria and the conservation of understanding in the country. Congratulations," Borisov said.

Boyko Borisov, Müslümanların Ramazan Bayramı'nı kutladı

GERB lideri Boyko Borisov, Ramazan Bayramı vesilesiyle Başmüftü Dr. Mustafa Hacı ve ülkedeki Müslümanlara bir tebrik mesajı gönderdi.

Borisov, "GERB partisi ve kendim adına, Müslümanların Ramazan Bayramı'nı kutluyorum. Bu fırsattan yararlanarak hepimize sağlık ve refah dileklerimi ifade ediyorum" dedi.

Borisov, Bulgaristan'da farklı dini toplulukların üyeleri arasında hoşgörü ve anlayışın, gurur ve birlik sebebi olduğuna her zaman inandığını ifade söyledi.

Borisov mesajın devamında "Müslümanların bu barış ve şefkat bayramının arifesinde, ülkedeki en büyük sağ partinin lideri olarak, ülkedeki farklı dinlerin üyeleri arasındaki geleneksel iyi ilişkilerin ve ülkedeki anlayışın korunması için çalışmaya devam edeceğime güvence veriyorum. Bayramınız kutlu olsun!" dedi.

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ ПОЗДРАВИ МЮСЮЛМАНИТЕ ПО ПОВОД РАМАЗАН БАЙРАМ

„От името на Националния съвет на Българската социалистическа партия, парламентарната група на Коалиция за България и от свое име Ви поздравявам със светлия празник Шекер Байрам“, казва Сергей Станишев, лидер на БСП в поздравителен адрес до главния мюфтия на Републиката д-р Мустафа Хаджи и мюсюлманите в страната по повод Рамазан Байрам.

Станишев отправя искрените си благопожелания за здраве и благополучие във всички лични и обществени начинания. Според него благодарение на добродетелите примерност, мъдрост и честност, Мюсюлманското изповедание в нашето общество се радва на заслужен авторитет и играе съществена роля в развитието на страната ни.

„Честит празник на Вас и всички български мюсюлмани. Бъдете живи и здрави“, се казва още в писмото на Станишев.

Stanishev congratulates Muslims on Eid ul-Fitr

“On behalf of the National Council of the Bulgarian Socialist Party, Parliamentary Group of Coalition for Bulgaria and myself, I congratulate you on this bright holiday,” said Sergey Stanishev, leader of the Socialist Party in a congratulatory letter to the Grand Mufti of Bulgaria Dr. Mustafa Hadji and Muslims in the country on the occasion of Eid ul-Fitr.

Stanishev expressed sincere wishes for health and prosperity in all private and public endeavours. According to him, thanks to virtues such as example, wisdom and honesty, the Muslim denomination in our society enjoys a deserved reputation and plays an important role in the development of our country.

“Happy Holidays to you and all Bulgarian Muslims. I wish you health,” Stanishev said in his letter.

Stanişev, Müslümanların Ramazan Bayramını tebrik etti

Bulgar Sosyalist Partisi'nin lideri Sergey Stanişev, Ramazan Bayramı vesilesiyle Bulgaristan Başmüftüsü Mustafa Hacı'ya gönderdiği tebrik mesajında ülkedeki Müslümanların bayramını kutladı.

Mesajda, “Bulgar Sosyalist Partisi'nin Ulusal Konseyi, Bulgaristan için Koalisyonu'nun Meclis Grubu ve kendim adına, bu parlak bayramınızı kutluyorum” denildi.

Müslümanlara kişisel ve mesleki çalışmalarında başarı ve sağlık dileklerini dile getiren Stanişev, örnek olma, hikmet ve dürüstlük gibi erdemler sayesinde, Müslümanlar Diyaneti'nin hak ettiği bir itibara sahip olduğunu ve ülkenin gelişiminde önemli bir rol oynadığını kaydetti.

Stanişev, mesajına “Bulgaristan'daki tüm Müslümanların bayramını kutlar, sağlık dilerim,” şeklinde son verdi.

ПОЛСКИЯТ ПОСЛАНИК ПОЗДРАВИ МЮСЮЛМАНИТЕ ПО СЛУЧАЙ РАМАЗАН БАЙРАМ

„Позволете ми да поднеса на Вас и цялата мюсюлманска общност в България най-сърдечни благопожелания по случай светлия празник Рамазан Байрам“, казва Н. Пр. Лешек Хенсел, извънреден и пълномощен посланик на Р. Полша в Р. България в поздравителен адрес до главния мюфтия на Републиката д-р Мустафа Хаджи и мюсюлманската общност.

Дипломатът пожелава здраве щастие и успехи.

Нека празникът донесе на Вас и Вашите близки прекрасни споделени моменти, които да се превърнат в хубави спомени, пише в писмото. По думите му, той често пътува из България и има възможността да наблюдава добрите връзки между християни и мюсюлмани.

„Виждам, че двете религиозни общности успешно работят заедно, поддържат добри междучовешки отношения и уважават взаимно своите обичаи и традиции“, пише още дипломатът.

Той пожелава на всички тази атмосфера на разбирателство да бъде запазена въпреки трудностите и промените, с които ни среща живота.

Polish ambassador congratulates Muslims on Eid ul-Fitr

“Allow me to express to you and the whole Muslim community in Bulgaria my sincere wishes on the occasion of the bright holiday Eid ul-Fitr,” said His Excellency Leszek Hensel, Ambassador of Poland to Bulgaria in a congratulatory letter to the Grand Mufti of Bulgaria Dr. Mustafa Hadji and the Muslim community. The Polish diplomat wished health, happiness and success.

May the holiday bring you and your loved ones wonderful shared moments that become good memories, the ambassador wrote in his letter. He said he often travels around Bulgaria and has the opportunity to watch the good relations between Christians and Muslims.

“I see that the two religious communities successfully work together, maintain good interpersonal relationships and respect each other’s customs and traditions,” says the diplomat.

He wished to everyone this atmosphere of understanding to be preserved despite the difficulties and changes which we face in our life.

Polonya Büyükelçisi, Müslümanların Ramazan Bayramı'nı kutladı

Polonya'nın Bulgaristan Büyükelçisi Leszek Hensel, Başmüftü Dr. Mustafa Hacı'ya gönderdiği tebrik mesajında, “Ramazan Bayramı vesilesiyle size ve Bulgaristan'daki tüm Müslüman topluluğuna en içten dileklerini müsaadenizle ifade etmek istiyorum,” dedi.

Sağlık, mutluluk ve başarı dileklerinde bulunan Polonyalı diplomat, bayramın, paylaşılan güzel anılara vesile olmasını temenni etti. Ülke genelinde sıkça seyahat ettiğini belirten büyükelçi, bu şekilde Hıristiyan ve Müslümanlar arasındaki iyi ilişkilere tanık olma fırsatı elde ettiğini söyledi.

Büyükelçisi Hensel, mesajının devamında “Her iki dini topluluğun başarılı bir şekilde birlikte çalıştığını, kişilerarası iyi ilişkilerini koruduğunu ve birbirlerinin örf ve geleneklerine saygı gösterdiğini görüyorum,” yazdı.

Büyükelçi, hayat boyunca karşılaştığımız zorluklara ve değişikliklere rağmen, herkese bu uzlaşma atmosferinin korunmasını diledi.

МИХАИЛ МИКОВ: КУРБАН БАЙРАМ Е ПОВОД ДА СЕ РАЗМИСЛИМ НАД ДОБРОТАТА И ТОЛЕРАНТНОСТТА

„Позволете да отправя чрез Вас, уважаеми д-р Хаджи, към всички мюсюлмани в България поздравления по случай свещения за тях празник Курбан Байрам. Приемете пожеланията ми за здраве, успехи и благоденствие“, пише в поздравителен адрес до главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи, председателя на 42-рото Народното събрание г-н Михаил Миков.

По думите му този светъл празник е повод да се размислим над ценностите на добротата, състрадателността и толерантността и уважението към другия и отново да изразим волята си всички български граждани да живеят в мир и разбирателство и заедно да работят за една по-богата и просперираща България.

„Вярвам, че изразявам мнението на всеки наш сънародник – за това са необходими съвместни усилия, енергията и потенциала на всички нас. Уверявам Ви, че Народното събрание съзнава високата си отговорност и прави всичко по силите си, за да отговори на повишените и справедливи очаквания на българското общество“, пише още председателят на парламента.

Той изказва уверенията си, че за всяка добротворна инициатива на Главно мюфтийство на Мюсюлманското изповедание в Република България, то винаги ще среща подкрепата на законодателната институция, както и на неговата лична съпричастност.

Mihail Mikov: Eid-ul Adha is occasion to reflect upon goodness and tolerance

Bulgarian Parliament Speaker Mihail Mikov sent a congratulatory letter to Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji, congratulating the Muslims in Bulgaria on the occasion of Eid al-Adha. The Chairman of Bulgaria's 42nd National Assembly expressed his wishes for health, success and prosperity.

"This bright holiday is an occasion for us to reflect upon the values of kindness, compassion and tolerance, and respect towards others, and once again to express our will all Bulgarian citizens to live in peace and understanding, and to work together for a richer and more prosperous Bulgaria," Mikov says in his letter. "I believe that I express the opinion of all our countrymen. This requires joint efforts, energy and potential of all of us. I assure you that the National Assembly is aware of the high responsibility and does everything in its power to meet the increased and just expectations of the Bulgarian society", reads the letter.

He gave his assurance that for every beneficial initiative of the Grand Mufti's Office of the Muslim denomination in the Republic of Bulgaria, it will always have the support of the legislature, as well as his personal commitment.

Mihail Mikov: Kurban Bayramı, iyilik ve hoşgörü üzerine tefekkür için bir fırsat

Bulgaristan Meclis Başkanı Mihail Mikov, Kurban Bayramı vesilesiyle Başmüftü Dr. Mustafa Hacı'ya gönderdiği tebrik mesajında, Müslümanların bayramını kutladı.

Sağlık, başarı ve refah dileklerinde bulunan Mikov, mektubunda, bu bayramın, iyilik, şefkat, hoşgörü ve başkalarına karşı saygı değerleri üzerine düşünmek için bir fırsat olduğunu söyledi. Mikov, mektubun devamında "Bayram, tüm Bulgar vatandaşlarının barış ve anlayış içinde yaşaması ve daha zengin ve daha müreffeh bir Bulgaristan için birlikte çalışması için irademizi bir kez daha dile getirmek için bir fırsattır," dedi. Her bir vatandaşın görüşünün bu yönde olduğuna inandığını belirten Mikov, "Bunun için ortak çaba, enerji ve hepimizin potansiyeli gerekiyor. Millet Meclisi'nin, yüksek sorumluluğunun bilincinde olduğuna ve Bulgar toplumunun artan adil beklentilerini karşılamak için elinden gelen her şeyi yaptığına dair güvence veriyorum" şeklinde mektubuna devam etti.

Mikov, Başmüftülüğün her hayırlı girişiminin hem meclis, hem de kendisi tarafından destek göreceğine dair güvence verdi.

ЛЮТВИ МЕСТАН: ПРАЗНИЦИТЕ СА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА СБЛИЖАВАНЕ С ВСЕВИШНИЯ СЪЗДАТЕЛ

„С най-голяма почит и уважение се обръщам към Вас и чрез Вас към цялата мюсюлманска общност в страната и служителите на институцията Мюсюлманско изповедание, за да споделя обилната празнична радост, която се явява по Божията Милост и да Ви поздравя с настъпването на свещения празник на исляма Курбан Байрам. Искрено Ви пожелавам здраве, дълголетие и успешно служене в името на цялото българско общество“, пише в поздравителния си адрес до главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи, председателя на Движението за права и свободи г-н Лютви Местан по повод честването на Курбан Байрам.

По думите му празниците са възможност за сближаване с Всевишния Създател, за сплотяване на обществото, за взаимна прошка и проява на благотворителност.

“Ето защо се надявам, че Вашият принос за духовното израстване на нацията не трябва да бъде подценяван, а подкрепян и високо ценен“, добавя още политическият лидер.

“Още веднъж от името на парламентарната група и ръководството на Движението за права и свободи Ви честитя и Ви пожелавам Весело посрещане на празничните дни“, завършва своето послание г-н Местан.

Lyutvi Mestan: The holidays are an opportunity to come closer to the Almighty Creator

The leader of the Movement for Rights and Freedoms Lyutvi Mestan sent a congratulatory message to Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji, congratulating the Muslims in Bulgaria on the occasion of Eid al-Adha.

"I express my biggest respect and address you and through you the entire Muslim community in the country and employees of your institution to share my joy that appears by God's grace and to congratulate you on the occasion of the holy Islamic holiday Kurban Bayram (Eid al-Adha). I sincerely wish you health, longevity and successful service in the name of the whole Bulgarian society," reads the letter.

Mestan said that the holidays are an opportunity to come closer to the Almighty Creator, for the unity of society, mutual forgiveness and act of charity.

"That is why I hope that your contribution to the spiritual growth of the nation should not be underestimated, but supported and highly valued," the political leader adds in his message. "Once again on behalf of the parliamentary group and the management of the Movement for Rights and Freedoms I congratulate you and wish you happy holidays," Mr. Mestan ends his letter.

Lütfi Mestan: Bayramlar, Allah'a yakınlaşmak için bir fırsattır

Hak ve Özgürlükler Hareketi lideri Lütfi Mestan, Kurban Bayramı vesilesiyle Başmüftü Dr. Mustafa Hacı'ya gönderdiği kutlama mesajında, "Saygılarımı ifade ederek sizin ve sizin aracılığımızla ülkedeki tüm Müslümanların ve Müslümanlar Diyaneti çalışanlarının Kurban Bayramını kutluyor ve Allah'ın bir lütfu olarak gelen bayram sevincini sizlerle paylaşıyorum. Sağlık, uzun ömür ve tüm Bulgar toplumu adına hizmetlerinizde muvaffakiyet diliyorum" dedi. Bayramların Allah'a yakınlaşmak, toplumun birleşmesi, birbirimizi affetmek, hayır işlemek için bir fırsat olduğunu söyledi.

Mesajın devamında "Bu nedenle, halkın manevi gelişimi için bulunduğunuz katkılarınızın küçümsenmeyip destekleneceğini ve büyük değer verileceğini umuyorum" denildi.

Mestan, mesajına "Bir kez daha meclis grubu ve Hak ve Özgürlükler Hareketi yönetimi adına, tebriklerimi sunar, mutlu bayramlar dilerim" sözleriyle son verdi.

БОЙКО БОРИСОВ: ВЗАИМНОТО УВАЖЕНИЕ Е ВАЖНО ЗА БЪДЕЩЕТО НА БЪЛГАРИЯ

„Приемете от името на ПП ГЕРБ и от мое лично име поздравленията ми към мюсюлманите по случай големия празник Курбан Байрам”, пише в поздравителен адрес до главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи, председателят на политическа партия ГЕРБ г-н Бойко Борисов.

Политическият лидер е сигурен, че всички ние, независимо каква религия изповядваме, имаме еднакви човешки добродетели, вярва в семейните ценности и толерантност в отношението между хората.

„Убеден съм, че взаимното уважение е важно за бъдещето на България и нашите деца”, пише още г-н Борисов. Той пожелава на всички мюсюлмани здраве и щастие.

Boyko Borisov: Mutual respect is important for Bulgaria's future

"Please accept on behalf of Parliamentary Group of GERB party and myself my congratulations to Muslims on the occasion of the great holiday Kurban Bayram (Eid al-Adha)," reads the congratulatory letter sent by GERB leader Boyko Borisov to Grand Mufti Dr. Mustafa Hadji.

Borisov said he is sure that we all, regardless of religion, have the same human virtues, faith in family values and tolerance in the relationship between people.

"I am convinced that mutual respect is important for the future of Bulgaria and our children" said Mr. Borisov. He wished health and happiness to all Muslims.

Boyko Borisov: Karşılıklı saygı, Bulgaristan'ın geleceği için önemli

GERB partisinin lideri Boyko Borisov, Başmüftü Dr. Mustafa Hacı'ya gönderdiği tebrik mektubunda, GERB partisinin Meclis Grubu ve şahsı adına Müslümanların Kurban Bayramı'nı kutladı.

Borisov, dinleri ne olursa olsun, hepimizin, aynı erdemlere, aile değerlerine inanç ve insanlar arasındaki ilişkilerde hoşgörüyü sahip olduğumuzdan emin olduğunu söyledi.

Tebrik mesajının devamında, "Karşılıklı saygının, Bulgaristan'ın ve çocuklarımızın geleceği için önemli olduğuna inanıyorum" diyen Borisov, tüm Müslümanlara sağlık ve mutluluk diledi.

■ **Team of Editors:**

Vedat S. Ahmed
Ahmed Ahmedov
Hayri A. Emin
Vanya Stefanova

■ **Publisher:**

MUSLIM DENOMINATION
Grand Mufti's Office
Sofia 2014

■ **Address:**

1301 Sofia
27 Bratya Miladinovi Str.
tel.: +359 2 98116001
faxc: +359 2 9803058

ISBN 978-954-9880-62-5

www.grandmufti.bg

■ **Yazı İşleri Ekibi:**

Vedat S. Ahmed
Ahmed Ahmedov
Hayri A. Emin
Vanya Stefanova

■ **Yayımlayan:**

MÜSLÜMANLAR DİYANETİ
Başmüftülüğü
Sofya 2014

■ **Adres:**

1301 Sofia
ul. Bratya Miladinovi 27
tel.: +359 2 98116001
faxc: +359 2 9803058

ISBN 978-954-9880-62-5

www.grandmufti.bg

■ **Редакторски екип:**

Ведат С. Ахмед
Ахмед Ахмедов
Хайри А. Емин
Ваня Стефанова

■ **Издател:**

МЮСЮЛМАНСКО ИЗПОВЕДАНИЕ
Главно мюфтийство
София 2014

■ **Адрес:**

1301 София
ул. "Братя Миладинови" 27
тел.: +359 2 98116001
факс: +359 2 9803058

ISBN 978-954-9880-62-5

www.grandmufti.bg